

ЖУЛ ВЕРН
ДУНАВСКИЯТ
ЛОДКАР

ЖУЛ ВЕРН

ДУНАВСКИЯТ ЛОДКАР

Превод: Милена Милева

chitanka.info

ГЛАВА ПЪРВА

СЪСТЕЗАНИЕТО В ЗИГМАРИНГЕН

На 5 август — събота — 1876 година, многобройна и шумна навалица изпълваше голямата зала на кръчмата „Рибарска среща“. Песни, викове, звън на чаши, ръкомахания и възклицания се смесваха в една невъобразима глъчка, над която се издигаше от време на време това „хох“, с което обикновено немците изразяват радостта си. Прозорците на кръчмата гледаха направо към Дунава и покрайнините на малкия, очарователен град Зигмаринген, разположен почти в началото на голямата средноевропейска река.

Привлечени от окачения над входната врата надпис с красиви готически букви, там се бяха събрали членовете на „Дунавската лига“ — международно сдружение на рибари от различни крайдунавски народности. Богатият обяд, който беше събрал около масите стотина поканени, всички рицари на тръстикова въдица, фанатични и страстни риболовци, беше към своя край. Ако се съдеше по разхвърляните бутилки, сутрешните упражнения навярно твърде много бяха възбудили тяхната жажда.

Беше 3 часа следобед, когато зачервените от бирата гости напуснаха масите. Трябва да се признае, че някои дори се клатушкаха и имаха нужда от подкрепата на своите съседи. Но повечето се държаха здраво на краката си, като достойни и изпитани участници в тези дълги гощавки, които ставаха по няколко пъти в годината след състезанията, устройвани от „Дунавската лига“.

Продължителни и твърде тържествени, тези състезания бяха много популярни по цялото течение на тази знаменита с жълтеникави води река, а не синя, както се възпява в прочутия валс на Щраус. Тук идваха състезатели от Баденското херцогство, от Вюртемберг, от Унгария, от Сърбия, от Румъния и дори от поробена България. Току-що завършилото състезание беше второто през 1876 година. Състезателите излязоха от града в 5 часа сутринта, за да отидат на левия бряг на Дунава, недалеч от Зигмаринген. Те носеха униформата на

сдружението: къса блуза, която позволяваше свободни движения, панталони, натъпкани във високи ботуши с дебели подметки, и бял каскет с широка козирка. Разбира се, те носеха със себе си и всички ония рибарски съоръжения, които изискваше „Рибарски наръчник“, като: рибарски пръчки, въдици, изкуствени мухи, стръв, сонди и пр. Точно в 6 часа 97 състезатели застанаха по местата си, готови да хвърлят въдиците. Прозвуча ловджийски рог и 97 въдици едновременно увиснаха във водата. На състезанията се раздаваха много награди: първите две от по 100 флорина се даваха на рибаря, който уловеше най-много риба и на този, който успееше да хване от най-едрия вид. Към 11 часа звукът на ловджийския рог оповести края на състезанието. Журито на състезанието се състоеше от председателя на „Дунавската лига“ господин Миклеско и от 4-ма членове на сдружението. Работата на журито беше много деликатна и отговорна, тъй като те трябваше да дадат справедлива и безпристрастна оценка на всеки един от състезателите. Резултатите от състезанието оставаха в тайна до момента на раздаването на наградите, а това ставаше винаги след тържествено угощение, в което участваха всички състезатели, журито и повечето членове на „Дунавската лига“. Най-последният момент за това беше настъпил. Всички рибари и любопитните, които бяха дошли от Зигмаринген, чакаха с нетърпение, настанени удобно по пейки и столове пред естрадата, на която стояха председателят и другите членове на журито. Когато всички заеха местата си, с димящи лули в уста, председателят г-н Миклеско се изправи.

— Тишина! Слушайте... — завикаха от всички страни.

Г-н Миклеско пресуши най-напред една халба бира, която посребри върховете на мустаците му, и започна:

— Драги колеги — каза той на немски език, за да го разберат всички членове на „Дунавската лига“, — не очаквайте от мене класически подредена реч. Ние не сме се събрали тук, за да се опиваме с тържествени речи, а за да си поговорим за нашите дребни работи като добри другари, бих казал като братя, ако това определение би ви се видяло подходящо за едно такова международно събрание...

Последните му думи бяха посрещнати с единодушно ръкопляскане и с виковете: „Много добре! Много добре!“.

След като изпразни отново халбата си, г-н Миклеско продължи. Той постави въдичаря в първите редове на човечеството като изтъкна

всички качества и добродетели, с които го е надарила природата. Той си позволи даже да постави изкуството на рибаря по-високо от това на ловеца.

— Може ли да се сравнява — извика той — ловеца с риболовеца?

— Не!... Не! — отговори цялото събрание.

— Трудно ли е да убиеш един заек или яребица, когато я виждаш ясно пред себе си и когато едно куче (ние имаме ли кучета?) ви е открило следите им!... Вие виждате дивеча отдалеко, прицелвате се свободно в него и с десетки сачми, повечето от които са изстреляни напразно, го убивате. А рибата не може никога да се проследи с поглед. Тя е скрита под водата... Колко хитрост и изобретателност, колко ум и сръчност са необходими, за да я накараме да захапе въдицата и да я изкараме от водата — ту увиснала на върха на въдицата, ту живо трептяща, сякаш ръкопляска на победата ни!...

Тук речта бе съпроводена с буря от одобрителни викове. По всичко личеше, че председателят изразяваше чувствата на „Дунавската лига“. След като пое дъх, изпразвайки отново халбата с пенестата бира, той продължи:

— Не ни остава нищо друго, освен да се поздравим с растящите успехи на нашето сдружение, което се попълва с нови членове и чиято слава се носи в цяла Централна Европа. За нашите успехи аз няма да говоря, защото всички ги познават. Ще кажа само, че е голяма чест да бъдеш член на сдружението и да участваш в неговите състезания. Аз предлагам да вдигнем наздравница за журналистите от Германия, Австро-Унгария, Чехия и Румъния, които са винаги щедри на скъпите и тъй заслужени похвали за международната кауза на „Дунавската лига“!

Председателят вдигна високо чашата с шампанско.

— Да пием за нашата славна „Дунавска лига“! — каза г-н Миклеско и изпразни чашата си.

Всички, станали прави, последваха примера му.

— Да пием за здравето на различните народности, които влизат в нея: баварци, австрийци, унгарци, сърби, румънци, българи, молдовци и бесарабци!

И всички бесарабци, молдовци, българи, румънци, сърби, унгарци, австрийци и баварци отговориха като един човек,

изпразвайки до дъно съдържанието на чашите.

Така завърши вторият номер от програмата на състезанието. Предстоеше третият — обявяване на наградите.

Всички го очакваха с нетърпение и изключителен интерес, защото, както беше казано, тайната на журито оставаше запазена. Най-после председателят Миклеско започна да чете официалната листа на наградите в двете категории. Съгласно правилника на сдружението, най-напред се обявяваха второстепенните награди, за да се повиши интересът към първите. Премираните се явяваха пред естрадата, където, след като им се връчваше диплом и съответната парична награда, председателят сърдечно ги поздравяваше. Втората премия, за седемдесет и седем уловени риби, беше дадена на германеца Вебер, чийто успех публиката посрещна с горещи ръкопляскания. Вебер беше добре познат между своите колеги. Той беше печелил много пъти първи награди и сега всички очакваха да се повтори същото.

Но само седемдесет и седем риби имаше уловени в коша на Вебер, докато от мрежата на друг негов съперник, може би и не посръчен, но по-късметлия, бяха извадени цели деветдесет и девет парчета. Този майстор рибар беше унгарецът Илия Бруш. Изненаданата публика не започна да ръкопляска, когато чу името на този непознат унгарец, който бе влязъл наскоро в „Дунавската лига“.

Понеже награденият не намери за нужно да се представи, за да получи наградата от сто флорина, председателят Миклеско мина веднага към листата на печелившите по теглото на уловената риба. След като бяха наградени няколко души, оставаше да се даде и първата награда от тази категория. Всички очакваха с трепет и вълнение името на победителя. Колко голямо бе учудването и дори изумлението на всички, когато председателят Миклеско произнесе с едва сдържан от вълнение глас следните думи:

— Пръв по тегло, с една щука от седемнадесет фунта, унгарецът Илия Бруш.

Сред присъстващите настъпи дълбоко мълчание. Готовите да ръкопляскаят ръце останаха неподвижни, устата, зяпнали да акламират победителя, мълчаха. Живо чувство на любопитство сковаваше всички. Дали щеше да се появи най-после този Илия Бруш? Щеше ли да вземе от ръцете на председателя дипломите и двестата флорина? Внезапно шепот раздвижи събранието. Един от присъстващите, който

дотогава стоеше настрана от всички, се отправи към естрадата. Това беше унгарецът Илия Бруш. Ако се съдеше по грижливо избръснатото му лице, увенчано с гъста и черна като мастило коса, Илия Бруш нямаше повече от трийсет години. Широкоплещест, висок и строен, той навярно притежаваше изключителна сила. Беше за учудване как този жизнерадостен младеж можеше да се увлече до такава степен в тихото удоволствие на риболова, че да постигне съвършенство в това трудно изкуство, за което резултатът от състезанието даваше неоспорими доказателства. Имаше и друга странна особеност у Илия Бруш. Той вероятно беше с повредено зрение и затова носеше големи черни очила, които не позволяваха да се види цветът на очите му. А знае се какви очи трябва да има този, който стои надвесен над водата и дебне хилядите хитрости на рибата. Но учудени или не, всички трябваше да приемат свършения факт. За безпристрастността на журито не можеше да има никакво съмнение — Илия Бруш беше победител в състезанието и чупеше всички постигнати дотогава рекорди. Множеството се оживи отново и удостои с гръмки ръкопляскания наградения, когато той пое дипломите и наградите от ръцете на председателя Миклеско. Но вместо да слезе след това от естрадата, Илия Бруш каза нещо на председателя, след това се обърна към заинтригуваното събрание и ги помоли за тишина.

— Господа — каза той, — ще ми позволите да кажа няколко думи, за което нашият председател благоволи да ми даде съгласието си. Искам най-напред да ви благодаря за симпатиите и ръкоплясканията, които, уверявам ви, не ще ме накарат да се възгордея повече, отколкото трябва. Ако този успех, който считам по-скоро за случаен, би се паднал на най-заслужилия, сигурно щеше да го спечели някой от старите членове на „Дунавската лига“. За да оправдая своя успех, аз реших да изпълня нещо, което, вярвам, ще бъде интересно за това рибарско събрание. Известно ви е, драги колеги, че модата сега е да се поставят рекорди. Защо да не последваме и ние примера на шампионите от другите спортове и не се опитаме да поставим рекорд с риболова с въдица? И ето аз, като член на „Дунавската лига“, реших да се спусна по течението на нашата славна река, от нейното начало до Черно море. По време на този три хиляди километров маршрут възнамерявам да се храня изключително с добива на моя риболов. Съобщавам ви, че моето пътуване ще започне на 10 август, т.е. идния

четвъртък, в девет часа сутринта и ви определям среща същия ден при изворите на Дунава.

Трудно може да се опише възторга, който предизвика това неочаквано съобщение. Последва буря от викове и френетични ръкопляскания. Но подобно събитие не можеше да завърши само така. Господин Миклеско много добре разбра това и постъпи както винаги, като истински председател. Може би малко тежичко, той се изправи още веднъж между своите помощници.

— За нашия колега Илия Бруш! — каза той с развълнуван глас, вдигайки чаша шампанско.

— За нашия колега Илия Бруш! — отговори гръмко събранието, след което настъпи дълбока тишина, тъй като човешките същества, за жалост, не могат едновременно и да пият, и да викат.

ГЛАВА ВТОРА

ПРИ ИЗВОРИТЕ НА ДУНАВА

Ако Илия Бруш искаше само да спечели слава, когато съобщи на колегите си в „Рибарска среща“ за намерението си да преплува Дунава с въдица в ръка, той беше постигнал своята цел. Всички вестници от дунавската област, без изключение, даваха най-подробни сведения за състезанието „Зигмаринген“, с които ласкаеха самолюбието на победителя, чието име ставаше все по-популярно. В очите на рибарите решението на Илия Бруш добиваше изключителна важност и много членове на лигата, дошли за състезанието, се бавеха още, за да присъстват при заминаването на шампиона на „Дунавската лига“. Ако имаше някой, който не можеше да се оплаче от продължаването на техния престой, това беше собственикът на кръчмата „Рибарска среща“. На 8 август, в навечерието на определения от лауреата ден, когато щеше да започне неговото оригинално пътуване, повече от трийсет души продължаваха да пият в голямата зала на кръчмата. Въпреки обаче близостта на събитието, което ги задържаше в Зигмаринген, те не говореха за героя на деня, а за едно друго събитие, много по-важно за тези крайбрежни жители, ако се съди по възбудата, с която говореха. От много месеци насам двата бряга на Дунава бяха под тормоза на едно неспирно разбойничество. Нямаха брой грабежите и опустошенията, извършени по вили, чифлици и замъци. Имаше и убийства, защото много хора бяха заплатили с живота си за съпротивата, която оказваха срещу неуловимите злодеи. Явно беше, че една такава серия от престъпления не можеше да бъде дело на отделни лица. По всичко личеше, че те се извършват от една добре организирана и многочислена банда. Разтревожени от тези последователни, но ненаказани престъпления, заинтересованите правителства се видяха принудени да вземат мерки срещу тези злодеи. На една дипломатическа среща бе решено, както съобщаваха сутрешните вестници от осми август, да се създаде международна полиция от цялото протежение на Дунава, под ръководството на един

шеф. След най-строг подбор, по общо съгласие, за такъв бе назначен Карл Драгош — унгарски детектив и полицаи, добре познат в цялата дунавска област. Наистина, Карл Драгош беше един забележителен полицаи, по-достоеен от когото трудно би могло да се намери за трудната задача, която му се възлагаше. Той беше около четиридесет и пет годишен, среден на ръст, по-скоро сух и надарен с повече морална, отколкото с физическа сила. Във всеки случай, той беше достатъчно силен, за да понесе трудностите и изпитанията на своята професия, както и достатъчно смел, за да не се бои от опасностите. Живееше в Будапеща, но по-често пребиваваше в провинцията, зает с някое важно следствие. Познавайки наречията на цяла Югоизточна Европа, той говореше немски, сръбски, български, румънски и турски език, без да се изключи унгарския, неговият роден език. Всичко това му позволяваше да не изпада никога в затруднение, а ергенството му го освобождаваше от всички ония семейни грижи, които биха могли да ограничат свободата на действията му. Назначаването му за шеф на международната дунавска полиция беше посрещнато с единодушно одобрение както от пресата, така и от населението. В голямата зала на „Рибарска среща“ тази новина беше приета с общо задоволство от всички присъстващи.

— По-добър избор не би могъл да се направи — потвърди г-н Иветозар, получил втората награда от току-що завършилото състезание. — Аз познавам Драгош, това е един истински полицаи.

— И много ловък — добави председателят Миклеско.

— Да му пожелаем — извика един хърватин с трудно произносимото име Сврб, собственик на бояджийница в едно Виенско предградие — да прочисти бреговете на реката. Животът по тях е станал непоносим.

— Тежка е задачата на Карл Драгош — каза германецът Вебер, като поклати глава. — Да видим какво ще направи!

— Какво ще направи!... — извика господин Иветозар. — Бъдете сигурни, че той вече действа.

— Разбира се! — потвърди г-н Миклеско. — Карл Драгош не е от тези, които си губят времето. Ако неговото назначение е от преди четири дни, както съобщават вестниците, той от три дни вече е на бойна нога.

— А от кой край ще започне? — попита румънецът Пизсея, който сякаш бе роден за въдичар. — На негово място аз бих бил твърде затруднен.

— Тъкмо затова не ви поставиха на неговото място, драги — пошегува се един сърбин. — Бъдете сигурни, че Драгош няма да се затрудни. Какъв му е плана, не зная. Може да се отпрати към Белград, може да е останал в Будапеща... А кой знае, може би е предпочел да дойде точно тук в Зигмаринген и в този момент дори да е между нас в „Рибарска среща“.

Това предположение накара всички да се засмеят.

— Между нас!... — извика г-н Вебер. — За какви ни вземате, Михаил Михайлович? Какво ще търси той тук, където от незапомнени времена не е ставало никакво престъпление.

— Може би, за да присъства утре при заминаването на Илия Бруш — възрази Михаил Михайлович. — Кой знае, дали тъкмо това не го интересува... освен ако Илия Бруш и Карл Драгош не са едно и също лице.

— Едно и също лице?! — извикаха от всички страни.

— Какво искате да кажете с това?

— Дявол да го вземе — лесно е да се разбере! Никой не би заподозрял, че под кожата на наградения рибар се крие полицаят, който би могъл да инспектира напълно свободно Дунава.

Тази чудновата мисъл накара всички наоколо да опулят очи. Тоя Михаил Михайлович! Само в неговата глава можеха да възникнат подобни идеи!

— Освен?... — започна той с един израз, който му бе твърде присъщ.

— Освен?!...

— Освен ако Карл Драгош не идва тук по съвсем друга причина — продължи той, минавайки към друго чудновато предположение.

— По каква причина?

— Защо да не допуснем, че това пътуване по Дунава с въдица в ръка може да му се види подозрително?

— Подозрително?... Че защо?

— Ех! Не ми се вижда чудно, ако някой разбойник пожелае да се скрие зад един толкова прославен риболовец! По този начин той може да си прави всичко, без да бъде обезпокояван от някого.

— Да, но трябва да знаеш да ловиш риба, — възрази наставнически председателят Миклеско, — а това е качество, което притежават само честните хора.

Тази малко пресилена забележка за моралните качества на рибаря породя бурни аплодисменти. Михаил Михайлович майсторски се възползва от общия ентузиазъм:

— За здравето на нашия председател! — извика той, вдигайки чашата си.

— За здравето на г-н Миклеско! — повториха всички, изпразвайки чашите си.

— За здравето на г-н председателя! — повтори един от присъстващите, който седеше малко настрани на една маса и следеше с жив интерес водения край него разговор.

Г-н Миклеско, поласкан от любезната постъпка на този непознат, вдигна чашата си, за да му благодари.

— Много добре казано — продължи непознатият. — Да, риболовът е удоволствие за честните и почтени хора.

— Дали имам честта да разговарям с някой колега? — попита г-н Миклеско, като се обърна към непознатия.

— О, не! — отвърна скромно последният. — По-скоро един любител.

— Жалко, господин...?

— Йегер.

— Жалко, г-н Йегер, че не ще имаме честта да ви видим между членовете на „Дунавската лига“.

— Кой знае? — отговори г-н Йегер. — Може би и аз един ден ще си опитам щастието във въдичарството и сигурно тогава ще стана ваш колега, ако, разбира се, отговоря на приемните ви условия.

— Не се съмнявайте в това — извика г-н Миклеско. Въодушевен от надеждата да привлече между тях още един член. — Нашите условия са само четири. Първото, и най-главното е да внесете една скромна годишна вноска.

— Разбира се! — потвърди г-н Йегер с усмивка.

— Второто е да обичате риболова. Третото е да бъдете приятен другар, което аз считам, че вече е направено. Колкото до четвъртото, то е да се впише в списъка името и адреса ви. Името ви вече знаем, а адреса?...

— Улица „Лайпциг“ № 43, Виена.

— Вие ще бъдете редовен член с двадесет флорина годишна вноска.

Двамата събеседници се засмяха непринудено.

— Значи няма други формалности? — попита г-н Йегер.

— Не, няма.

— А свидетелство за самоличност?

— За какво, г-н Йегер? — отвърна г-н Миклеско. — За да ловиш риба с въдица?

— Впрочем, това няма никакво значение — добави г-н Йегер, — тъй като в „Дунавската лига“ навярно всички се познават.

— Тъкмо обратното — отговори г-н Миклеско. — Невъзможно е да се познаваме, тъй като едни от нашите другари са оттук, а други живеят чак край Черно море.

— Тъй е!

— Ето например, нашият победител от последното състезание...

— Илия Бруш?

— Да, същият. Него никой не го познаваше!

— Не е възможно!

— Така е — потвърди г-н Миклеско. — Той едва от петнадесет дни е член на лигата. За всички нас Илия Бруш беше изненада, поточно истинско откритие!

— Откъде е този Илия Бруш?

— Унгарец е.

— Значи като Вас. Нали и Вие сте унгарец, г-н председателю?

— Чистокръвен унгарец от Будапеща, г-н Йегер.

— А Илия Бруш?

— Той е от Салка.

— Къде се намира Салка?

— Това е едно малко градче, разположено на десния бряг на река Иполи, която се влива в Дунава на няколко километра от Будапеща.

— С него тогава, г-н Миклеско, ще станете добри съседи — засмя се добродушно г-н Йегер.

— Да, но едва след два или три месеца — отвърна със същия тон председателят на „Дунавската лига“, — когато той завърши пътуването си по Дунава...

— Ако това пътуване въобще стане — намекна шеговито сърбинът, намесвайки се най-безцеремонно в разговора.

Приближиха се и други рибари. Йегер и Миклеско станаха център на малката група.

— Какво искате да кажете с това? — попита г-н Миклеско. — Наистина. Вие имате твърде богато въображение, г-н Михаил Михайлович.

— Шегувам се, драги г-н председателю — отговори той. — Но ако Илия Бруш, както твърдите вие, не е нито полицай, нито престъпник, защо да не допуснем, че е чисто и просто един комедиант, който е поискал да се подиграе с нас?

Това хрумване на Михаил Михайлович все пак не беше лишено от известна логика. След като беше съобщил така тържествено своя проект, Илия Бруш сякаш потъна в земята. Никой нищо не беше чул за него. Това даваше основание да се предположи, че той е искал да се подиграе със своите лековерни колеги. Но отговорът на този въпрос нямаше да се забави много. След тридесет и шест часа всичко щеше да се изясни. Тия, които бързаха да го узнаят, трябваше да отидат само на няколко мили от Зигмаринген. Там те щяха да видят Илия Бруш, ако той наистина беше сериозен човек, както твърдеше това председателят Миклеско. Но все пак би могло да се появи и някакво недоразумение относно мястото на тръгването. Беше ли точно установен изворот на голямата река? Не съществуваше ли някаква грешка по този въпрос, та когато някой потърси Илия Бруш на едно място, той да бъде на друго? Без съмнение най-съобразителните между любопитните си казваха, че ако Илия Бруш възнамеряваше да тръгне, той щеше да направи това именно от Донауешинген, защото за там се отправиха повечето от членовете на „Дунавската лига“ начело с председателя Миклеско. Още от сутринта на 10 август хората се трупаха при устието на двете рекички. Но часовете си течаха, а нашият герой не се появяваше.

— Няма да дойде — каза един от чакащите.

— Това е един шарлатанин — отговори друг.

— А ние излязохме истински глупаци! — прибави Михаил Михайлович, който тържествуваше в момента.

Само председателят Миклеско продължаваше да защитава Илия Бруш.

— Не — твърдеше той, — никога не ще допусна, че един член на „Дунавската лига“ би могъл да измами своите колеги!... Нека потърпим още малко. Сигурно скоро ще го видим да пристига.

Господин Миклеско не се излъга. Към девет часа някой от групата извика: „Ето го!... Ето го!“

На двеста крачки зад един завой на реката се появи лодка, която се движеше покрай брега. Караше я един човек, изправен на задната ѝ част. Този човек беше същият, който преди няколко дни спечели двете награди на „Дунавската лига“ — унгарецът Илия Бруш. Когато лодката достигна до мястото, където се бяха събрали изпращачите, той я спря и с кука я приближи към брега. Изглеждаше малко смутен, тъй като не очакваше, че толкова много народ ще го посрещне. Председателят Миклеско отиде към него и му подаде ръка, която Илия Бруш стисна с почитание, сваляйки каската си.

— Илия Бруш — каза Миклеско с истинско председателско достойнство, — щастлив съм, че виждам отново победителя от нашето последно състезание.

Лауреатът се поклони в знак на благодарност. Председателят продължи:

— Понеже Ви виждаме при извора на нашата международна река, ние сме готови да заключим, че не сте се отказали от намерението да се спуснете по нейното течение чак до устието ѝ, ловейки риба с въдица?

— Да, господин председателю — отговори Илия Бруш.

— От днес ли започва вашето пътешествие?

— От днес.

— С тази лодка?

— Да, с тази лодка.

— Как смятате да извършите пътуването?

— Като се оставя на течението.

— Без да спирате някъде?

— Само през нощта.

— Известно ли Ви е, че се касае за три хиляди километра?

— По десет мили на ден, значи за около два месеца.

— Тогава на добър Ви път, Илия Бруш!

— Благодаря, господин председателю!

Илия Бруш се поклони още веднъж и се качи в лодката, докато хората се трупаха по брега, за да го видят. Той размота въдицата си, постави ѝ стръв и след като я остави върху една от пейките, отблъсна лодката от брега. После седна отзад и метна въдицата във водата. Около минута след това той я извади. Една мрена трептеше още жива на въдицата. Това се счете за добро предзнаменование, и тъй като лодката завиваше вече зад носа, тълпата акламира бурно първенеца на „Дунавската лига“.

ГЛАВА ТРЕТА

ПЪТНИКЪТ НА ИЛИЯ БРУШ

И така, започнало беше това пътуване по голямата река, по време на което Илия Бруш щеше да премине през едно херцогство — Баден, през две кралства — Вюртемберг и Бавария, през две империи — Австро-Унгария и Турция и през три княжества — Хохенцолерн, Сърбия и Румъния. Смелият рибар не се боеше от умората по време на дългия си три хиляди километров път. Течението на Дунава щеше да го закара чак до устието със скорост около една миля в час или средно петдесет километра на ден. Значи за около два месеца той щеше да завърши пътуването си, ако разбира се, не се появеше някоя пречка по пътя. Но какво би могло да го забави?

Лодката на Илия Бруш беше плоскодънна, широка в средната си част четири стъпки и дълга около дванадесет стъпки. На носа се издигаше нещо като каюта — един закръглен покрив, под който можеха да се подслонят двама души. В каютата имаше два сандъка, поставени един срещу друг, съдържащи твърде ограничения гардероб на собственика. Тези сандъци му служеха за легло и за маса. В задната част друг един сандък съдържаше различни кухненски съдове и се използваше за пейка. Излишно е да се прибави, че в лодката имаше всички ония съоръжения и материали, така необходими на един истински рибар. Илия Бруш не можеше да мине без тях, защото както бе съобщил на колегите си в деня на състезанието, през време на пътуването си той щеше да се храни изключително от добива на своя риболов, било като го използва направо за храна, било като го разменя за пари. Това би му позволило да разнообразява храната, без да нарушава програмата си. За тази цел Илия Бруш щеше да продава вечер уловената през деня риба на някой от бреговете, където щеше да ношува. Клиенти вероятно щеше да има много, тъй като славата му на шампион беше разнесена на хиляди километри надлъж по реката. Изтече първият ден от пътуването. Ако някой страничен наблюдател проследеше с очи Илия Бруш, той щеше да бъде твърде изненадан от

малкото усърдие, което Бруш влагаше в своя риболов, единствено оправдание за неговото своеобразно пътуване. Когато мислеше, че никой не го наблюдава, той бързо хвърляше въдицата, грабваше веслото и гребеше с всички сили, като че ли искаше да усилва хода на лодката.

Кое караше Илия Бруш да ускорява пътуването си, което бе предприел по свое желание? Възползвайки се от сравнително по-голямата отдалеченост на населените места в тази част на реката, Илия Бруш караше бързо лодката през целия този ден, като ограничи риболова си до необходимия минимум. Привечер, след като улови толкова риба, колкото му бе нужна за храна, той се спря на пустия бряг недалеч от градеца Мюндел克林ген, чиито жители навярно не допускаха, че той е толкова близко. Към четири часа следобед той прекоси река Илер и към пет часа привърза лодката за една желязна халка на кея в Улм, най-големият град във Вюртембергското кралство след неговата столица Щутгарт. Никой не знаеше за пристигането на знаменития рибар. Всички го очакваха да пристигне на другия ден вечерта. Доволен, че пристанището е пусто и че нямаше посрещачи, Илия Бруш реши да използва свободното си време, за да посети града. Все пак, не би могло да се каже, че пристанището бе свършено пусто. Един човек се разхождаше там. Той дори очакваше Бруш, защото откак се появи лодката му, не го изпускаше от очи. По всяка вероятност, награденият от „Дунавската лига“ нямаше да избегне обичайното приветствие.

Но когато лодката пристигна на кея, човекът от брега не се приближи до нея. Той се спря на известно разстояние и оттам наблюдаваше, като че искаше да остане незабелязан. Той беше около четиридесетгодишен, със среден ръст, слаб и с живи пронизателни очи. По дрехите личеше, че е унгарец, а в ръката си държеше кожена чанта. Илия Бруш привърза здраво лодката, без да му обръща внимание, затвори вратата на каютата, провери добре ли са затворени сандъците, после скочи на брега и пое по близката улица за града. Непознатият бързо го последва, след като остави чантата си в лодката.

Разположен на двата бряга на Дунава, град Улм е Вюртембергски на левия бряг и Баварски на десния, но и на двата бряга на реката той е типичен немски град. Илия Бруш вървеше по старинните улици, от двете страни на които се редяха малки магазинчета с издадени напред

гишета. Над тях висяха окачени различни тенекиени фирми, върху които бяха нарисувани или изрязани мечки, сърни, кръстове и корони. След като достигна старинните крепостни стени, обграждали някога града, където сега се намираха складове и работилници, той попадна случайно пред старинна катедрала, една от най-оригиналните в Германия. Илия Бруш не беше от ония, които се катерят по стръмните стъпала на църковните камбанарии и затова и на ум не му дойде да се качи на върха ѝ и оттам да обгърне с поглед целия град и околностите му. Ако беше направил това, непознатият, който го следеше, сигурно щеше да го последва. Вървейки един след друг, те минаха покрай кметството, прочута постройка от XII век, после слязоха към реката. Преди да стигне до пристанището, Илия Бруш се отби за няколко минути в едно кафене, където непознатият не закъсня да влезе. Той седна на една маса до него. Двамата получиха почти едновременно по чаша от прочутата местна бира. След десетина минути те тръгнаха отново, но сега непознатият вървеше с бързи крачки напред, а рибарят го следваше, без да подозира нещо. Когато достигна лодката си, той го намери настанен в нея, с вид на човек, който отдавна го чака. Беше още светло. Илия Бруш отдалеч забеляза натрапника, седнал удобно върху задния сандък, с жълта чанта между краката. Твърде изненадан, той ускори крачка.

— Извинете, господине — каза той, като скочи в лодката, — струва ми се, че нещо сте се заблудили?

— Ни най-малко — отговори непознатият. — Тъкмо с вас исках да говоря.

— С мене?

— С вас, господин Илия Бруш.

— За какво?

— За да ви предложа една сделка.

— Сделка? — повтори рибарят изненадан.

— При това превъзходна сделка — потвърди непознатият, като го покани с жест да седне. Поканата беше доста непочтена наистина, защото не е редно да ви канят в собствения ви дом. Но този човек говореше с толкова решителна и спокойна увереност, че това направи силно впечатление на Илия Бруш. Без да каже нито дума, той се подчини.

— Известно ми е — подзе непознатият, — че сте решили да извършите пътуване с лодка по Дунава, чак до Черно море. Аз също съм страстен любител на риболовното изкуство и живо се интересувам от това ваше решение.

— В какъв смисъл?

— Ще ви кажа, но преди това позволете ми един въпрос. На каква стойност изчислявате рибата, която ще уловите по време на пътуването?

— Може би около стотина флорина.

— Аз ви предлагам петстотин.

— Петстотин флорина! — повтори смаян Илия Бруш.

— Да, петстотин флорина, броени веднага.

Илия Бруш погледна автора на това странно предложение с такъв красноречив поглед, че последният отговори на мислите му:

— Бъдете спокоен, господин Бруш. Аз ви говоря напълно съзнателно.

— Но с каква цел? — попита рибарят все още объркан.

— Аз ви казах вече — обясни непознатият. — Живо се интересувам от вашия подвиг и от изкуството ви да ловите риба. Дори искам да го наблюдавам. После, това вълнение на играча... След като съм заложил срещу вашия успех петстотин флорина, ще ми бъде много забавно да видя как сумата се връща на части — всяка вечер при вашите продажби.

— Всяка вечер? — учудено извика Илия Бруш. — Да нямате намерение да пътувате с мене?

— Разбира се — отговори непознатият, — но моето пътуване не влиза в сметката и аз ще ви платя за него още петстотин флорина. Значи, общо ще ви бъде заплатено хиляда флорина, броени на ръка.

— Хиляда флорина! — повтори още по-учуден рибарят. Наистина предложението беше много съблазнително, но изглежда, че рибарят държеше да бъде сам, защото каза кратко: — Съжалявам, господине. Не мога да приема предложението ви.

След един така категоричен и решителен отговор нямаше какво повече да се каже, но страстният любител на риболова не изглеждаше ни най-малко смутен от твърдостта на отказа.

— Ще ми позволите ли, господин Бруш, да ви попитам защо! — каза той спокойно.

— Не съм длъжен да ви обяснявам. Отказвам и нищо повече. Мисля, че това си е моя работа — отговори Илия Бруш, който бе почнал да губи търпение.

— Разбира се, че това е ваша работа — потвърди, без да се вълнува, неговият събеседник. — Но аз не ви се налагам, като ви моля да ми обясните причините за вашия отказ. В моето предложение няма нищо оскърбително и мисля, че то заслужава повече внимание.

Тези думи, в които нямаше нищо застрашително, но които бяха казани с толкова твърд и властен тон, направиха силно впечатление на Илия Бруш. Макар и да държеше на самотата си, без съмнение той искаше да избегне един ненавременен спор, като направи веднага една твърде основателна забележка.

— Имате право, господине — каза той. — Но ще ви кажа преди всичко, че не желая да Ви излагам в едно тъй рисковано пътуване.

— Но това си е моя работа.

— И моя също, тъй като нямам никакво намерение да ловя риба повече от един час на ден.

— Вие ще ловите риба, когато искате и колкото Ви харесва. Това ще направи играта още по-забавна. Впрочем аз мисля, че Вие сте достатъчно сръчен, за да ми осигурите печалбата само с две-три хвърляния на въдицата и затова считам сделката, която Ви предлагам, за превъзходна и отново настоявам да ви броя веднага хиляда флорина.

— Аз пък ви повтарям, че не желая!

— Тогава, отново ще ви попитам — защо?

В този негова настойчивост имаше нещо наистина досадно. Макар и спокоен по природа, Илия Бруш започна да губи търпение.

— Защо ли? — отвърна той рязко. — Мисля, че ви го казах вече, но понеже настоявате, ще добавя, че не желая никого в лодката си. Предполагам, че не е забранено човек да обича самотата.

— Разбира се — съгласи се непознатият, без да има и най-малкото намерение да напусне лодката, върху която изглеждаше като прикован. — Но аз няма да преча на самотата Ви. Няма да мръдна от мястото си, няма да продумам нито една дума и с нищо не ще огранича свободата Ви.

— А през нощта? — възрази Илия Бруш, който започна вече да се ядосва. — Мислите ли, че има място за двама ни в кабината?

— Тя е достатъчно голяма, за да ни побере — отговори непознатият. — Впрочем, човек би могъл да се постесни малко, когато се касае за хиляда флорина.

— Не зная дали ще може — отвърна Илия Бруш, все повече раздражен, — но категорично отказвам. Не! Не! Не! Какво по-ясно от това?

— Много е ясно — съгласи се непознатият.

— Тогава?... — попита Илия Бруш, сочейки с ръка пристанището.

Но събеседникът му сякаш не разбра този красноречив жест. Той извади от джоба лулата си и започна грижливо да я пълни. Подобно нахалство не можеше да не предизвика Бруш.

— Насила ли искате да Ви изхвърля? — извика той във от себе си. Непознатият вече беше напълнил лулата си.

— Това няма да е добре за Вас — каза той със съвършено спокоен глас. — А главно по три причини: първата — едно спречкване между нас ще предизвика намесата на полицията, която ще поиска да се легитимираме, а в участъка ще ни подложат на дълъг разпит — кои сме, какви сме и къде отиваме. Признавам, че това и за мен ще бъде неприятно, но Вас ще ви засегне повече, тъй като подобна разправия няма да ускори пътуването Ви.

Ако упоритият любител на риболова разчиташе много на този аргумент, то той можеше да бъде доволен. Внезапно омекнал, Илия Бруш беше готов да го изслуша докрай, но красноречивият оратор сякаш не забеляза въздействието на своите думи. Той щеше да подхване отново своите доводи, но в същия момент едно трето лице, което Илия Бруш, увлечен в спора, не успя да забележи, скочи в лодката. Новодошлият носеше униформа на немски стражар.

— Кой е господин Илия Бруш? — попита той.

— Аз съм — отговори рибарят.

— Моля, дайте си документите!

Думите му паднаха като камък сред спокойно блато. Илия Бруш явно беше смутен.

— Какви документи? — заекна той. — Имам само пликове от писма и квитанции за наема, който съм плащал в Салка. Това достатъчно ли е?

— Това не са никакви документи — възрази стражарят с досада.
— Аз ви искам кръщелно свидетелство, разрешително за пътуване и карта за самоличност. Притежавате ли такива?

— Нищо нямам — каза Илия Бруш отчаян.

— Това ще ви донесе неприятности — промълви стражарят, който не изглеждаше много доволен, че ще трябва да изпълни задълженията си.

— Но аз съм почтен човек, повярвайте ми! — запротестира рибарят.

— Вярвам ви — заяви стражарят, — но ще трябва да дойдете с мене в участъка, където ще установят вашата самоличност.

— В участъка? — извика Илия Бруш. — Какво съм направил?

— Нищо — обясни стражарят. — Аз само изпълнявам заповед, а тя е да надзиравам реката и да отвеждам в участъка всички ония, които нямат редовни документи. На реката ли сте? Да! Имате ли документи? Не! Значи, трябва да ви отведе. Останалото не ме засяга.

— Но това е възмутително — опита се да протестира Илия Бруш, който изглеждаше съвсем отчаян.

— Това е — отсече стражарят с безразличие.

Непознатият, който бе прекъснал тъй внезапно своята защита, слушаше този разговор с такова внимание, че остави лулата да угасне. Той счете, че бе настъпил моментът да се намеси.

— Ако аз гарантирам за господин Илия Бруш — каза той, — това ще бъде ли достатъчно.

— Зависи — каза стражарят. — Кой сте вие?

— Ето моя паспорт — отговори непознатият, като му подаде един разгънат лист.

Стражарят прегледа набързо документа и веднага стана съвсем друг.

— Това е друго нещо — каза той с респект. Той сгъна грижливо паспорта и го подаде на собственика му. После, скачайки от лодката, извика: — Довиждане, господа! На добър час!

Илия Бруш гледаше след отдалечаващия се неприятел, дълбоко учуден както от неочаквания инцидент, тъй и от начина, по който беше изгладен. А в това време неговият спасител подхвана отново речта си, точно там, където я прекъсна:

— Второ, господин Бруш, по причини, които Вие може би не знаете, над реката има строг надзор, както сами се уверихте преди малко. Този надзор ще се засилва, колкото повече отивате към долното течение, и ще стане съвсем строг, когато минете през Сърбия и поробена България. Допускам, че могат да ви се случат и други подобни неприятности, така че няма да е зле да имате съдействието на един почтен гражданин, който има честта да разполага с известно влияние. — Макар и да не се съмняваше във въздействието на този аргумент, непознатият не очакваше, че с него ще има такъв успех. Вече напълно убеден, Илия Бруш търсеше начин да отстъпи. Трудното беше да намери някой приемлив повод за това.

— Трето — продължи пътникът, — аз се обръщам към вас по поръчка на господин Миклеско, вашият председател. И тъй като Вие поставихте вашия план под закрилата на „Дунавската лига“, тя има пълно право да бди над неговото изпълнение, за да гарантира при нужда лоялността му.

Илия Бруш въздъхна с облекчение. Какъв по-добър повод от този, за да се съгласи на това, което тъй упорито отказваше.

— Защо не го казахте по-рано! — извика той. — Това е вече съвсем друго и аз ще бъда неблагодарник, ако продължавам да отхвърлям предложенията ви.

— Значи, приемате?

— Приемам.

— Много добре! — каза любителят на риболова, като извади от джоба си няколко банкноти. — Ето ви хиляда флорина.

— Искате ли разписка?

— Ако това не Ви затруднява.

Рибарят извади от един от сандъците си перо, мастило и бележник, от който откъсна един лист, после започна да съчинява разписката, като я четеше същевременно на глас: „Получих сумата от хиляда флорина срещу моя улов на риба през време на настоящето ми пътуване и за превозването от Улм до Черно море от господин...“

— От господин... — повтори той с вдигнато перо. Спътникът на Илия Бруш тъкмо в този момент палеше лулата си.

— Йегер, ул. „Лайпциг“ 45, Виена — отговори той между две кълба дим.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

СТЕФАН ЛАДКОВ

Към 1875 година турската власт на Балканския полуостров беше силно разклатена. След многобройни бунтове и въстания на поробените народи, които бяха довели до пълно или частично освобождаване на Гърция, Черна гора, Румъния и Сърбия, другите християнски народи все още се намираха под робство. През първата половина на 1875 година това потисничество беше станало по-тежко от всякога. Но отговорът не закъсня да дойде. В началото на лятото Херцеговина отново въстана. Скоро пожарът обхвана Босна, Черна гора и Сърбия. Новото поражение, което претърпяха турските войски при прохода Дуга през януари 1876 година, насърчи още повече поробеното население и народът в България започна да се бунтува. Както винаги, това започна с предварително организиране на въстанията. По села и градове в поробена България никнеха като гъби тайни революционни комитети. Те свикваха тайни събрания, на които се стичаха пламенни младежи от цялата страна. На тези събрания някои се утвърдиха бързо като водачи, едни със силата на своето красноречие, други със своя ум, а трети със смелостта и пламенното си патриотично чувство. В Русчук, голям български град, разположен на Дунава, точно срещу румънския град Гюргево, за такъв бе избран единодушно лодкарят Стефан Ладков. Висок, тридесетгодишен мъж, рус като северен славянин, надарен с херкулесовска сила и гъвкавост, Стефан Ладков притежаваше всички ония физически качества, необходими за един водач. Той имаше и необходимите морални качества: твърдост, благоразумие и страстна любов към своето отечество. Роден в Русчук, където изпълняваше професията си на дунавски кормчия, Стефан Ладков напускаше града само когато трябваше да води кораби и шлепове — било нагоре срещу течението към Виена, или надолу към Черно море, тъй като той беше отличен познавач на голямата река. Между тези пътувания той се занимаваше с риболов, в който бе постигнал поразителна ловкост и сръчност,

благодарение на изключителните си природни дарби. Задължен от двойната си професия да прекара четири пети от живота си в реката, водата постепенно стана негова стихия. Да преплува Дунава, който при Русчук беше широк колкото морски ръкав, за него бе като играчка. Нямаха брой давеците се, спасени от този смел рибар. Всичко това го беше направило твърде известен в Русчук доста преди избухването на въстанието срещу турците. Той имаше много приятели, някои от които не познаваше. Ако не съществуваше Иван Стригов, може дори да се каже, че такива му бяха всички жители на града. Макар и да бяха деца на една и съща страна, Стефан Ладков и Иван Стригов по нищо не си приличаха. Като Ладков, Стригов беше висок, широкоплещест, як, с руса коса и брада и сини очи. Но тази прилика беше само външна. Колкото благородното лице на единия изразяваше сърдечност и искреност, толкова физиономията на другия говореше за коварство и студена жестокост. Различието бе още по-голямо в морално отношение. Докато всеки виждаше работата на Ладков, никой не можеше да каже откъде Стригов вземаше парите, които харчеше без сметка. Това даваше повод да се разпространяват какви ли не слухове за него. Едни го считаха за предател и турски шпионин, други казваха, че бил контрабандист и че благодарение на него са били прехвърлени без мито стоки от единия или другия бряг на Дунава, някои дори казваха, че всичко това било нищо и че богатството на Стригов идвало от най-вулгарни грабежи и разбойничество... Но какво ли не говореха хората? Истината е, че никой нищо не знаеше за делата на този съмнителен човек, който умееше тъй добре да се прикрива. Впрочем, за всичко това се говореше скрито. Никой не смееше да каже високо нито една думичка срещу този човек, от чиято жестокост се страхуваха всички. Между него и Ладков не можеше да има никаква връзка и дълго време те се знаеха само по обществената мълга за тях. Но съдено беше да се срещнат един ден като непримирими врагове. Неша Григорова, известна в целия град със своята красота и миловидност, беше на двадесет години. Тя познаваше Ладков, тъй като бяха съседи с него още от детски години. Петнадесет години преди започването на този разказ, бащата на Неша падна убит от турците и споменът за това отвратително убийство още събуждаше възмущението на угнетените, но несломени българи. Вдовицата, останала без всякакви средства, се залови смело за работа. Твърде похватна в изкуството за бродирание на

шевици и дантели, с които и най-скромната славянска селянка обича да украсява облеклото си, тя успя да осигури своето съществуване и това на дъщеря си. Но размирните години са винаги най-тежки за сиромасите, особено за вдовиците и сираците. Колкото и да беше сръчна, майката на Неша би пострадала много, ако Ладков не ѝ се притече тайно на помощ. Постепенно между двете жени и младия човек се породил приятелство. Често похлопваше вечер на тяхната врата и оставаше с тях на седянка до късно през нощта. Друг път, за да им се отплати за тяхната сърдечност, той ги водеше на разходка по брега на Дунава. Когато госпожа Григорова, изтощена от непрестанния труд, се помина, Ладков продължи да покровителствува сирачето. Това покровителство беше толкова усърдно, че девойката лесно понесе скръбта по загубата на майка си. Така от ден на ден, неусетно за самите тях, двамата млади хора се влюбиха. Не друг, а Стригов им разкри това чувство. Когато Стригов забеляза тази, която наричаха красавицата на Русчук, той се влюби внезапно в нея със свойствената на неговата природа страст. Свикнал да вижда как всички се подчиняват на капризите му, той отиде при девойката и без всякакви формалности поиска ръката ѝ. За пръв път обаче през живота си той се сблъска с яростна съпротива. С риск да си спечели омразата на този толкова опасен човек, Неша заяви, че за нищо на света не би се съгласила на подобна женитба. Стригов се опита напразно да я склони. Накрая тя чисто и просто затвори вратата под носа му. Обзет от дива ярост, той я обсипа с проклетия и закани. Силно изплашена, тя изтича при Ладков и му повери страховете си. Това събуди в него не по-малък гняв от нейния. Тя се опита да го успокои, но той не искаше нищо да чуе и се заканваше на човека, който се бе осмелил да хвърли око върху нея. Но плахите обяснения, които последваха, го успокоиха. Един час по-късно Стефан и Неша със светнали очи и радостни сърца размениха първата целувка на своя годеж. Когато Стригов научи новината, той едва не побесня от яд. Той отиде в къщата на Григорова, изпълнен със злоба. Но изхвърлен навън от една желязна ръка, разбра, че от сега нататък къщата имаше за защитник един истински мъж. Да бъде победен!... Той, Стригов, който се гордееше с атлетическата си сила!... Това беше удар върху неговото честолюбие и той реши да си отмъсти. Придружен от няколко нехранимайковци като него, Стригов причака една вечер Ладков, когато той се връщаше по брега. Нападателят

размахаха ножове... Но и това нападение бе тъй безуспешно, както и първото. Въръжен с едно весло, което размахваше като боздуган, лодкарят застави нападателите си да се отдръпнат, а самия Стригов, когото притисна отблизо, принуди да избяга най-позорно. Изглеждаше, че този урок бе достатъчен, защото този съмнителен тип не повтори вече престъпния си опит. Началото на 1875 година Стефан Ладков се ожени за Неша Григорова и оттогава те заживяха щастливо в къщата на лодкаря. В първите месеци на 1876 година избухна въстанието в България. Колкото и дълбока да беше любовта, която изпитваше към жена си, Стефан Ладков не можеше да забрави заради нея отечеството. Той беше от тези патриоти, които бяха готови без всякакво колебание да се жертват за свободата на народа си. Въстаниците трябваше да си доставят най-напред оръжие. За тази цел много млади хора емигранти преминаха реката, пръснаха се в Румъния и стигнаха чак до Русия. Стефан Ладков беше между последните. Със свито от скръб сърце, той замина, като остави далече от себе си тази, която обожаваше. За него бе ясно на какви опасности е изложена по време на революция жената на един войвода. При отпътуването си той си спомни за Стригов и безпокойството му се засили. Той се питаше дали разбойникът няма да се възползва от неговото отсъствие и да оскверни семейната му чест. Действително, това беше твърде възможно. Но Ладков надви този основателен страх в себе си. Впрочем, изглеждаше, че Стригов отдавна бе напуснал страната и нямаше никакви признаци, че се е върнал.

Във всеки случай, за Ладков по-важно бе това, че Стригов бе изчезнал. Това се потвърди наистина през време на първото му отсъствие. Никой не бе смутил спокойствието на жена му. Скоро след завръщането си той трябваше отново да замине и по всичко личеше, че това второ пътуване щеше да трае по-дълго от първото. Доставка на оръжие от Русия ставаше много бавно. Революционерите се надяваха, че ако имат свой човек в Будапеща, който да организира от там изпращането на оръжие по Дунава, работата щеше да тръгне много по-бързо. За тази цел беше избран Стефан Ладков, който замина още същата вечер, придружен от един свой съотечественик. Ладков искаше да премине на другия бряг и през Румъния да се добере до Будапеща. В този момент обаче се случи нещо, което накара пратеника на революционния комитет да се замисли дълбоко. Лодката, в която седяха двамата, едва се бе отдалечила на петдесетина крачки от брега,

когато прозвуча изстрел. Явно беше, че куршумът бе насочен към тях, защото той профуча покрай ушите им. Погледът на Ладков прониза околната дрезгавина и той успя да разпознае своя смъртен враг Иван Стригов, който бе насочил към него револвера си. Значи, той се е върнал в Русчук, помисли си с тревога Ладков. Смъртното безпокойство, което той изпита, не можа да смути неговата воля и да го отклони от изпълнението на отечествения дълг. Той беше готов да пожертва и най-скъпото, което имаше за свободата на своето Отечество. След изстрела двамата залегнаха на дъното на лодката и с бързо гребане скоро достигнаха румънския бряг. Пристигнал благополучно, Ладков се отдаде енергично на своята мисия. Той влезе във връзка с агентите на царското правителство, едни от които се намираха на руската граница, а други пребиваваха тайно в Будапеща и Виена. Под неговите грижи много шлепове, натоварени с оръжие и муниции, слязоха по течението на Дунава. От Неша често получаваше писма, изпращани през Румъния по тайни пътища. От начало в тях нямаше нищо обезпокоително, но много скоро започнаха да го тревожат. Наистина, тя не споменаваше нищо за Стригов и дори изглеждаше, че не знае за връщането му в България. Това накара Ладков да се усъмни в основателността на своите предположения. Но, от друга страна, тя му съобщаваше, че е бил издаден пред турските власти, защото полицията извършила внезапен обиск на жилището му. Следователно, той не би трябвало да бърза със завръщането си в България, защото това би било равносилно на самоубийство. Те знаеха какъв е той, дебнеха денонощно около къщата и щяха да го арестуват моментално още щом слезеше на брега. Налагаше се да почака до момента на избухването на въстанието, за да не навлече нещастие както на себе си, така и на жена си. Този момент настъпи скоро.

България въстана през месец април, твърде преждевременно според лодкаря, който не виждаше нищо хубаво в това избързване. Но каквото и да беше неговото мнение, той трябваше да се притече на помощ на своята родина. Влакът го закара до Сомбор, последния унгарски град на Дунава, до който достигаше железницата. Оттук щеше да се качи на някой кораб, който бързо би го отвел в Русчук. Обаче новините, които получи в Сомбор, го накараха да прекъсне пътуването си. Страховете му напълно се оправдаха. Въстанието в България бе смазано още в самото начало. В пространството на

огромния триъгълник, чиито върхове са Русчук, София и Пловдив, турците бяха съсредоточили редовна войска и башибозук. Стотици села бяха опожарени, а героичното население на Панагюрище, Перущица, Батак и др. беше поголовно изклано. Ладков трябваше да се върне назад и да чака по-добри дни. Писмата, които получи скоро от Неша, показваха, че друга възможност, освен да чака, за него не съществуваше. Къщата била под постоянно наблюдение, и всичко това му налагаше да бъде благоразумен, тъй като повече от всякога турците дебнеха неговото завръщане. Ладков остана да се измъчва в бездействие, защото изпращането на оръжие бе преустановено след потъпкването на въстанието и струпването на турски войски по брега на реката. Но това очакване стана двойно по-мъчително, когато към края на юни престана да получава писма от Неша.

Той не знаеше какво да мисли и с течение на времето безпокойството му се превърна в непоносима тревога. Наистина, имаше за какво да се безпокои. На първи юли Сърбия обяви официално война на Турция и цялата Дунавска област бе осеяна с турски пълчища, които оставяха след себе си пепелища, бесилки и кланета. Дали и Неша не беше между жертвите на тези изстъпления? Или пък я бяха затворили като съучастничка на мъжа си? След едномесечно мъчително очакване той не можа да понесе това мълчание и реши да се върне в България, за да научи там истинската причина. Все пак налагаше се да действа предпазливо и благоразумно. Глупаво щеше да бъде още при слизането си в Русчук да налети на първото срещнато заптие. За да може да види жена си, той трябваше свободно да се движи из града, въпреки преследването на властите. По-нататък щеше да действа според обстоятелствата. Стефан Ладков търсеше много дни разрешението на този мъчен проблем. Най-после той повярва, че е намерил изход и без да се доверява на някого, пристъпи веднага към изпълнението на своя план. Бъдещето щеше да каже дали този план беше добре замислен. Във всеки случай, той трябваше да действа. Ето защо сутринта на 28 юли 1876 година съседите на лодкаря, никой от които не знаеше истинското му име, забелязаха, че вратата на малката къща, в която той живееше сам от много месеци, е заключена.

ГЛАВА ПЕТА

КАРЛ ДРАГОШ

Щом сложи разписката в джоба си, господин Йегер започна да се настанява. Като се осведоми кое легло може да заеме, той изчезна в кабината, отнасяйки чантата си. Десет минути по-късно той излезе отново, преобразен от главата до петите. Облечен като същински рибар, Йегер сякаш беше станал копие на Илия Бруш. Г-н Йегер остана малко изненадан, когато видя, че по време на неговото кратко отсъствие домакинът беше напуснал лодката. Верен на своите задължения, той не си позволи никакви въпроси, когато последният се завърна след половин час. Но Илия Бруш сам счете за нужно да му каже, че бил отишъл до пощата, за да изпрати няколко писма до вестниците, в които им съобщава за пристигането си в Нойщат на другия ден и в Ратисбон на следващия. Двамата спътници обядваха един срещу друг, възседнали една от пейките. Нощта мина спокойно. Рано призори Илия Бруш развърза внимателно въжетата, за да не събуди своя пътник и потегли. Нощта прекараха в Дилинген, а на другия ден вечерта, след дълго и неспирно пътуване, хвърлиха котва в едно пусто място на няколко километра от Нойбург. Призори на 15 август лодката отново се понесе по средата на течението. Както бе съобщил Бруш, той трябваше да пристигне в Нойщат. И тъй като му бе неудобно да се представи там с празни ръце, реши да поналови малко риба, още повече че времето бе благоприятно за това. Седнал върху задната част на лодката, неговият пътник следеше с интерес приготовленията му, както подобава впрочем на един истински любител. Тая сутрин Илия Бруш имаше основание да бъде доволен. Освен двайсетината червеноперки, той улови още дванадесет шевени и няколко змиорки. Ако г-н Йегер беше действително страстен любител, за какъвто се препоръчваше, той не можеше да не се възхити от бързината и сръчността, с които рибарят успяваше да извади толкова риба, колкото му беше необходима. Риболовът приключи към единадесет часа. През риболовния сезон, когато водата заблести под

горещите лъчи на обедното слънце, рибата вече не кълве. Впрочем, ловът беше вече достатъчно богат. Илия Бруш дори се боеше да хване повече риба, отколкото можеше да продаде, защото градчето Нойщат, където щеше да спре към пет часа, беше съвсем незначително. Той обаче се лъжеше. Двадесет и пет или тридесет души очакваха появянето му и го поздравиха с викове и ръкопляскания, когато лодката влезе в пристана. Само за двадесетина минути рибата беше продадена и тъй като на другия ден го очакваше дълго пътуване, той набързо се освободи от ентузиазираните си посрещачи и отиде да спи. Тъй като желаше да пристигне рано в Ратисбон, който се намираше на около седемдесет километра от Нойщат, Бруш реши да тръгне в един часа след полунощ. Петнадесетте килограма риба, която той налови до обяд, бяха достатъчна награда за любопитните, които се бяха насъбрали на кея в Ратисбон. Явно беше, че общественият ентузиазъм растеше, защото се стигна до наддаване между любителите, което позволи на наградения рибар да получи още четиридесет и един флорина. Илия Бруш, който не очакваше подобен успех, започна да си мисли, че в края на краищата г-н Йегер печелеше от това... Той реши да предаде парите от рибата на законния им притежател. Но г-н Йегер беше напуснал неусетно лодката, като му съобщаваше с една бележка да не го чака за вечеря, защото щял да се върне късно през нощта. Илия Бруш не намери нищо неестествено в това, че г-н Йегер бе пожелал да се възползва от случая и да посети града. Но той щеше да бъде по-малко доволен и повече изненадан, ако знаеше с какво се занимава неговият пътник. Г-н Йегер, ул. „Лайпциг“ 45, Виена, беше написал послушно Бруш, под диктовката на новодошлия. Но последният щеше да бъде навярно много затруднен, ако рибарят беше поискал на свой ред от г-н Йегер по примера на полицаия да се легитимира. Илия Бруш беше пренебрегнал тази предвидливост и последствията от това се оказаха ужасни за него. Никой не знаеше какво бе прочел немският стражар в паспорта, който му представи г-н Йегер, но ако той беше истинският притежател на паспорта, стражарят не можеше да прочете друго име освен това на Карл Драгош.

Наистина, любителят на риболова и шефът на Дунавската полиция бяха едно и също лице. Решен да се вмъкне на всяка цена в лодката на Илия Бруш, Карл Драгош, предвиждайки упорита съпротива от негова страна, нареди от по-рано намесата на стражаря.

Събитията показаха, че Карл Драгош добре беше предвидил своя ход, защото Илия Бруш се смяташе за щастлив, че е могъл да си намери такъв мощен покровител. Решението на Карл Драгош да пътува заедно с Илия Бруш, като негов пътник, не се роди изведнъж в главата му. Истинският виновник за това беше Михаил Михайлович, който всъщност нищо не подозираше. Когато шеговитият сърбин каза на смях в „Рибарска среща“, че премираният от „Дунавска лига“ може да бъде или преследваният разбойник или преследващият го полицай, Карл Драгош обърна сериозно внимание на тези думи. Разбира се, той не ги взе в буквалния им смисъл, защото знаеше добре, че рибарят Бруш нямаше нищо общо с полицаия, обаче по аналогия, търсеният разбойник можеше да има някаква връзка с рибаря. Той още не беше открил никакво сходство между тях, но от това не следваше, че трябва да отхвърли съмненията си. Карл Драгош мислеше, че шеговитият сърбин има право. Един детектив, който трябваше да надзирава Дунава, би проявил голяма ловкост, ако съумееше да се прикрие зад името на толкова прославения рибар. Във всеки случай, ако трябваше да се откаже от надеждата, че Илия Бруш ще се съгласи друг да пътува вместо него, съществуваше може би друг начин, за да постигне своята цел. Ако Драгош не можеше да стане Бруш, не би ли могъл да влезе като пътник в неговата лодка? Кой би му обърнал внимание като спътник на един човек, станал почти знаменитост и привличащ общия интерес върху себе си?

След като мисли дълго време върху този проект, Карл Драгош го намери най-после за превъзходен и реши да го реализира. Видяхме с какво майсторство той изигра първата сцена и ако се наложеше, тя щеше да бъде последвана и от други такива. Ако трябваше, Илия Бруш щеше да бъде откаран в участъка и дори затворен. Тогава Карл Драгош щеше да играе ролята на милостив посредник, докато ужасеният рибар не видеше в негово лице свой спасител.

Все пак детективът беше доволен, че не стана нужда да прибегне към насилие и да разиграва още комедията, първото действие на която бе завършило.

Сега той се беше настанил в лодката и лодкарят навярно би се противопоставил на заминаването му със същата енергия, с която се беше противопоставил при влизането му в нея. Оставаше само да използва положението си.

Докато рибарят ловеше риба или гребеше, Карл Драгош можеше спокойно да наблюдава реката, от която нищо необикновено не би могло да се изплъзне от неговото опитно око. По пътя той влизаше във връзка със своите хора, пръснати по крайбрежието.

Всичко беше добре обмислено и колкото повече Карел Драгош мислеше за това, толкова повече се възхищаваше от своята идея, която му осигуряваше тайно присъствие по цялото течение на Дунава, увеличавайки възможностите му за успех.

За нещастие, в своите разсъждения детективът не държеше сметка на случайностите. Той не допускаше, че редица факти ще насочат скоро издирванията му в непредвидена посока и ще дадат неочаквана широта на мисията му.

ГЛАВА ШЕСТА

СИНИТЕ ОЧИ

След като излезе от лодката, Карл Драгош се отправи към града. Той добре познаваше Ратисбон и тръгна без колебание по тихите улици на многолюдния някога град, по които стърчаха тук-там високи средновековни кули.

Карл Драгош не беше излязъл да разгледа забележителностите на града, както мислеше Илия Бруш. Той не пътуваше като турист и не се интересуваше от архитектурните и исторически забележителности. Онова, което го интересуваше, беше пощата и той се отправи право към нея. Там го очакваха много писма, адресирани „до поискване“. След като прегледа писмата, той се готвеше вече да излезе, когато на вратата едва не се сблъска с един скромно облечен човек. Този човек и Драгош се познаваха, защото последният му даде знак да мълчи. Очевидно това значеше „не тук“, след което двамата се отправиха към близкия площад.

— Защо не ме чакаше на брега на реката? — попита Драгош, след като се увери, че никой не може да ги чуе.

— Страхувах се да не ви изпусна — отговори другият. — И понеже знаех, че ще дойдете в пощата...

— Нищо. Важното е, че дойдохте — прекъсна го Драгош. — Има ли нещо ново?

— Нищо.

— Дори някакъв дребен обир в областта?

— Абсолютно нищо.

— Откога имаш тези сведения?

— Няма и два часа, откакто получих телеграма от Централното бюро в Будапеща. Затишие по цялата линия.

Драгош се замисли за момент:

— Слушай, ще отидеш от мое име в префектурата и ще помолиш да те държат в течение и за най-малкото нещо...

— А нашите хора?

— Аз ще имам грижата. Ще ги видя по пътя. Среща във Виена от днес до осми. Ясно ли е, Улман?

— Значи Вие ще оставите без надзор горното течение на реката?
— попита Улман.

— Местната полиция ще бъде достатъчна — отговори Драгош,
— а ние ще се притечем на помощ и при най-малката тревога. Впрочем, досега нищо не се е случило в този район.

— Да не би да имате някакви сведения?

— По-скоро имам едно мнение.

— Какво е то, ако мога да запитам?

— Твърде интересно... Както и да е, аз предсказах, че нещо ще се случи между Виена и Ратисбон.

— Защо там, а не на друго място?

— Защото там е било извършено последното престъпление. Нали си спомняш онзи чифликчия, който го бяха „пекли“ и когото намерихме с изгорени крака?

— Толкова повече това ме кара да вярвам, че сега те ще действат другаде.

— Защо?

— Защото ще си мислят, че тази област, където е било извършено престъплението, ще се постави под специален надзор. Затова ще си опитат другаде щастieto. Поне досега така са правили. Никога на едно и също място.

— Те са разсъждавали като магарета и ти им подражаваш — възрази Карл Драгош, — и аз разчитам тъкмо на тази тяхна глупост. Всички вестници ми приписват подобни съждения. Те пишат, че съм напуснал горното течение на Дунава, където според мене разбойниците няма да рискуват и да се върнат там, и че съм бил заминал за Южна Унгария. Безполезно е да ти обяснявам, че точно тези тенденциозни съобщения в пресата са оказали голямо влияние на бандитите.

— В какъв смисъл?

— Че няма да отидат в Южна Унгария, за да се хвърлят в устата на вълка.

— Дунав е дълъг — забеляза Улман. — Той тече през Сърбия, Румъния, Турция...

— А войната?... Те няма какво да правят там... Впрочем, ще видим.

Драгош замълча за момент, после продължи.

— Аз още не зная какво точно ще предприема... Може би ще се спра във Виена, може да отида до Белград... Понеже трябва да поддържаме постоянна връзка, дръж ме непрекъснато в течение, като ми изпращаш известие в толкова екземпляри, колкото хора имаме на пост между Ратисбон и Виена.

— Добре, господине — отговори Улман. — А аз къде ще Ви видя?

— Нали ти казах? След осем дни във Виена — отговори Драгош и се замисли.

Улман се беше вече отдалечил, когато Карл Драгош го повика отново:

— Чувал ли си да се говори за някой си Илия Бруш?

— Рибарят, който се нае да слезе с лодка по Дунава, чак до Черно море?

— Точно той. Е, добре, ако ме видиш с него, престори се, че не ме познаваш. Разбрано, нали?

Те се разделиха. Улман изчезна към горния край на града, а Драгош се отправи към хотел „Златния кръст“, където смяташе да обядва. Десетина души вече обядваха, когато той влезе. Драгош започна да яде с голям апетит, без да обръща внимание на техния разговор. Той ги слушаше като човек, който е свикнал да се вслушва във всичко, което се говори около него. Така той не пропусна да чуе нещо, което един от гостите каза на съседа си:

— Значи нищо не се знае още за тази прословута банда?

— Нито за знаменития Бруш — отговори другият. — Очакваха го да мине през Ратисбон, а още никой не го е видял.

— Странно!...

— Освен ако... Бруш и шефът на бандата не са едно и също лице?

— Шегуваш ли се?

— Хе!... Кой знае?...

Карл Драгош трепна. За втори път тази хипотеза се налагаше на вниманието му. Той обаче сви рамене и продължи да обядва, давайки си вид, че не е чул нищо. Явно беше колко лошо беше информиран

този бърбовец, щом още не знаеше за пристигането на Бруш в Ратисбон.

Като привърши обяда си, Карл Драгош се върна в пристанището. Вместо обаче да отиде веднага в лодката, той се спря върху стария каменен мост, който свързваше Ратисбон с предградието Щат-Ам-Хоф и погледът му започна да блуждае върху реката, по която се плъзгаха няколко кораба, бързащи да използват последната светлина на отиващия си ден. Той се беше унесъл в това наблюдение, когато някой сложи ръка на рамото му и каза с познат глас:

— Изглежда, г-н Йегер, че гледката Ви интересува?

Драгош се обърна и видя пред себе си Илия Бруш, който го гледаше усмихнат.

— Да — отговори той. — Не ми омръзва да гледам движението по реката.

— О, г-н Йегер — каза Бруш, — то ще стане още по-интересно за вас, когато достигнем долното течение на реката, където корабите са повече. Гледката ще бъде особено пленителна, когато стигнем до „желязната врата“. Били ли сте там?

— Не — отговори Драгош.

— Трябва да се види — заяви Бруш. — Ако на света няма похубава река от Дунава, по цялото му протежение няма по-прекрасно място от „желязната врата“!...

— Бях в лодката, когато ви видях на моста — добави той. — Дойдох при вас, за да ви напомня, че утре се налага да тръгнем много рано и следователно ще постъпим добре, ако отидем да си легнем веднага.

— Следвам Ви, г-н Бруш — съгласи се Драгош. Двамата тръгнаха към лодката.

— А как върви продажбата на нашата риба, г-н Бруш? Доволен ли сте?

— И още как? Г-н Йегер, от днешната продажба вие ще получите не по-малко от четиридесет флорина.

— Което прави шестдесет и седем флорина с получените по-рано. А ние сме още в Ратисбон!... Хе, г-н Бруш, сделката не ми се вижда толкова лоша!

— И аз започвам все повече да се убеждавам в това — призна рибарят.

Половин час по-късно двамата спяха спокойно един до друг и при изгрева на слънцето лодката вече беше на пет километра от Ратисбон.

Илия Бруш не обръщаше никакво внимание на бреговете и на населените места, които следваха едно след друго, а гледаше с всички сили да ускори хода на лодката. По пътя се срещаха трудности, но той ги заобикаляше с голямо умение и ловкост. Следваше теченията, избягваше подводните скали, справяше се с водовъртежите и бързеите. Карл Драгош се възхищаваше от неговата ловкост, но това не му пречеше да се учудва на това, че един прост рибар може толкова добре да познава Дунава. Но и Бруш имаше за какво да се учудва на Драгош. Рибарят се възхищаваше от обширните му връзки с хората на брега, без да разбира нищо от това. Колкото и малко да беше населеното място, в което спираха да нощуват, рядко се случваше г-н Йегер да не намери някой познат. Щом лодката се спираше на пристанището, той скачаше на брега и веднага насреща му излизаха едно или две лица. Но той никога не се впускаше в дълги разговори. След като разменяха няколко думи, събеседниците се разделяха — г-н Йегер се връщаше в лодката, а непознатите се отдалечаваха. Накрая, Илия Бруш не можа да се въздържи и го попита:

— Изглежда, че вие почти навсякъде имате приятели, г-н Йегер?

— Да, г-н Бруш — отговори Карл Драгош. — Това се дължи на факта, че аз често съм минавал по тия места.

— Като турист ли, г-н Йегер?

— Не, г-н Бруш, не като турист. Аз пътувах като представител на една търговска къща в Будапеща, а както знаете, с този занаят човек не само вижда много места, но си създава и много връзки.

Така изтече времето от 18 до 24 август. На 23 август, след като нощуваха край брега под малкото селце Тюлин, Илия Бруш както винаги тръгна преди изгрев-слънце. Съдено беше този ден да не прилича на другите. Наистина, вечерта те трябваше да бъдат във Виена и за пръв път от толкова време Бруш щеше да лови риба, за да не разочарова почитателите си, които се готвеха да го посрещнат в столицата, където пристигането вече беше оповестено от вестниците. В момента, когато полицаят излезе от кабината, уловът беше вече твърде богат, но рибарят продължаваше. Към 11 часа на въдицата му се хвана една щука от около 20 фунта. Това беше рядък екземпляр, който

сигурно щеше да се продаде на висока цена във Виена. Окуражен от успеха, Илия Бруш реши да опита още веднъж щастията си. Било вследствие на преумора или на момент на разсеяност, той не метна добре въдицата, а след това тъй силно я дръпна, че тя го удари по лицето, като остави по бузата му кървава следа. Въдицата засегна големите му черни очила, които отхвъркнаха над водата. Той извика от болка, но мигновено успя да ги улови и намести отново на очите си. Едва тогава той въздъхна облекчено. Този инцидент трая само няколко мига, но те бяха достатъчни за Карл Драгош, за да забележи, че рибарят имаше великолепни сини очи, погледът на които не говореше за слабо зрение.

Тази малка особеност накара полицая да се замисли. Сините очи отново се бяха скрили зад черното стъкло, което ги прикриваше досега, но той продължаваше да мисли за тях.

След тази случка Илия Бруш не улови повече риба. Като превърза раната на лицето си, той прибра грижливо рибарските принадлежности и остави лодката да плува по течението. Малко преди това те бяха минали покрай Калемберг, невысока планина, чийто връх се издигаше над Виена. Растящото оживление по брега показваше, че приближава големият град.

Към два часа следобед те минаха покрай Нюсдорф, пристанището, където спират параходите и към четири часа лодкарят завърза лодката за едно от дърветата на прочутия виенски Пратер. Каквото е Булонският лес за парижани, такъв е Пратерът за виенчани. Това е един разкошен парк на брега на Дунава, където жителите на Виена се разхождат, веселят и любуват на великолепните гледки, които реката им създава.

— Какво Ви е на очите, господин Бруш? — попита Карл Драгош, който от инцидента с очилата беше произнесъл само няколко думи.

— На очите? — повтори рибарят.

— Да, на очите — каза господин Йегер. — Нима за удоволствие носите тези черни очила?

— А, за очилата ли?... — промълви Бруш. — Късоглед съм и очите ми се изморяват от светлината — това е причината.

„Късоглед ли?... С такива очи...“ — помисли си полицаят.

След като даде това обяснение, Бруш привърши връзването на лодката и докато правеше това, неговият пътник го наблюдаваше със

замислен поглед.

ГЛАВА СЕДМА

ХОРА ОТ КОЛ И ВЪЖЕ

Няколко души се разхождаха в Пратера и те единствено оживяваха в този летен следобед брега на реката. Дали не чакаха Илия Бруш? Но как любопитните, пръснати на едно толкова обширно пространство, биха открили лодката, която с нищо не се отличаваше от другите.

Илия Бруш беше предвидил това затруднение. Щом привърза лодката, той издигна на мачтата знаме със следния надпис: „Илия Бруш, победител от последните състезания в Зигмаринген“; после изложи върху покрива на кабината уловените сутринта риби, между които голямата щука зае най-видно място.

Тази американска реклама даде веднага резултат. Няколко зяпачи се спряха пред лодката и я загледаха с любопитство. Те привлякоха и други, и събраната по този начин тълпа не можеше да не бъде забелязана от тези, които действително се интересуваха. Само за четвърт час около петстотин души се събраха около лодката. Илия Бруш дори не беше мечтал за подобен успех.

Скоро между публиката и рибаря се завърза разговор.

— Г-н Бруш ли? — попита един от присъстващите.

— Той самият — отговори рибарят.

— Позволете ми да ви се представя. Господин Клаус Рот, ваш колега от „Дунавската лига“.

— Приятно ми е, г-н Рот.

— Впрочем, много от нашите колеги са тук — ето господин Ханиш, господин Тиц, господин Хуго Цвиденек, без да се смятат тия, които не познавам.

— Аз, например, Матиас Каселик, от Будапеща — каза един от присъстващите.

— И аз — добави друг, — Вилхелм Викел от Виена.

— Драго ми е, господа, че се намирам сред добри познати — извика Илия Бруш.

Въпроси и отговори се кръстосваха. Разговорът стана общ.

— Добре ли пътувахте, господин Бруш?

— Отлично, господа.

— Във всеки случай, много бързо пристигнахте. Не ви очаквахме толкова скоро.

— Все пак вече има петнадесет дни откакто съм тръгнал.

— Да, но разстоянието от Донаушинген до Виена е около 900 километра, което значи, че Вие изминавате средно по шестдесет километра на ден.

След като се осведомиха подробно за досегашното му пътуване, посрещачите поискаха да узнаят бъдещите му планове. Все така любезен, Илия Бруш отговори, че след като престои един ден във Виена, на следващия ден вечерта той възнамерява да ноцува в Пресбург.

Малко по малко любопитните се пръснаха, защото всеки бързаше да се прибере за вечеря. Илия Бруш се прибра в каютата, като остави своя пътник сам пред останалите любопитни. В този момент двама мъже се вмъкнаха в тълпата и започнаха да наблюдават детектива.

Единият от тях беше широкоплещест здравеняк на около тридесет години, с руса коса и брада, каквато имат славяните; другият, който имаше същия вид, беше по-възрастен, само посивелите му коси показваха, че беше надхвърлил четиридесетте.

По-младият трепна при първия поглед, който Драгош случайно отправи към тях, и с бързо движение дръпна своя другар назад.

— Това е Драгош — каза той шепнешком, щом се измъкнаха от тълпата.

— Сигурен ли си?

— Сигурен съм! Нима ти не го позна?

— Как бих могъл да го позная, когато никога не съм го виждал?

Последва кратко мълчание. Двамата събеседници размишляваха.

— Дали е сам в лодката? — попита по-възрастният.

— Съвсем сам.

— И това е лодката на Илия Бруш?

— Не може да има никакво съмнение. Името е написано върху знамето.

— Нищо не мога да разбера!

След кратко мълчание по-младият подзе:

— Много е ясно! — прикрит под чуждо име, той лесно ще наблюдава движението на всички плавателни съдове по реката.

— Дявол да го вземе!

— Това ме учудва — отговори другият. — Драгош е много хитър и неговият план сигурно би успял, ако не бяхме го видели случайно тук.

По-възрастният от двамата събеседници все още не искаше да повярва.

— Това е като в роман — процеди той през зъби.

— Не забравяй, Пенко — каза по-младият, — че Драгош си служи с всякакви средства само да се добере до истината. Във всеки случай ние ще разберем това. Чух да казват около нас, че лодката ще остане утре целия ден във Виена. Ние ще дойдем пак и ако намерим отново в лодката Драгош, значи той е влязъл в кожата на Илия Бруш.

— Какво ще правим в такъв случай?

— Ще видим.

Те се отдалечиха към града, като оставиха лодката заобиколена от вече оредяващата публика.

Ноцта мина спокойно за Илия Бруш и за неговия пътник. На другата сутрин, когато Драгош излезе от кабината, той намери Бруш да подрежда рибарските си принадлежности.

— Добро утро, господин Бруш — поздрави Карл Драгош.

— Добро утро, господин Йегер — отговори Илия Бруш.

— Няма ли да излезете в града, господин Бруш?

— Не, господин Йегер. По природа не съм любопитен, а пък имам и доста работа тук. След две седмици пътуване не е зле да подреда малко лодката.

— Както искате, господин Бруш. Аз възнамерявам да остана в града до довечера.

— И добре ще направите, господин Йегер — отговори Бруш, — защото живеете във Виена. Може би имате семейство, което ще се радва да Ви види.

— Не, господин Бруш, аз не съм женен.

— Лошо, господин Йегер, лошо. Човек сам носи по-тежко товара на живота.

Карл Драгош се засмя и подхвърли:

— Не сте много весел тази сутрин, господин Бруш?

— Човек не всякога има настроение, господин Йегер. Пожелавам Ви добре да се повеселите.

— Ще се постарая, господин Бруш — отговори Драгош и се отдалечи.

През Пратера той се запъти към централната алея, мястото, където се събираше през сезона елегантният свят. По това време там бе пусто и той можеше да върви бързо, без да бъде спиран от тълпата.

Все пак имаше достатъчно хора, за да не обърне внимание на двама души, които минаха край него, когато се изкачваше на „Константин Хюгел“ — изкуствен хълм, създаден, за да разнообрази гледката на Пратера. Карл Драгош продължи спокойно пътя си и след десетина минути влезе в малкото кафене на площада при Виенското колело. Там някой го чакаше. Когато го забеляза, той стана от масата и отиде да го посрещне.

— Добро утро, Улман — каза Драгош.

— Добър ден, господине — отговори Фридрих Улман.

— Нещо ново?

— Нищо ново, господине.

— Добре. Днес разполагаме с цял ден и ще трябва да обсъдим какво да правим.

Ако Драгош не забеляза двамата минавачи, които срещна на Централната алея — същите лица, които случаят беше довел предния ден пред лодката на Илия Бруш, последните, напротив, много добре го бяха забелязали. Те тръгнаха веднага след шефа на дунавската полиция, като вървяха след него на такова разстояние, че да избегнат всякаква изненада. Когато Драгош изчезна в кафенето, те влязоха в насрещния вход, откъдето го дебнеха.

След като разговаряха дълго време какво трябва да правят, Драгош и Улман обядваха заедно, без да бързат. След като обядваха, за да избегнат задушната атмосфера в залата, те пожелаха да им сервират кафето отвън на терасата. В момента, когато го пиеха, Драгош внезапно направи жест на учудване и сякаш, за да не бъде забелязан от някого, влезе бързо в кафенето, откъдето зад завесата на прозореца проследи с поглед един човек, който в този момент пресичаше площада.

— Да пукна, ако се лъжа! Това е той — прошепна Драгош, наблюдавайки Бруш.

Действително, това беше Илия Бруш, който с избръснатото си лице, с тъмните си очила и черната коса не можеше да заблуди и най-невнимателния наблюдател. Когато той пресече площада и тръгна по улица „Кайзер Йосиф“, Драгош се върна при Улман, заповяда му да го чака колкото бе необходимо и тръгна след рибаря.

Илия Бруш си вървеше спокойно, без да се обръща. Когато стигна до края на „Кайзер Йосиф“, той пресече парка „Аугартен“ и пристигна на Бригитеннау. Тук сякаш се поколеба, обърна се и бързо се шмугна във входа на едно мизерно магазинче, чиито прозорци гледаха към една от най-бедните улици на този работнически квартал.

Половин час по-късно той излезе оттам, без да подозира, че е следен от Драгош, който не пропусна да прочете надписа на дюкянчето. Бруш пое по улица „Рембранд“, после, следвайки левия бряг на канала, достигна Пратерщрасе — улицата на въртележките. Тук той зави решително надясно и изчезна под дърветата на Пратера. Явно беше, че се връща в лодката и Карл Драгош счете за безполезно да го следи по-нататък.

Той се върна в малкото кафене, където Улман продължаваше да го чака.

— Познаваш ли някой евреин на име Симон Клайн? — попита го той, когато пристигна.

— Разбира се — отговори Улман.

— Що за птица е този евреин?

— Не е стока. Антиквар, лихвар, а понякога и укривател. Струва ми се, че тия думи достатъчно добре го обрисуват.

— Точно това мислех и аз — прошепна Драгош, който изглеждаше потънал в дълбок размисъл. След минута той подзе:

— Колко хора имаме тук?

— Четиридесет човека — отговори Улман.

— Това е достатъчно. Слушай ме внимателно. Ще трябва да изоставим всичко, което решихме тази сутрин. Променям плана си, защото предчувствам, че разкритията ще започнат от мястото, където аз ще бъда.

— Къде ще бъдете?

— Не е нужно всичко да разбереш сега! Внимавай какво ще ти кажа: разположи твоите хора по двойки на левия бряг на Дунава, на всеки пет километра, като първия пост ще поставиш на двадесет километра от Пресбург. Тяхната единствена задача ще бъде да не ме изпускат от очи. Веднага щом последните двама ме забележат, да отидат на пет километра пред първите двама и т.н. Ясно ли е? Да си отворят очите и да внимават да не ме изгубят!

— А аз? — попита Улман.

— Ти също ще гледаш да не ме изпусках от очи. Тъй като аз ще бъда сред реката, това няма да бъде много трудно. Колкото до твоите хора, те ще трябва да си отворят широко очите, да слухтят и да съобщават навреме за всичко, което забележат.

— Разбрано.

— Да тръгнат на път още тази вечер, за да ги намеря утре сутринта по местата им.

— Ще бъдат — отговори Улман.

Драгош изложи още няколко пъти своя план за действие и когато се убеди, че Улман го е разбрал, той се сбогува с него и реши да се прибере в лодката. На другата страна на площада двамата наблюдатели не бяха мръднали от местата си. Когато той отново влезе в кафенето с Улман, те продължиха да го дебнат отвън, а после тръгнаха по петите му.

След като изминаха главната алея, те стигнаха пред дърветата по брега на Дунава. Нямахше съмнение, че Драгош се връщаше в лодката си.

— Безполезно е да отиваме по-нататък — каза по-младият. Ние сме наясно сега. Илия Бруш и Карл Драгош са едно и също лице. Имаме вече доказателство за това, а ако продължим да го следим, рискуваме да ни забележи.

— Какво ще правим тогава? — попита другарят му.

— После ще говорим за това — намислил съм нещо.

Когато Драгош се прибра в лодката, без да подозира, че бе следен през целия ден, намери Илия Бруш зает с приготвянето на вечерята.

— Как сте, господин Йегер, доволен ли сте от разходката? — попита Илия Бруш.

— Много съм доволен — отговори Карл Драгош. — А Вие, господин Бруш, не променихте ли решението си, не излязохте ли да

поскитате малко из Виена?

— Не, господин Йегер — заяви Илия Бруш. — Не познавам никого тук и откакто излязохте, не съм стъпвал на брега.

Карл Драгош не му възрази. Той затаи в себе си мислите, които събуди в него явната лъжа на лодкаря. Те говориха за различни неща, докато дойде време за сън.

ГЛАВА ОСМА

ПОРТРЕТЪТ НА ЕДНА ЖЕНА

Дали Илия Бруш нарочно излъга или само по някакъв каприз промени решението си? Както и да е, сведенията, които той даде пред вестника за своето пътуване, се оказаха съвсем неточни. След като потегли на 26 август преди разсъмване, той не се спря в Пресбург, както бе съобщил. След като греба упорито цели дванадесет часа, той задмина с петнадесет километра този град и след кратка почивка отново продължи със свръхчовешко усилие.

Илия Бруш не счете за нужно да уведоми Йегер защо се мъчи с такава трескава бързина да ускори пътуването си, но последният вече беше почнал да си задава този въпрос.

През това утро — на 26 август — Карл Драгош успя да забележи нещо, което, прибавено към другите му открития, дълбоко го развълнува. Беше към 10 часа сутринта. Погълнат в мислите си, Драгош гледаше машинално как Илия Бруш гребе усърдно, изправен върху задната част на лодката. Каскетът, с който почти не се разделяше, беше паднал в краката му и той се обливаше целия в пот, тъй като слънцето блестеше право в буйната му гъста черна коса.

Изведнъж Карл Драгош бе поразен от една странна особеност. Косите на Илия Бруш не бяха навсякъде съвсем черни. На няколко милиметра дължина към корена косите бяха руси. Естествено явление ли беше тази смесица от цветове? Може би. По-вероятно обаче изглеждаше, че то е резултат на боядисване, което не е било подновено напоследък.

Впрочем и да беше се появило някакво съмнение в Драгош, той скоро щеше да се убеди в това, защото още на другия ден косите на Илия Бруш загубиха своя двоен цвят. Сигурно рибарят беше забелязал своята небрежност и бе побързал да я поправи през нощта.

Тези сини очи, тъй старателно прикривани зад непроницаемите очила, тази лъжа при престоя им във Виена, тази необяснима бързина на тяхното пътуване, тези почернени руси коси, всичко това беше едно

твърде съмнително указание, което налагаше определен извод. Всъщност, какво заключение можеше да се направи?

Една натрапчива хипотеза, много пъти възприемана и отхвърляна, се оформи в главата на Драгош, който не преставаше да мисли върху сложните за разрешение въпроси. Това беше хипотезата, която на два пъти му беше внушена от случая. Най-напред от шеговития сърбин Михаил Михайлович, а после от пътниците от хотела в Ратисбон. Нали те бяха подхвърлили полусериозно, полушеговито, че в лицето на наградения от „Дунавската лига“ рибар можеше да се крие шефът на разбойническата банда, която тероризираше населението от този район.

Защо не? Какво чудно имаше в това? Разбира се, забелязаните досега факти още нищо не доказваха, но те будеха съмнение.

Обзет от тези мисли, сутринта на 28 август, след като прекараха нощта в едно пусто място на няколко километра от Комарно, Карл Драгош отвори дума за нещо, което досега не беше споменавал.

— Добро утро, господин Бруш — каза той, излизайки от каютата, където бе подготвил плана си за нападение.

— Добро утро — отвърна рибарят, като гребеше с привичната си енергия.

— Добре ли спяхте, господин Бруш?

— Отлично. А Вие, господин Йегер?

— Хм... Не много добре.

— Наистина ли! — учуди се Илия Бруш. — Защо не ме събудихте?

— Не съм болен, господин Бруш — отвърна господин Йегер. — Но не това е причината да ми се види дълга нощта. Трябва да Ви призная, че с нетърпение чаках да се разсъмне.

— Но защо?

— Трябва да Ви призная, че бях малко неспокоен.

— Непокоен!... — повтори Илия Бруш, искрено учуден.

— Мога да Ви призная дори, че това не ми се случва за пръв път. Не се чувствам спокоен, когато решите да нощуваме далеч от някое населено място.

— Въпрос на навик, господин Йегер — отговори шеговито Илия Бруш. — Все пак трябваше да ми го кажете и аз щях да ви послушам,

макар че по-малко опасно е нощуването на открито, отколкото в някой голям град, където гъмжи от крадци и убийци.

— Навярно сте прав, господин Бруш — потвърди господин Йегер, — но човек не може да бъде господар на нервите си. Освен това страховете ми не са съвсем неоснователни, защото ние минаваме през една много несигурна страна!

— Несигурна! — извика Илия Бруш. — Кой ви каза това, господин Йегер?... Аз, който съм живял тук, никога не съм чувал да се говори нещо лошо за нея.

На свой ред, господин Йегер се показва твърде изненадан.

— Сериозно ли говорите, господин Бруш? — извика той. — Изглежда, че вие сте единственият, който не знае нищо за това, което се говори от Бавария чак до Румъния.

— Но какво е то? — попита Илия Бруш.

— Дявол да го вземе! Че една разбойническа банда прави редовни обири и убийства по двата бряга на Дунава — от Пресбург чак до Черно море.

— За пръв път чувам за такова нещо — заяви искрено Илия Бруш.

— Невъзможно!... — учуди се на свой ред господин Йегер. — Само за това се говори от единия до другия край на реката.

— Сега разбирам страховете Ви — каза Илия Бруш. — Може би и аз щях да ги споделя, ако бях по-добре осведомен. За в бъдеще ще нощуваме колкото е възможно по-близо до някое населено място. Днес ще спрем да нощуваме в Гран.

— О, там ще бъдем спокойни — каза господин Йегер. — Гран е голям град.

— Толкова по-добре — продължи Илия Бруш, — защото смятам тази нощ да ви оставя сам.

— Ще отсъствате ли?

— Да, само за няколко часа. От Гран, където се надявам да пристигнем рано, ще прескоча до Салка, където живея. Смятам да се върна призори и да тръгнем веднага.

След около половин час Драгош отново подхвана разговора.

— Наистина е интересно, че нищо не сте чували за разбойниците, които върлуват от толкова време по Дунава. Само няколко дни след състезанието на „Дунавската лига“ в Зигмаринген

беше образувана специална дунавска полиция под командата на един шеф, за който казват, че бил много способен. Казва се Карл Драгош, детектив от Будапеща.

— Дълъг е Дунав — забеляза Илия Бруш, — трудно може да се наблюдават хора, за които нищо не се знае.

— Лъжете се — възрази господин Йегер. — Полицията има сведения за тази разбойническа банда и за нейния водач.

— Що за тип е той? — попита Илия Бруш.

— По външен вид приличал на вас.

— Благодаря много — засмя се Бруш.

— Да — продължи господин Йегер. — Знае се, че е висок като вас, но липсват други сведения.

— Слава богу! — шеговито въздъхна Илия Бруш.

— Казват, че имал хубави сини очи и не носел очила като вас. Освен това, имал голяма руса брада.

— И този белег не е много сигурен... Има много руси мъже.

— Знае се и нещо друго — продължи Йегер, — казват, че той бил българин като вас, господин Бруш.

— Какво искате да кажете? — попита Илия Бруш с развълнуван глас.

— Съдейки по вашето произношение — извини се Карл Драгош с невинен вид, — аз помислих, че сте българин... Но може би съм се излъгал?

— Не, не сте се излъгали — призна Илия Бруш след кратко колебание.

— Значи шефът на бандата е ваш сънародник. Дори името му се носи от уста на уста.

— О, ако се знаеше името му!...

— Разбира се, но още не е добре установено.

— Моля Ви, кажете ми името на разбойника!

— Право или криво, хората от крайбрежието приписват злодеянията на някой си Ладков.

— Ладков!... — повтори Илия Бруш и, обзет от явно вълнение, престана да гребе.

— Ладков — потвърди Карл Драгош, като не изпускаше от поглед своя събеседник.

Но Илия Бруш бързо се овладя.

— Смешно — каза той, като започна отново да гребе.

— Кое е смешно? — настоя Карл Драгош. — Да не би да познавате този Ладков?

— Не, не го познавам! — отвърна рибарят. — Но това не е българско име — ето кое е смешното.

Карл Драгош не продължи повече разпита. Беше постигнал повече, отколкото бе нужно. Изненадата на рибаря, като чу сведенията за разбойника, вълнението му, когато узна за вероятния му произход, чувството, с което посрещна името — всичко това потвърди предишните подозрения, но все пак още не му даваше някакво сигурно доказателство. Както бе предвидил Илия Бруш, към два часа следобед лодката приближи Гран. На около петстотин метра от първите къщи, рибарят насочи лодката към левия бряг на реката и след като слезе, помоли господин Йегер сам да я откара до града.

Детективът изпълни молбата му и откара лодката на пристана. Там той я завърза и след като се преоблече като полицай, скочи на брега. Но не направил още двадесетина крачки, той се сблъска с Улман.

Между двамата полицаи се завърза кратък разговор.

— Всичко ли е наред?

— Всичко.

— Трябва да се затегне още повече обръча. Хората ти трябва да бъдат разпределени по двама, на километър един от друг.

— Разбрано! Друго нещо?

— Гледайте утре да не ме изпускате от очи. Смело и бързо да се действа!

— Разбрано.

— И никой да не заспива!

— Разчитайте на мене.

След това двамата събеседници се разделиха и Карл Драгош се върна в лодката. През нощта се появи буря, придружена със силен дъжд. Но това не уплаши рибаря. Той изкара веднага лодката от пристана и се впусна на път.

Бурята се усилваше. Лодката се движеше с мъка срещу вятъра и след четири часа усилия тя едва успя да достигне на десетина километра от Гран. Положението ставаше опасно. Въпреки че Дунава не може да се сравнява с море, той все пак е достатъчно широк, за да

се образуват по него истински вълни. Плаването ставаше опасно. Илия Бруш се насочи с мъка към левия бряг на реката.

Той не можа да го достигне, защото се появи силна вихрушка, която все повече го отклоняваше от посоката, която беше избрал.

Той се опита да промени посоката на движението, като с енергично движение на веслото бързо насочи лодката към десния бряг.

Едва избягнал опасността от потъване, той попадна на друга. Право срещу лодката се появи едно изкоренено дърво, чиито клони стърчаха застрашително във въздуха. Ако лодката се блъснеше в него, тя сигурно щеше да се преобърне. Пред тази неочаквана пречка Илия Бруш извика от уплаха.

И Карл Драгош беше видял опасността и разбра какво ги очакваше, ако лодката се заплетеше в корените на това дърво. Без да се колебае, той се спусна в предния край на лодката, улови корените и успя да отклони дървото встрани.

Но тъкмо когато лодката щеше да се размине с дървото, един от последните му клони удари Драгош в гърдите. Загубил равновесие, той падна в реката и изчезна под водата.

Като видя това, Илия Бруш се хвърли веднага да му помогне. Но това не беше лесно, защото нищо не можеше да се види в размътените от стихията води. Той съвсем се беше отчаял, когато най-после успя да улови давеция се, изплувал в безсъзнание между две вълни.

С големи усилия рибарят успя да издигне господин Йегер над водата и се насочи към лодката, която се беше отдалечила от тях на тридесетина крачки. След няколко минути той я достигна и с големи усилия успя да прехвърли Йегер в нея. След това той го сложи върху една от пейките, съблече го и започна веднага да го разтрива. След малко господин Йегер отвори очи.

— Е, господин Йегер — извика шеговито Илия Бруш, виждайки, че удавеният идва на себе си. — Бива ли така да се гмуркате във водата.

Господин Йегер се усмихна леко, без да отговори.

— Няма нищо лошо — продължи Илия Бруш, като не преставаше да го разтрива — човек да си вземе една студена баня, особено през август!

— Благодаря Ви, господин Бруш — отговори със съвсем слаб глас господин Йегер.

— Няма за какво — възрази весело рибарят. — Аз трябва да Ви благодаря, че ми дадохте възможност да си направя една такава превъзходна баня.

Силите на Карл Драгош видимо се връщаха и една чашка ракия щеше да улесни този процес. Напразно обаче рибарят претърси всичките си сандъци. В лодката нямаше нищо за пиене.

— Ама че беда! — възкликна Илия Бруш. — Останали сме без капчица алкохол!

— Няма значение, господин Бруш — отвърна Драгош с немощен глас. — Надявам се, че и без това ще ми мине.

Но той продължаваше да трепери въпреки усилените разтривки, които рибарят му бе направил. Илия Бруш бързо смени мокрите си дрехи, после с няколко могъщи удара на веслото закара лодката на брега, където здраво я завърза.

— Малко търпение, господин Йегер — каза той, като скочи на брега. — На по-малко от 1500 метра оттук има едно село, в което ще намеря всичко. До половин час ще се върна. — И Илия Бруш се отдалечи, без да дочака някакъв отговор.

Останал сам, Карл Драгош се отпусна на пейката. Той беше толкова изтощен, че за миг затвори очи от умора. Но постепенно се съвзе. Първото нещо, върху което се спря блуждаещият му поглед, беше един от сандъците, който рибарят беше забравил да заключи в бързината си. В него се виждаха куп разбъркани предмети — бельо, облекло, обувки... Но защо очите на Карл Драгош светнаха изведнъж? Кое привлече неговото внимание? Разбира се, нито дрехите, нито бельото можеха да възбудят неговото любопитство. Погледът на детектива беше прикован в нещо друго.

Това беше един полуразтворен портфейл, натъпкан с книжа. Той не можа да се сдържи и с риск да наруши гостоприемството протегна ръка към сандъка и извади портфейла.

Вътре имаше писма, адресирани до Илия Бруш в Салка и квитанции на същото име.

Карл Драгош се готвеше да остави портфейла, когато един друг документ го накара да трепне. Това беше портрет на млада жена със съвършена красота, която би възхитила и най-взискателния художник. Но не от възхищение заби сърцето на Карл Драгош. Всъщност той не видя нищо друго освен малък надпис на български език. „На моя мъж.

Неша Ладкова“, това бяха думите, които прочете смаяният Карл Драгош. Значи неговите подозрения бяха прави. Стефан Ладков! Ладков бе името на опасния разбойник, който от толкова месеци тероризираше населението по двата бряга на Дунава! Ладков е този, който се криеше под безобидната външност на наградения от „Дунавската лига“ рибар!

Какво трябваше да предприеме Драгош след това разкритие? Той не беше взел още никакво решение, когато чу шум от стъпки. Веднага хвърли портфейла в сандъка и затвори капака.

— Господин Драгош! — извика някой от брега.

— Фридрих Улман — прошепна Карл Драгош, вдигайки се с мъка от лодката.

— Извинете, че Ви безпокоя — каза Улман, щом видя своя шеф. — Забелязах преди малко вашия спътник, като излизаше, и разбрах, че сте сам.

— Какво има? — попита Драгош.

— Една новина, господин Драгош. Тази нощ е извършено престъпление!

— Тази нощ! — извика Драгош, като си помисли за отсъствието на Бруш през миналата нощ.

— Тук наблизо е била ограбена една вила. Пазачът е бил тежко наранен.

— Започна се — каза Драгош и даде знак на своя подчинен да мълчи.

Той се замисли. Какво да предприеме? Разбира се, трябва да се действа незабавно! Имаше вече и достатъчно сили, тъй като тази новина напълно го беше съвзела.

Да, той трябваше да действа. Но как? Трябваше ли да чака завръщането на Илия Бруш, или по-право на Ладков, защото такава беше истинското име на неговия спътник и да сложи ръка върху рамото му, в името на закона? Това изглеждаше най-умното, тъй като всичко досега доказваше, че прочутият рибар беше отдавна търсеният разбойник.

Но този разбойник му беше спасил живота!... Ето кое усложняваше положението!

Защо обаче този бандит се хвърли с риск за живота си в бурните води на реката, за да го спаси от явна смърт? Беше ли възможно да

арестува спасителя си? Не беше ли това проява на най-черна неблагодарност?

Цели пет минути Карл Драгош мисли по въпроса. Какво да направи? Да замине, без да дочака Илия Бруш? Или пък да остави в каютата Улман да го дебне и когато рибарят се върне, да го арестува? Не, решително не! Той ще преследва Илия Бруш, защото така му повелява дългът, но това преследване щеше да бъде открито, за да даде възможност на своя противник да се защитава. Така ще постъпи. Взел това решение, Карл Драгош влезе отново в каютата. Там той остави бележка на Илия Бруш, в която му съобщаваше, че е принуден да отсъства двадесет и четири часа и молеше да го почака.

— С колко хора разполагаме? — попита той Улман, излизайки от каютата.

— Там на местопрестъплението имаме двама, но до довечера ще дойдат още осем.

— Добре — каза Карл Драгош, като скочи на брега. — Води ме на мястото, където е извършено престъплението.

ГЛАВА ДЕВЕТА

ДВАТА НЕУСПЕХА НА КАРЛ ДРАГОШ

Карпатите очертават в северната част на Унгария една огромна дъга, чийто западен край се разделя на две вериги. Едната от тях постепенно се снижава и изгубва към Дунава, а другата, достигайки реката при Гран, преминава на десния ѝ бряг, където завършва с връх Пилис, на едноименната планина.

В подножието на тази планина бе извършено през изтеклата нощ престъпление и за там се бяха запътили двамата полицаи.

Няколко часа преди тръгването им една тежко натоварена каруца спря пред един хан, разположен при един от хълмовете на Пилис.

Месторазположението на този хан не беше случайно избрано. Той беше построен близо до брега на Дунава, точно при кръстосването на три пътя, идващи от север, северозапад и югоизток, всички свършващи до брега на Дунава.

В момента, когато каруцата спря, слънцето току-що изгряваше.

— Хей, ханджията. Отвори! — извика един от хората в каруцата, като почука на заключената врата с дръжката на камшика си.

— Идвам — отговори отвътре разбуденият ханджия.

Когато каруцата влезе през широко разтворената врата, коларите побързаха да разпрегнат конете. През това време кръчмарят се въртеше около тях, опитвайки се да влезе в разговор, но те му отговаряха неохотно.

— Вие, приятели, много рано пристигате! Сигурно сте пътували през цялата нощ.

— Както изглежда — процеди един от коларите.

— А надалече ли отивате?

— Близко или далече, то си е наша работа.

Коларите се нахраниха добре, а след това отидоха да спят — единият върху сламата в конюшната, другият под чергилото на колата. Беше обяд, когато те станаха и поискаха отново да ядат. През всичкото това време ракията се изливаше като вода в ненаситните им гърла.

Следобед много коли се спряха пред кръчмата. Дойдоха и много пешеходци, повечето селяни, за да ударят по чашка ракия. Почти всички бяха познати на кръчмаря и един след друг се чукаха с него.

През този ден имаше за какво да се говори. Станалото през нощта престъпление вълнуваше всички. Новината бе донесена от първите минувачи и при разговорите всеки прибавяше по нещо ново.

И така, ханджията последователно научи, че разкошната вила на граф Хагенау, намираща се на около петстотин метра от брега на Дунава, е била ограбена, а пазачът Кристиан — тежко ранен.

Двамата колари не вземаха участие в разговора и стояха мълчаливи настрана, но беше явно, че не пропускаха нито една дума от разговорите. Постепенно кръчмата се изпразни и към шест часа вечерта те останаха отново сами. Единият от тях повика кръчмаря.

— Какво желаят господата? — попита той.

— Сложи нещо за вечеря — каза единият от тях.

— А след това ще спите ли тук?

— Не, любезни ми кръчмарю — отговори му същият колар, който изглеждаше по-общителен. — Щом вечеряме, веднага заминаваме.

— През нощта?... — учуди се кръчмарят.

— Да, през нощта. За да бъдем утре сутринта рано на пазара.

— В Сент Андре?

— Там или в Гран, зависи от обстоятелствата. Чакаме всеки момент един приятел, който ще ни каже къде да откараме стоката, за да я продадем на изгодна цена.

Щом кръчмарят влезе в кухнята, за да им приготви вечерята, единият от коларите каза тихо на другия:

— Чу ли, Кайзерлик? Работата е разкрита.

— Ти знаеше, мисля, че тя не може да остане скрита.

— И полицията начело с Драгош е наоколо.

— И какво от това? Ще има да ни търсят...

Стъмваше се, когато пристигна лицето, което очакваха. Между тримата се завърза бърз разговор.

— Е, какво ново? — попита единият от коларите.

— Успяхме да затворим Драгош!

— Кой беше натоварен с тая операция?

— Пенко.

— Това е добре... А ние какво ще правим?

— Впрегнете веднага и тръгвайте!

— За къде?

— За Сент Андре, но на петстотин метра оттук ще свърнете обратно към кръчмата. През това време, предполагам, тя ще бъде вече затворена. Ще минете незабелязано край нея и ще поемете на север.

— Къде ни чака кораба?

— При устието на рекичката, която идва от Пилис.

— Там ли е срещата?

— Не точно там, а на поляната вдясно от пътя. Не я ли знаеш?

— Знам я, разбира се.

— Петнадесет души от нашите вече ви чакат там.

— А ти?

— Аз ще се върна, за да доведе останалите, които са на пост.

Пет минути по-късно колата потегли. Лицето, което дойде при коларите, тръгна в обратна посока — към Гран, но кръчмарят не го забеляза. Той вече беше затворил кръчмата и вероятно спеше, когато колата мина край нея.

Беше около десет часа и половина вечерта, когато колата се отклони от пътя и навлезе в една рядка гора.

— Кой е там? — извика един глас в тъмнината.

— Кайзерлик и Фогел — отговориха коларите.

— Минавайте — каза гласът.

Зад първата редица дървета колата се спря на една полянка, където петнадесет души спяха изтегнати на тревата.

— Шефът тук ли е? — попита Кайзерлик.

— Още го няма.

— Той ни каза да го чакаме тук.

Малко след това пристигна и главатарят, придружен от десетина човека.

— Всички ли сте тук? — попита той.

— Да — отговори Кайзерлик.

— А Пенко?

— Тук съм — отговори един плътен глас.

— Е, какво?... — попита неспокойно главатарят.

— Успех! Птичката е в кафеза на кораба.

— В такъв случай, веднага тръгвайте! Дунава е на петстотин крачки от тук и ние бързо ще натоварим всичко. След това Фогел ще отведе колата и тези, които са от тоя край, ще си отидат спокойно по домовете. Останалите — с мен на кораба!

Тъкмо се канеха да тръгват, когато един от хората, поставени на пост край пътя, дотича бързо.

— Тревога! — каза той със снишен глас.

— Какво има? — попита главатарят на бандата.

— Слушайте!

Всички се вслушаха. Чувахе се шум на стъпки и неясен говор на хора, които минаваха недалечно по пътя.

— Ще останем тук на поляната — заповяда шефът. — Те ще минат, без да ни видят. Тихо!

Той се оказа прав. Групата вече беше задминала полянката, когато един инцидент обърка всичко.

Един от конете, уплашен от минаването на хората по пътя, изпръхтя и продължително изцвили, което другите коне веднага повториха.

Минувачите спряха веднага.

Това бяха група полицаи, които се спускаха към реката под командата на Карл Драгош, който бе възстановил напълно силите си след сутрешното премеждие.

Ако хората от поляната знаеха това, тяхното безпокойство щеше да бъде двойно по-голямо. Но както видяхме, главатарят им вярваше, че опасният полицай е въвн от борбата. На какво се дължеше тази негова заблуда, ще поясним в следващата част на разказа.

Същият ден сутринта Карл Драгош и Улман, след като изминаха двеста-триста крачки по брега, стигнаха до една лодка, скрита между тревата, и отплуваха с нея на десния бряг.

— Тук ли е извършено престъплението? — попита Карл Драгош.

— Да — отговори Фридрих Улман.

— В коя посока?

— В околностите на Гран.

Беше три часа следобед, когато те пристигнаха във вилата на граф Хагенау. И Карл Драгош поиска веднага да го отведат при леглото на ранения пазач.

Въпреки тежкото състояние на ранения, Драгош все пак можа да измъкне някои сведения от него. Една разбойническа банда от пет или шест души беше нахлула във вилата към полунощ, изкъртвайки вратата. Кристиян, който спял в една от стаите, се събудил от шума и тъкмо се готвел да стане, когато паднал ударен с нож в рамото. Какво е станало по-нататък, той не си спомня, защото веднага след удара изпаднал в безсъзнание. Все пак той смътно си припомни, че техният шеф бил някой си Ладков, тъй като бандитите на няколко пъти преднамерено споменавали това име. Колкото до самия Ладков, който носел маска, бил висок здравеняк с руса брада и сини очи. Последната подробност накара Драгош да се позамисли. Той не се съмняваше, че Илия Бруш беше рус, но неговите коси бяха боядисани, а боята не се маха вечер, за да се сложи сутринта като перука. Като установи какъв голям грабеж е бил извършен в луксозно мебелираната вила, криеща толкова скъпоценни неща, Карл Драгош каза:

— Всичко това не би могло да бъде отнесено на гръб. Затова им е било нужно да напълнят цяла кола. Остава да намерим следите на колата.

Следите на колата скоро бяха открити. На двора пред вилата в почвата личаха следи от широки колела, а земята около тях беше изпотъпкана от конски копита, което показваше, че конете са чакали на това място доста време.

След като проследиха внимателно следите на около стотина метра извън оградата, Карл Драгош повика Улман.

— Зная къде са нашите птичета... Или поне в коя посока са тръгнали.

— Смяя ли да попитам... — започна Улман.

— Откъде имам тази увереност? — продължи Драгош. — Много просто. Когато видях, че толкова много неща са задигнати, веднага ми стана ясно, че за да се пренесат, е необходима кола.

— Както сам се увери, лесно открихме следите ѝ. Това е била каруца, теглена от два коня. На десния кон липсва подковата на предния десен крак.

— Как можахте да узнаете всичко това? — възкликна смаян Улман.

— Много просто, Улман. Земята още не е изсъхнала от последния дъжд и следите от конете и от каруцата са добре запазени.

По същия начин открих, че каруцата, напускайки вилата, се е обърнала наляво, т.е. в противоположна посока на Гран. Следователно трябва да тръгнем в същата посока, докато е още светло и да следваме следите на коня с липсващата подкова. Уверен съм, че тези типове не смеят да пътуват през деня и вероятно ще чакат някъде, докато се стъмни, затова събери всички твои хора и — на път!

Драгош и хората му трябваше да изминат много път, преди да открият друга следа. Беше около десет и половина вечерта, когато, след като претърсиха безрезултатно няколко чифлика, те стигнаха до кръчмата, в която се бяха отбили през деня двамата колари. Карл Драгош похлопа силно на вратата.

Кръчмарят излезе полуоблечен и силно изплашен. Полицайте веднага го подложиха на разпит.

— Да — отговори той. — Рано тази сутрин една каруца с двама души дойде в хана. Те прекараха целия ден тук и към свечеряване при тях дойде още един човек. В девет и половина отпътуваха към Сент Андре.

— Към Сент Андре? — наблегна Карл Драгош. — Сигурен ли си?

— Съвсем сигурен — потвърди ханджията.

— Те ли ти го казаха или ти ги видях?

— Аз ги видях.

— Хм!... — промълви Карл Драгош и прибави: — Добре! Върви сега да спиш и си дръж езика зад зъбите.

Кръчмарят не чака да му се повтори. Вратата на кръчмата се затвори отново. А Драгош с фенер в ръка започна внимателно да разглежда земята наоколо.

Отначало не забеляза нищо подозрително, но след като пресече пътя, той откри следи, които показваха, че колата беше тръгнала не към Гран, както беше казал кръчмарят, а направо към реката по северния път. Тъкмо по този път се отправи Карл Драгош със своите хора. Те бяха изминали около три километра в една пуста местност, когато от ляво на пътя се чу конско цвилене. Драгош даде знак на хората си да спрат. Той отиде до края на малката горичка, която едва се очертаваше в тъмнината.

— Кой е там? — извика високо.

Понеже не получи никакъв отговор, един от агентите запали факла, която бързо угасна, без да пониже тъмната завеса на нощта, станала още по-гъста от листата на дърветата.

— Напред! — извика Драгош, като се впусна в гъсталака начело на хората си.

— Нито крачка напред, защото ще стреляме! — извика някой в тъмното.

Тази заплаха не спря Драгош, още повече че под смътната светлина на друга факла, той можа да съзре в тъмнината каруцата и около нея купчина хора.

— Напред! — извика той отново на хората си.

Подчинявайки се на тази заповед, полицейският отряд продължи своя несигурен вървеж през тъмната гора. Внезапно факлата беше изтръгната от ръцете на полица, който я държеше. Настъпи пълен мрак.

— Некадърник!... — изруга Драгош. — Светлина, Франц! Светлина!...

Гневът му беше двойно по-голям, защото при последния пламък на факлата му се стори, че една кола се движи между дърветата. За нещастие, той не можеше да я преследва, защото пред полицията се изправи една стена от хора. Пред всеки агент стояха двама или трима противника. Драгош разбра, макар и малко късно, че не разполага с достатъчно хора, за да си осигури победата. Дотогава никой от двете страни не беше стрелял.

— Пенко! — извика в този момент някой в тъмното.

— Тук съм — отговори друг глас.

— Колата?

— Замина.

— Тогава, да свършваме!

Драгош нямаше никога да забрави тези гласове. След този кратък разговор револверите започнаха да стрелят. Няколко полицаи бяха ранени. Като разбра, че ще бъде лудост да продължи преследването, Карл Драгош даде заповед за отстъпление.

Бандитите не посмяха да ги преследват и нарушеното за миг спокойствие на нощта беше отново възстановено.

След като се погрижиха за ранените, Драгош и Улман, придружени от други трима души, се спуснаха през полето към

Дунава, завивайки малко по посока към Гран.

След като преминаха отново реката в обратна посока, те тръгнаха отново по левия бряг.

Детективът се надяваше да отмъсти за своята несполука. Нямаше никакво съмнение, че Илия Бруш и прословутият разбойник бяха едно и също лице. По всяка вероятност, след като скриеше някъде плячката си, той щеше да се завърне в лодката и да заеме пак фалшивия си образ. Вярвайки, че никой не подозира това, той щеше да чака там своя пътник, но няколко полицаи щяха лесно да се справят с него. Но този план не можа да бъде осъществен. Драгош и Улман напразно търсиха лодката по брега. Тя беше изчезнала заедно с Илия Бруш. И този път Драгош беше изигран!

— Улман — каза той, — аз съм вече безсилен. Невъзможно ми е да направя дори една крачка. Ще легна на тревата, за да си почина. Един от нашите хора трябва веднага да вземе лодката и да отплава за Гран. Там ще предаде две телеграми. Запали фенера. Аз ще диктувам — и той започна да диктува: „Тази нощ е извършено престъпление в околностите на Гран. Плячката е натоварена на кораб. Да се направят най-щателни претърсвания.“

— Това е първата. Сега пиши втората: „Заповед — да бъде арестуван именуемият Ладков, носещ фалшивото име Илия Бруш и претендиращ за победител при последното състезание на «Дунавската лига» в Зигмаринген.“

— Това да се разпространи веднага във всички крайбрежни общини — заповяда Карл Драгош и се изтегна изтощен на земята.

ГЛАВА ДЕСЕТА ЗАТВОРНИКЪТ

Карл Драгош правилно схвана, че Илия Бруш и Стефан Ладков бяха едно и също лице. Той обаче се лъжеше, когато приписваше на своя спътник кражбите и убийствата, които ставаха в района на Дунава, последното от което бе ограбването на вилата на граф Хагенау. Стефан Ладков впрочем не се съмняваше, че наричаха с името му един голям престъпник, но не можеше да разбере как бе станало това объркване. Но какво го засягаше един разбойник, с който нямаше нищо общо, освен името? Той беше съвсем невинен и като такъв нямаше от какво да се бои.

И така Стефан Ладков — от сега нататък ще го наричаме с истинското му име — отиде спокойно в Салка, както видяхме това по-рано. След заминаването си от Русчук, той се установи в това градче под името Илия Бруш. Като не получи дълго време писмо от своята любима Неша, той търсеше напразно начин да се завърне в България, когато узна от вестниците случайно за рибарското състезание в Зигмаринген. Еднакво изкусен и като рибар, и като лодкар, той реши да участва в конкурса с надеждата, че ако спечели, той би могъл да осъществи своя план за завръщане в България.

За постигането на последната му цел никой не трябваше да заподозре в лицето на рибаря Илия Бруш лодкаря Стефан Ладков. Това условие не беше много трудно да се спази, след като той спечели първата награда на „Дунавската лига“. Оставаше да обръсне брадата си, да боядиса черна косата си и да си сложи черни очила, за да добие съвсем друг вид. След като направи това в навечерието на заминаването си, той се спусна спокойно по Дунава, сигурен, че никой няма да го разпознае. Отначало всичко вървеше добре. Но в Улм се появи първото затруднение, което му подсказа, че неговата известност не го предпазваше напълно от полицията. Тогава той се видя принуден да вземе на лодката си пътник с редовни документи, на когото полицията гледаше с уважение. Разбира се, когато пристигнат в

Русчук, неговото присъствие като чужденец щеше да бъде неудобно, но тогава те щяха да се разберат.

Втората неприятност за Стефан Ладков беше, когато научи, че бяха съименници с един голям бандит, който на всичко отгоре беше негов съотечественик.

В Салка Ладков пристигна след залез-слънце и замина рано призори, без никой да го забележи. От Неша все още нямаше никакво писмо. Нейното мълчание го отчайваше.

Мисълта, че тя би могла да стане жертва на някакво нещастие, удвояваше силата на мускулите му. Пак тя ускоряваше крачките му, когато бързаше да се върне в лодката, носейки храна и ракия за господин Йегер.

Но колко голяма беше неговата изненада, когато не намери пътника, когото беше оставил в такова лошо състояние. Каква причина би могла да застави господин Йегер да напусне лодката при това положение? Каква работа можеше да има той, виенският гражданин, в това пусто място? Каквато и да беше обаче причината, отсъствието на господин Йегер забавяше още повече тяхното пътуване.

Голямо беше изкушението да наруши дадената дума и да продължи сам пътуването, чиято цел го привличаше, тъй както магнитът привлича желязото. Но лодкарят реши да чака.

За да не губи напразно времето си, той реши да подреди сандъците, които бе оставил разбъркани след излизането си. Когато погледът му падна върху портфейла, той го разтвори и извади портрета на Неша — същият, върху който полицаят беше спрял сутринта вниманието си. Но лодкарят го гледаше със съвсем друго чувство. Дълго време Ладков съзерцава пленителния образ. Неша!... Това бе наистина тя!... С нейните пленителни черти, лъчезарни очи и полуразтворени устни, които сякаш щяха да проговорят!... С въздишка Ладков постави скъпия образ в портфейла, затвори добре сандъка и излезе от каютата.

Той седна върху една от пейките и мислите му отлетяха далеч към Русчук. Той видя жена си, къщата... Сърцето му се свиваше от мъка... Но не, той не съжеляваше за нищо. Готов беше да жертва своето лично щастие за отечеството... Измъчваха го обаче други мисли.

След жестокото потъпкване на въстанието, колко години още трябваше България да пъшка под ярема на своите поробители. Дали той самият щеше да успее да премине границата, и ако успееше, щеше ли да намери тази, която обожаваше? Дали турците не я бяха взели за заложница? И ако това беше така, какво бяха направили с Неша?

Уви! Тази интимна драма изчезваше в бездната от конвулсии, които разтърсваха цяла България. Колко нищожно изглеждаше това нещастие на две човешки същества в сравнение с огромното бедствие на цял един народ?...

Напълно погълнат от тези мисли, Ладков не забеляза тримата души, които се приближаваха предпазливо към него, прикривайки се между храсталаците по брега. Те се спряха изведнъж и започнаха тихо да разговарят помежду си.

— Това е той! — прошепна Пенко на другарите си.

— Драгош? — прекъсна го Сакман.

— Да, той е.

— Но ти не виждаш лицето му, нали е гърбом към нас? — забеляза Зерланг.

— Това няма голямо значение — отговори Пенко. — Не го познавам добре, тъй като във Виена едва успях да зърна лицето му.

— Но в такъв случай!...

— Но познавам добре лодката — прекъсна го Пенко, — защото имах възможност да я видя добре.

— Тогава да действаме! — каза един от тримата.

— Да вървим! — съгласи се Пенко, като разтвори пакета, който държеше под мишницата си.

Лодкарят продължаваше да стои неподвижен, с гръб към тях. Той не ги чу, когато стигнаха до него. Стъпките им заглъхваха в гъстата трева. Изведнъж някаква гъста мрежа го забули. Ладков скочи веднага, като напразно се опита да се освободи, но един силен удар го повали зашеметен на дъното на лодката.

Когато Стефан Ладков дойде на себе си, вече не беше обгърнат с мрежата. Около тялото му бе засукано здраво въже и той не можеше да направи и най-малкото движение; устата му бе запушена с кърпа, а на очите му бяха поставили непроницаема превръзка.

Ладков беше напълно слисан от това, което се беше случило с него. Той не можеше да разбере защо беше нападнат и вързан като

животно! Какво искаха от него? Да го убият ли? Но защо не го убиха веднага? Имаше ли основание да се безпокои, щом живееше още?

Вероятно неговите нападатели са искали само да го пленят.

Трудно беше да се отговори на тези въпроси. Крадци? Какво можеше да ги привлече в бедната му лодка. Отмъщение? Още по-невъзможно — той нямаше неприятели. Единствените му неприятели — турците, дори не подозираха, че под името на рибаря се крие български революционер. А и да знаеха това, трудно биха се решили да извършат този акт на насилие, далеч от границата, в сърцето на Австро-Унгарската империя. И за какво им трябваше неговото пленничество? Ако бяха те, щяха да го убият веднага!

След като се убеди, че за момента не може да разреши тази загадка, Стефан Ладков реши зорко да следи всичко, което щеше да последва, търсейки начин да възвърне свободата си. Първото нещо, което усети бе, че лежеше на дъното на една лодка, навярно неговата лодка. В каква посока се движеха? Похитителите му не си говореха. Това безмълвно плаване продължи час и половина, когато под топлите слънчеви лъчи, които докоснаха лицето му, той усети, че завиват на юг. Лодкарят не се изненада. Познавайки добре и най-малките завои на реката, той разбра, че следваха завоя, който тя прави при планината Пилис. Скоро щяха да завият на изток, после на север до крайната точка, където Дунав започва да слиза направо към Балканския полуостров.

Тези предвиждания се оправдаха само отчасти. Когато достигнаха до средата на залива, шумът на греблата престана изведнъж. И докато лодката плуваше, влачена само от течението, един груб глас извика:

— Вземи куката!

Последва скърцане като при сблъсък с нещо твърдо. После Ладков беше вдигнат и подхвърлен от ръка на ръка.

Очевидно те бяха спрели пред някакъв кораб, на който той беше прехвърлен. Напразно напругаше слух, за да улови някоя дума. Люшкан и влачен по всички възможни посоки, Ладков не можеше да схване нищо. След като го вдигаха и спускаха по някаква тясна стълба, която му издра хълбоците, те го прекараха през тесен отвор, след което развързаха въжето и превръзките и го захвърлиха като пакет в тъмнината. Над него се чу глух шум от спускане на капак.

Трябваше да мине доста време, докато Ладков дойде на себе си. Положението му обаче не се беше подобрило с премахването на превръзките на очите и устата му. Около него царуваше само мрак и ако се опиташе да вика, никой нямаше да го чуе. Тъмнината, която го обгръщаше, беше непроницаема. Мрак, който може да царува само в гроба!

Колко часове протекоха така? Ладков мислеше, че е полунощ, когато до него достигна някакъв смътен шум отгоре. Шумът се приближи. Точно над главата му влачеха някакви тежки предмети.

Шумът приближаваше още повече. Сега говореха встрани от него, сигурно зад някоя от стените на неговия затвор, но трудно можеше да се улови смисълът на казаното. Скоро шумът утихна и около нещастния лодкар настъпи отново гробно мълчание.

Изтощен от преживяното, Стефан Ладков заспа.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА ВЪВ ВЛАСТТА НА НЕПРИЯТЕЛЯ

След като Карл Драгош отстъпи с хората си, победителите останаха на полесражението, готови да отблъснат всяко ново нападение, докато каруцата се отдалечи на достатъчно разстояние. Когато се убедиха, че полицията се е оттеглила, главатарят даде заповед да потеглят. Те скоро достигнаха реката, отстояща на не по-малко от петстотин метра. Там ги чакаше каруцата, срещу която се очертаваше тъмният силует на кораб. След като съдържанието на каруцата беше пренесено на кораба, бандитите се пръснаха в нощта. Само осем души от тях заминаха с кораба, а другите, които бяха местни хора, след като получиха възнаграждението си, се прибраха по родните си места.

Всъщност дунавската банда се състоеше само от тези осем души, другите бяха случайни съучастници. Със своя кораб бандитите сновяха по Дунава, а оттам минаваха по черноморското крайбрежие, където разпродаваха заграбеното.

Когато корабът потегли с плячката, Пенко все още не беше успял да осведоми своя шеф за щастливото изпълнение на възложената му задача. Членовете на бандата се заловиха най-напред с укриването на плячката. За целта в кораба имаше специално направено скривалище, което погълна и ограбеното от вилата на граф Хагенау.

Скривалището беше така добре маскирано, че полицията трудно би могла да го намери. Впрочем главатарят на бандата беше организирал всичко много добре, за да предотврати всяко случайно подозрение.

Що се отнасяше до книжата на кораба, бандитите бяха взели всички предпазни мерки. Според обстоятелствата, корабът принадлежеше ту на господин Константинеско от Галац, ту на господин Вензел Маер от Виена. В действителност собственик на кораба беше Иван Стригов.

Читателят навярно си спомня, че това име принадлежеше на едно твърде непочтено лице от Русчук. След като напразно се опита да осуети женитбата на Стефан Ладков с Неша Григорова, Стригов изчезна от града. След това за него започнаха да се пръскат лоши слухове, обвиняваха го в много престъпления. Тези слухове излязоха напълно прави. Заедно с други седем нещастници Стригов образува банда, която всяваше ужас по двата бряга на Дунава.

За да осигури своята безопасност, Иван Стригов се скри под чуждо име, което употребяваше умишлено навсякъде. Това име беше Стефан Ладков.

Името на Стефан Ладков не беше избрано случайно. То му даваше редица предимства. Първо, името на Ладков не беше измислено. Той съществуваше, освен ако не беше пронизан от куршума при заминаването си от Русчук. Въпреки хвалбите, че е премахнал своя неприятел, Стригов всъщност нищо не знаеше. Ако Ладков беше мъртъв, полицията не би разбрала нищо от обвиненията срещу него. Ако беше жив, тя щеше да открие един човек с установена честност, от който не би могла нищо да научи. Без съмнение тогава щяха да търсят тези, които имаха нещастieto да бъдат негови съмишленици. Но дотогава колко ли вода щеше да изтече под мостовете на Дунава!

Ако ли пък случайно станеше нещо, което да zlepостави честта на Ладков, толкова по-добре. Освен удоволствието, което изпитва всеки разбойник, когато друг страда вместо него, той щеше да се радва и на това, че е отмъстил на своя смъртен враг.

Докато корабът се насочваше към средата на реката, Стригов слушаше как е било извършено сутрешното нападение.

— Драгош беше съвсем сам — каза Пенко. — Пипнахме го с първото хвърляне на мрежата, като щука!

— Видя ли ви?

— Не вярвам, беше замислен.

— Не се ли съпротивлява?

— Опитва се, мерзавеца, но аз така го цапардосах, че насмалко щях да го убия.

— А сега?

— В трюма е. В долната част, разбира се.

— Знае ли къде се намира?

— Би трябвало да е много хитър, за да разбере това — заяви със смях Пенко. — Извадихме кърпата от устата му и развързахме очите му едва когато вече беше в кафеза. Там ако иска, може да си пее романси и да се възхищава на пейзажа.

Стригов се усмихна, без да отговори. Пенко подзе:

— Изпълних това, което ми заповяда, но докъде ще ни доведе всичко това?

— Ще дезорганизираме полицията, която вече е без началника си.

Пенко сви рамене.

— Ще назначат друг — каза той.

— Възможно е, но той едва ли ще струва толкова, колкото този, когото държим. Във всеки случай, ще можем да преговаряме. Ако стане нужда, ще го разменим срещу паспортите, от които толкова се нуждаем. Важното е да го запазим жив.

— Той е жив — каза Пенко.

— Дадохте ли му ядене?

— Дявол да го вземе! — каза Пенко, като се почеса по главата. — Съвсем забравих за това. Но дванадесет часа пости няма да му навредят. Ще му занеса храна, когато тръгнем... Но защо не му я занесеш ти, така ще се увериш, че е той?

— Не — каза Стригов. — Предпочитам той да не ме вижда. Аз го познавам, но той не ме познава. Това е изгодно за мен. Засега обаче нека остане в трюма. Но не задълго, защото може да се задуши. Утре сутринта, след като минем Будапеща и аз напусна кораба, ще го преместите в една от кабините.

— Значи, ти имаш намерение да отсъстваш? — попита Пенко.

— Да — отговори Стригов. Ще напускам от време на време кораба, за да събирам сведения по брега. Ще видя какво се говори за нас и за изчезването на Драгош.

— Да не те пипнат! — забеляза Пенко.

— Няма опасност. Никой не ме познава, а дунавската полиция сигурно е съвсем объркана. Освен това смятам да се преобразя.

— А как?

— Като заменя Илия Бруш, прочутия рибар, награден от „Дунавската лига“.

— Каква идея!

— Превъзходна! Имам лодката на Илия Бруш. Ще вляза в кожата му по примера на Карл Драгош.

— А ако се наложи да им продадеш риба?

— Ще купя и ако трябва ще я продам.

— Имаш отговор за всичко.

— Разбира се.

Корабът беше започнал да следва течението на реката, което улесняваше бързината му. Колкото повече слизаха надолу по реката, толкова повече движението се увеличаваше, сигурен белег, че приближаваха някой голям град. Между островчетата, потънали в китна зеленина, се виждаха лодки, пълни с туристи. Скоро хоризонтът бе затъмнен от дима на фабрични комини, които известяваха предградията на Будапеща.

В този момент на борда на кораба стана нещо особено. По знак на Стригов, Пенко влезе в една от каютите заедно с един бандит. След малко те изведоха оттам стройна жена, лицето на която беше забулено с кърпа. С вързани отзад ръце, тя вървеше гордо между двамата пазачи, без да окаже и най-малка съпротива. Покорно слезе по стълбата в трюма, после в едно отделение на скривалището, чийто капак се затвори над нея. След това Пенко и останалите се заловиха за работа, като че ли нищо не се беше случило.

Към три часа следобед корабът навлезе между двата кея на Унгарската столица. Вдясно беше Буда — старинен турски град. Вляво — Пеща, модерният град. По двата бряга на реката, особено по десния, се редуваха къщи с арки и тераси, над които се издигаха църковни камбанарии, позлатени от слънчевите лъчи.

Екипажът на кораба не обръщаше внимание на тази красива гледка. Тяхното внимание бе съсредоточено върху лодките и корабите, които кръстосваха реката. Това позволи на Стригов да забележи навреме една лодка, карана от четирима души, която се отправяше право към кораба. Като разбра, че това е лодка на крайбрежната полиция, Стригов смигна на Пенко, който без повече обяснения се плъзна по стълбата към скривалището.

Стригов не се излъга. След няколко минути лодката се доближи до кораба. Двама от мъжете се качиха на мостика.

— Кой е капитана? — попита единият.

— Аз — отговори Стригов, излизайки напред.

— Името Ви?

— Иван Стригов, българин.

— Откъде идвате и закъде отивате?

— От Виена за Галац.

— На кого е кораба?

— На господин Константинеско от Галац.

— Какво пренасяте?

— Нищо, връщаме се празни.

— Вашите документи?

— Ето ги — каза Стригов, подавайки исканите документи.

— Добре — каза полицаят, след като прегледа внимателно книжата. — Да хвърлим поглед във вашия трюм.

— Заповядайте — каза любезно Стригов. — Ще си позволя да отбележа, че това вече е четвъртото посещение, което ни се прави от Виена насам. Все пак не е много приятно.

Полицаят отхвърли с жест отговорността от себе си и слезе надолу по стълбата. След като направи няколко крачки из трюма, той отново се изкачи нагоре. Нищо не показваше, че под краката му в трюма лежаха две човешки същества.

Без да задават повече въпроси, полицаите се върнаха в лодката, а корабът бавно продължи пътя си по течението.

На другия ден Стригов на няколко пъти напуска кораба с лодката, за която мислеше, че е на Карл Драгош. Той не само че не се криеше, но спираше пред селата, казваше, че е награденият от „Дунавската лига“ рибар и разговаряше с жителите, като ги насочваше ловко към въпросите, които го интересуваха.

Той не можа да научи много неща, защото името на Илия Бруш беше непознато в този район. Колкото за Карл Драгош, той още по-малко беше известен.

Както бе уговорено, през едно от отсъствията на Стригов, Стефан Ладков беше изведен навън и затворен в една малка кабина.

Времето от първи до шести септември, корабът пътува спокойно, изминавайки по шестдесет километра в денонощие, въпреки престоите, които правеше.

На кораба Стригов влизаше в кабината, където бе затворена пленничката. Понякога той оставаше там само няколко минути, понякога стоеше по-дълго и тогава често се чуваше възбуден разговор,

в който се долавяше женски глас, отговарящ спокойно на един разярен мъж.

След кратко разузнаване по брега Стригов остави лодката да се носи по течението и се отдаде на радостни мисли. Събитията се развиваха благоприятно за него и шайката му. От друга страна, полицията изглеждаше твърде слаба в тия места, през които минаваха.

Съществуваха всички изгледи корабът да стигне благополучно до Черно море, където товарът щеше да бъде прехвърлен както винаги на борда на уговорения параход.

Кой знае? Може това да е последното му пътуване? Може би той ще се оттегли някъде, където ще прекара дните си в охолство и щастие, мислеше си той, спомняйки си за пленницата, която държеше на кораба. При последната му мисъл, погледът му падна върху сандъка, чиито капаци служеха за легло на Стефан Ладков. Той веднага реши да прегледа съдържанието му.

Там той намери само бельо и дрехи. Като видя, че в съдържанието на сандъка няма нищо интересно, той беше готов да прекрати тършуването, когато откри в един ъгъл нещо интересно: добре натъпкан портфейл, който съдържаше някакви книжа. Стригов го отвори и намери квитанции и пликове от писма с името на Илия Бруш. Изведнъж той спря изненадан поглед върху портрета, който бе събудил по-рано подозрението на Карл Драгош.

Отначало Стригов нищо не разбра. Че вътре имаше само писма на името на Илия Бруш и нито едно на името на полицая, това все още можеше да се разбере. Но какво търсеше вътре портретът на жената, от която той не можеше да се откаже въпреки толкова неуспешни опити? И това име Ладков, с което той прикриваше досега престъпленията си? Кой беше истинският притежател на лодката, за да може да притежава един толкова скъп документ? На кого от тримата — Карл Драгош, Илия Бруш и Стефан Ладков принадлежеше тя и кого от тримата държеше като пленник на кораба?

Нетърпелив да узнае истината, Стригов задържа портрета, грабна веслото и ускори хода на лодката.

Черният силует на кораба изплува скоро пред него. Той завърза бързо лодката, скочи на мостика и се отправи към кабината, разположена срещу тази, която често посещаваше. Той вкара ключа в бравата и...

Когато Стефан Ладков се събуди от трескавия сън, в който беше изпаднал, почувства силен глад, тъй като не се беше хранил повече от двадесет и четири часа. Отчаян, той се опита да скъса въжетата, с които бе овързан. Но те бяха здраво завързани и той напразно напрягаше всичките си мускули. При едно от конвулсивните си движения, лицето му се сблъска с нещо поставено на пода. Това беше хляб и парче сланина, оставени за него вероятно през време на съня му. След много безплодни опити той най-сетне успя да освободи една от ръцете си и да задоволи глада, който го измъчваше.

Изминаха четиридесет и осем часа, когато капакът отново се отвори. Спусна се стълба и по нея в скривалището слязоха двама души. Те превързаха очите му, запушиха с кърпа устата му и както по-рано започнаха да го подхвърлят от ръце на ръце нагоре като пакет.

По търканията той разбра, че го прекарват отново през тесния отвор. След като го носиха известно време, те го хвърлиха грубо върху пода, снеха кърпата и превръзката му и той едва успя да отвори очи, когато пред него вратата шумно се затвори. Пак беше затворен, но на по-добро място. През едно малко прозорче влизаше светлина, която върна смелостта му и той намери положението си за не толкова отчайващо. Свободата беше зад този прозорец. Той трябваше да я извоюва. Погледът му спря на едно плоско желязо, приковано върху една от стените. То нямаше заострени ръбове, които биха могли лесно да прережат въжетата, но все пак нищо не му пречеше да опита. След като успя с огромни усилия да се доближи до желязото, Стефан Ладков започна да търка на него въжетото, с което беше завързан. Работата вървеше бавно и той я прекъсваше всеки пет минути, за да си почива. Храната му се носеше два пъти на ден в точно определено време, а след това никой не влизаше при него. Нищо не би смущавало мълчанието наоколо, ако от време на време не чуваше да се отваря една врата срещу неговата. Почти винаги до ушите му достигаха два гласа — глас на мъж и глас на жена. Тогава Стефан Ладков прекъсваше работата си и напрягаше слух, за да различи по-добре тия гласове, които събуждаха в него смътни чувства. Бяха изминали пет дни, откакто се мъчеше да пререже въжетата. Вечерта на шести септември въжетото, което свързваше ръцете му, се скъса изведнъж! Лодкарят едва успя да задуши радостния вик, който се изтръгна от гърдите му. Някой отвори вратата. Беше същият човек, който му носеше всеки ден храна.

Щом остана сам, Ладков се опита да раздвижи ръцете и краката си, останали неподвижни цяла седмица. Краката му бяха като парализирани и едва след големи усилия направи няколко мъчителни крачки.

Той беше свободен или по-право — беше направил първата крачка към свободата. Сега му оставаше да се измъкне през прозореца, през който се виждаше водата на Дунава и смътно очертаният бряг.

Една непреодолима физическа пречка го спря още при първия опит. Твърде широк за някой юноша, прозорецът се оказа прекалено тесен за мъж с телосложението на Ладков. След няколко напразни опити да се промъкне през него, Ладков се отпусна на пода задъхан и отчаян.

Нима беше осъден да не излезе никога. Той дълго наблюдава прозореца, после изведнъж свали дрехите си и се вмъкна отново в неговия отвор, решен да го премине на всяка цена.

Костите му изпрацяха, потече кръв, но той успя да промъкне едното си рамо, после едната си ръка, докато левият му крак опря в долния праг на прозореца. Помъчи се да прокара и дясното си рамо, но не можа. Изглеждаше, че всяко допълнително напъване щеше да бъде безполезно!

Една част от тялото му беше увиснала навън, а другата оставаше в затвора. Рамката на прозореца го притискаше толкова силно, че положението му ставаше нетърпимо. Дали не можеше да изкърти някоя от дъските, за да увеличи отвора? Но за тази цел трябваше да се върне отново в кабината. Но как? Ни напред, ни назад! Нямахше изход от това ужасно положение.

Тъкмо поемаше дъх от напразните усилия да се измъкне, когато някакъв особен шум го накара да настръхне. Заплашваше го нова опасност. Нещо, което не беше се случвало по това време, откакто го бяха пренесли в кабината. Някой се беше спрял пред вратата, търсеше с ключ дупката на бравата и...

Обзет от отчаяние, лодкарят сви в едно нечовешко усилие всичките си мускули...

ГЛАВА ДВАНАДЕСЕТА В ИМЕТО НА ЗАКОНА

След като отвори вратата, Стригов се спря нерешително на прага. Дълбок мрак изпълваше каютата. Той успя да различи само смътния отвор на прозореца. Някъде, в един от ъглите лежеше пленникът, невидим за него.

— Пенко! — извика Стригов нетърпеливо. — Донеси ми лампата!

Пенко донесе фенер и освети кабината. След като я обгърнаха с поглед, двамата се спогледаха смутени. Каютата беше празна. На пода лежаха разхвърляни дрехи и парчета от скъсаните въжета. От затворника нямаше никаква следа.

— Как ще ми обясниш?... — започна Стригов.

Преди да отговори, Пенко отиде до прозореца и постави пръста си върху една от подпорите.

— Изхвъркнал е — каза той, показвайки окървавения си пръст.

— Изхвъркнал — повтори Стригов, като изпсува...

— Но неотдавна — продължи Пенко. — Кръвта е още топла, впрочем аз преди два часа му донесох храна.

— И ти нищо ли не забеляза?

— Абсолютно нищо. Оставих го да лежи като пакет.

— Говедо! — извика Стригов, като грабна фенера от ръцете му и освети навсякъде кабината. — Трябваше да идваш по-често и да си отваряш добре очите... Виж, това парче желязо е излъскано от търкане. С него е прерязал въжетата.

— Не съм говедо! — отговори гневно Пенко. — След като толкова искаше да държиш Драгош затворен, защо не го пази сам?

— Щях да го пазя по-добре — отвърна Стригов. — Но преди всичко, сигурен ли си, че Драгош беше в ръцете ни?

— Кой искаш да е?

— Знам ли?... Длъжен съм да се съмнявам във всичко, след като виждам как се справи със задачата, която ти поставих. Позна ли го,

когато го отвлякохте?

— Не мога да кажа, че го познах — призна Пенко, — защото бе с гръб към мен. Но познах добре лодката. Тя бе същата, която ми показва във Виена.

— Лодката!... Лодката!... Кажи ми по-добре как изглеждаше твоя затворник? Висок ли беше?

— Една глава по-висок от тебе — каза Пенко с пълна увереност.

— Не е бил Драгош!... — прошепна Стригов, като знаеше, че детективът е по-нисък.

Той се замисли за момент, после попита:

— Затворникът приличаше ли на някой твой познат? Например на Ладков?

— Що за идея? — извика Пенко. — От къде на къде искаш Драгош да прилича на Ладков?

— А ако нашият затворник не е бил Драгош?

— Още по-малко можеше да бъде Ладков, за когото не бих се излъгал никога. Първо на първо този нямаше брада.

— Брадата се бръсне — забеляза Стригов.

— Но пленникът носеше очила!

Стригов повдигна рамене.

— С каква коса беше? Руса или черна?

— С черна — отговори твърдо Пенко.

— Сигурен ли си?

— Съвсем сигурен.

— Не е бил Ладков! — повтори Стригов. — Тогава трябва да е бил Илия Бруш.

— Кой Илия Бруш?

— Рибарят.

— Но щом нашият пленник не е бил нито Драгош, нито Ладков, тогава на добър му час!

Стригов се приближи, без да отговори, до прозореца. След като проследи следите на кръвта, той се наведе навън и напразно се опита да пробие гъстия мрак.

— Преди колко време е избягал? — попита той.

— Не повече от два часа — отговори Пенко.

— Ако е избягал преди два часа, трябва да е далече! — извика Стригов, едва сдържайки гнева си.

След минута размисъл, той прибави:

— Засега нищо не можем да направим. Нощта е много мрачна и птичката е далеч. Трябва по-скоро да стигнем оттатък Белград.

Иван Стригов сгреши много, като не се впусна веднага по следите на беглеца, защото Ладков не беше много далеч.

Като чу шума от превъртането на ключа в бравата, Стефан Ладков успя с отчаяно усилие на мускулите си да се промъкне през тесния отвор и да полети в реката. Когато изплува над водата, течението вече беше го отнесло на известно разстояние от кораба. Пред него беше свободата. Оставаше му само да преплува до единия от двата бряга, за да бъде в пълна безопасност.

Изведнъж пред него се изпречи тъмният силует на лодка. Колко голямо бе неговото вълнение, когато позна в нея своята лодка! Тя бе завързана здраво за кораба и леко се поклащаше от течението. Той се залови за кормилото и за момент остана неподвижен. В нощната тишина до него достигнаха гласове. Там навярно спореха за неговото бягство. Гласовете се повишиха, после замлъкнаха и отново настъпи тишина. Стефан Ладков се качи безшумно в лодката. Под покрива на каютата мракът беше още по-плътен. Като не можеше да различи нищо, Стефан Ладков се опита да разпознае пипнешком своите вещи. Не, нищо не му бяха взели. Бельото и дрехите си стояха, както ги беше оставил. Дори и ножът му стоеше непобутнат. Стефан го взе, пропъльза по корем до края на лодката и с един удар преряза въжетото, с което тя беше привързана към кораба.

Лодката се понесе по течението и когато се беше отдалечила на значително разстояние от кораба, той грабна веслото и започна отново да гребе с всички сили. Той не знаеше къде точно се намира. Трябваше да следва течението, защото в тази посока бяха Русчук и Неша.

Бяха изминали не повече от два̀йсет минути, когато до ушите на Ладков достигна смътно някакъв далечен вик. Странен трепет сви сърцето на лодкаря. Къде беше чувал подобен глас? Човек би помислил, че това е гласът на Неша... Той беше престанал да гребе и се вслушваше в глухия шепот на нощта.

Викът не се повтори. Всичко наоколо мълчеше и лодката се носеше безшумно по водата. Неша!... В главата му се въртеше само това име... Но времето летеше. Сигурно беше полунощ, когато на десния бряг се появиха неясните очертания на къщи. Няколко часа по-

късно друго село се показва на хоризонта. Това беше Нови Бановец, което рибарят също отмина, без да го разпознае. Щом стана съвсем светло, Стефан Ладков побърза да промени своята външност. За няколко минути той почерни косата си, обръсна брадата си и сложи нови тъмни очила. След това започна да гребе със същата енергия. Към осем часа сутринта върху десния бряг на реката високи камбанарии се връзаха в небето, докато пред лодката един по-далечен град се очертаваше на хоризонта. Стефан Ладков подскочи от радост. Той добре познаваше тези градове. Единият, по-близкият, беше Землин, последната Дунавска крепост на Австро-Унгарската монархия; другият, точно срещу него, беше Белград, сръбската столица, разположена също на десния бряг на устието на река Сава. Значи и по време на пленничеството си, той е продължавал да се приближава към своята цел, изминавайки, без да подозре повече от петстотин километра.

За момента Землин беше неговото спасение. Но как би се решил да поиска помощ? Нали трябваше да разкаже за своите преживявания, за своето пленничество, за бягството си от кораба? Тогава щеше да започне разследване и сигурно щяха да открият истинското му име, което се бе закле да не разкрива никога, каквото и да се случи. След половин час той привърза лодката си на кея. Пред него все още стоеше въпросът: Да мълчи или да говори? Най-послед той реши да запази всичко в тайна. По-добре беше да отиде и да си почине в каютата, а след това да напусне Землин незабелязано, както бе дошъл. В този момент четирима души се появиха на пристана и спряха пред лодката. Те скочиха в нея и единият от тях се приближи до Ладков, който го гледаше учудено.

— Вие ли сте рибарят Илия Бруш? — попита той.

— Да — отговори лодкаря, като впи в него неспокоен поглед.

Непознатият разкри дрехата си, за да покаже лентата с цветовете на унгарския трицвет, която опасваше кръста му.

— В името на закона. Вие сте арестуван — каза той, като сложи ръка върху рамото на лодкаря.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

ЕДИН МЪЧИТЕЛЕН РАЗПИТ

Карл Драгош не си спомняше по време на цялата си кариера да се е занимавал с друго такова дело, така богато на неочаквани инциденти и тъй мистериозно, както делото на дунавската банда.

Нейната необикновена подвижност, която я правеше неуловима и неочакваността на нейните удари просто го смайваха. А ето сега, че и нейният главатар, след като бяха уловили следите му, ставаше отново неуловим и сякаш се надсмиваше на всички заповеди за арестуването му. Отначало помислиха, че е изчезнал. Въпреки непрекъснатия надзор по двата бряга на Дунава, полицията не можа да открие никъде присъствието му. Без да подозира, че ролята на рибаря в този момент се играеше от Иван Стригов, Карл Драгош не можеше нищо да разбере. Този самозван рибар проявяваше наистина някаква дяволска хитрост. Полицията, предупредена за неговото появяване, напразно бързаше и пристигаше винаги със закъснение. Напразно агентите кръстосваха реката, от лодката нямаше никаква следа. Като че ли се беше изпарила.

Тези последователни неуспехи караха Драгош да се отчае напълно. Нямаше ли бандитът да се изплъзне от ръцете му. Все пак, две неща бяха сигурни. Първо, мнимият победител на състезанието в Зигмаринген продължаваше да слиза надолу по реката. Второ, изглеждаше, че той избягва градовете, където се боеше от полицията.

Поради това Карл Драгош заповяда да се удвои надзорът във всички градове, разположени след Будапеща, а той самият установи своя главен щаб в Землин. Драгош образува цяла флота от лодки и корабчета, които кръстосваха денонощно реката. На седми септември сутринта, когато Драгош се готвеше да излиза, притича един запъхтян агент. Най-послед човекът, когото преследваха досега тъй безуспешно, беше арестуван на пристанището!

Карл Драгош побърза да отиде в полицията. Полицията беше казал истината. Неуловимият Ладков беше задържан.

Новината за залавянето му се разпространи със светкавична бързина и възбуди целия град. Навсякъде се говореше само за това, а на пристанището през целия ден се трупаха любопитни пред лодката на разбойника.

Навалицата не можеше да не бъде забелязана от един кораб, който към три часа следобед мина по реката. Корабът беше на Иван Стригов.

— Какво става в Землин? — попита той Пенко, когато забеляза навалицата на кея. — Да няма въстание?

Той вдигна бинокъла си, но веднага го сне.

— Дявол да го вземе! — извика той. — Та това е лодката на нашия човек!

— Сигурен ли си? — попита Пенко, като взе бинокъла от ръцете му.

— Трябва да разбере всичко — заяви Стригов, силно развълнуван. — Ще слеза на брега...

— За да те пипнат ли! Опасно е... Ако лодката е на Драгош, това значи, че той е в Землин. Искаш сам да се хвърлиш в устата на вълка!

— Прав си — потвърди Стригов. — Но ние ще вземем предпазни мерки.

След четвърт час той се върна, майсторски преобразен. Беше си отрязал брадата, носеше фалшиви бакенбарди, а на главата си бе сложил перука.

— Е, сега какво ще кажеш? — попита той самодоволно.

— Чудесно! — възхити се Пенко.

— Слушай — подзе Стригов. — Докато съм в Землин, вие ще продължите пътуването си. На две-три мили след Белград ще хвърлите котва и ще ме чакате там.

— А как ще ни настигнеш?

— Ти не се безпокой за това. Кажи на Обул да спусне лодката.

През това време корабът беше оставил Землин далече зад себе си. След като слезе на брега, Стригов с бързи крачки пое към града. Щом достигна до първите къщи, той намали бързината си и смесвайки се с тълпата, жадно се вслуша в разговорите около себе си.

От тях научи нещо, което не очакваше. Никой от тези възбудени хора не споменаваше за Драгош. Не ставаше дума и за Илия Бруш. Говореше се само за Ладков. За кой Ладков? Не, разбира се, за лодкаря

от Русчук, чието име Стригов бе използвал, по-точно за въображаемия Ладков, създаден от него, за злодея, за пирата Ладков, значи, за самия него — Стригов. Неговото собствено арестуване беше предмет на общия разговор. Стригов не можа нищо да разбере. Нищо чудно в това полицията да арестува някой невинен вместо него. Но каква връзка можеше да има между една такава грешка, доказателство за което беше той самият, и присъствието на тази лодка, която до вчера бе влачена от неговия кораб?

Във всеки случай, беше добре, че преследваха друг вместо него. Това беше най-важното. Докато подозират невинния, никой нямаше да се занимава с него.

Ако се съдеше от разговорите, трябваше да се вярва, че арестуваният и собственикът на лодката бяха едно и също лице. Кой беше всъщност този непознат, който прекара цели осем дни като пленник на кораба? Иван Стригов нямаше да напусне Зеблин, преди да разбере това. Той трябваше да се въоръжи с търпение, защото господин Изар Рона, съдията, който беше натоварен с делото, не беше разположен да бърза със следствието. Изминаха три дни от арестуването на Ладков, но никой не го потърси за разпит. Това беше направено нарочно, тъй като то бе част от метода на следователя. Според него беше добре да се остави отначало обвиняемият под властта на самотата. Уединението щеше да му разклати нервите и след няколко мъчителни дни, прекарани в самота, той щеше да се яви пред съда отпаднал и склонен да признае престъплението, което бе извършил.

В килията, където беше затворен, Стефан Ладков очакваше с нетърпение да бъде повикан на разпит. Това ново и необяснимо за него нещастие не уби куража му. Той не оказа никаква съпротива при ареста и се остави послушно да го откарат в затвора. Беше уверен, че арестуването му се дължеше на грешка, която щеше да се оправи още при първия разпит.

За съжаление обаче той не настъпи скоро. Охраняван най-строго, Стефан Ладков стоеше ден и нощ в килията си, където от време на време един от пазачите идваше да хвърли бегъл поглед през тясното отворище на вратата.

Най-после на третия ден — десети септември, вратата се отвори и той беше изведен от килията. Пазен от четирима войника с натъкнати

щикове, той мина през един дълъг коридор, слезе по някаква безконечна стълба, после пресече една улица и влезе в съдебната палата, построена срещу затвора.

Улицата беше пълна с народ, който се вълнуваше зад полицейския кордон. Когато затворникът се появи, от тълпата се понесоха яростни викове и освирквания. Но каквито и да бяха чувствата на Ладков, като видя, че е предмет на такава незаслужена обида, той не се издаде с нищо. С твърда крачка влезе в съда и се изправи пред съдията.

Господин Изар Рона, дребен, жилав човек с рядка руса брада и жлъчно лице имаше репутацията на много строг съдия. Служейки си с резки твърдения, той нападаше противника си с обидни думи, воден повече от желанието да вдъхне ужас на престъпника, отколкото да спечели доверието му.

Прав сред залата, Ладков чакаше да бъде разпитан. В един ъгъл секретарят на съда се готвеше да записва показанията му.

— Седнете — каза господин Рона с груб тон. Стефан Ладков се подчини. Съдията продължи.

— Вашето име?

— Илия Бруш.

— Къде живеете?

— В Салка.

— Професия?

— Рибар.

— Лъжете! — отсече съдията, дебнейки го с поглед.

Лека червенина заля лицето на Ладков и в очите му за миг блесна нещо като светкавица. Той обаче си наложи спокойствие и не отговори нищо.

— Лъжете — повтори господин Рона. — Вие се казвате Ладков и живеете в Русчук.

Лодкарят трепна. Значи неговата самоличност бе разкрита. Как бе станало това? Съдията, от когото не избегна трепването му, продължи неумолимо:

— Вие се обвинявате в извършване на три обикновени кражби, на деветнадесет грабежа с взлом, в три убийства и в шест опита за убийство. Тези престъпления са извършени умишлено в разстояние на близо три години. Какво ще отговорите на тези обвинения?

Лодкарят изслуша смаян тези невероятни обвинения. Значи онова объркване, от което се боеше, когато научи от господин Йегер за съществуването на неговия отвратителен съименник, беше наистина станало? Тогава каква полза, ако признаеше, че се казва Стефан Ладков. Малко преди това беше решил да направи признание за името, като помоли съдията да го запази в тайна. Сега разбираше, че едно такво признание ще му донесе повече вреда, отколкото полза. Не! По-добре беше да поддържа докрай ролята си на рибаря от Салка, защото Илия Бруш беше име на невинен човек.

— Вие се лъжете, господин съдия — възрази той с твърд глас. — Аз се казвам Илия Бруш и живея в Салка. Впрочем, това лесно може да се провери, за да се уверите, че казвам истината.

— Ще бъде направено — каза съдията, като си взе бележка. — Преди това обаче ще ви съобщя някои доказателства, които говорят против вас.

Стефан Ладков наостри уши. Идваха до най-интересното място на разпита.

— Сега — започна съдията — ще се занимавам само с престъпленията, които сте извършили през време на пътуванията си. Вашето присъствие е било забелязано най-напред в Улм. Затова ще приемем Улм за начало на това пътуване.

— Извинете, господине — прекъсна го живо Ладков, — пътуването ми започна доста преди Улм, тъй като аз спечелих и двете награди на състезанието в Зигмаринген, след което отплувах нагоре по течението на реката чак до Донаушинген.

— Вярно е, наистина — възрази съдията, — че някой си Илия Бруш е бил обявен за победител от „Дунавската лига“ на състезанието в Зигмаринген и че този Илия Бруш е бил видян в Донаушинген. Но дали това сте вие? Впрочем ние ще разясним това, когато му дойде времето.

С широко отворени от удивление очи, Ладков слушаше тези чудновати заключения на следователя. Още малко и те щяха да запишат измисления Илия Бруш в числото на неговите жертви. Без да си дава труд да отговори, той сви презрително рамене, когато съдията му зададе неочаквано следния въпрос:

— Какво търсихте на 26 август във Виена при евреина Симон Клайн?

Без да иска, Стефан Ладков трепна за втори път. Ето че знаеха и за това негово посещение.

Разбира се, в него нямаше нищо лошо, но ако го признаеше, то това значеше да признае в същото време и самоличността си. Но щом беше решил да отрича, трябваше да упорства докрай.

— Симон Клайн? — попита той с недоумяващ вид, като човек, който нищо не разбира.

— Отричате ли? — каза господин Рона. — Очаквах това от Вас. Тогава ще се наложи да Ви кажа, че Вие отидохте у евреина, за да се уговорите с постоянния доставчик на оръжие за вашата банда.

— За моята банда? — повтори лодкарят изумен.

— Вярно е — поправи се иронично съдията, — че Вие не разбирате какво искам да кажа, че вие не сте член на никаква банда, че вие не сте Ладков, а невинният въдичар Илия Бруш. Но ако вие сте действително Илия Бруш, то тогава защо се криете?

— Аз да се крия?... Аз? — запротестира Ладков.

— Ех! Така ми се струва — отговори господин Рона, — щом криете под тези черни очила най-хубавите очи на света... Впрочем, имайте любезността да свалите тези очила!... И боядисвате в черно русите си коси!

Стефан Ладков беше напълно сразен.

Полицията беше добре осведомена и нишката се разплиташе. Давайки вид, че не забелязва неговото смущение, господин Рона продължи:

— Е! Е!... Ето че се размекнахте! Вие не предполагате, че сме отишли толкова напред в разследването... Но да продължа. В Улм Вие взехте един пътник със себе си.

— Да — отговори Ладков.

— Как се казва той?

— Господин Йегер.

— Какво стана с него?

— Не зная. Той ме напусна по пътя близо до устието на Иполи. Бях много изненадан, когато не го намерих в лодката.

— Когато не го намерихте в лодката, казвате Вие. Значи, бяхте излезли? А къде ходихте?

— В едно съседно село, за да взема нещо загриващо за моя пътник.

— Болен ли беше?

— Много болен, насмалко щеше да се удави.

— И вие го спасихте, предполагам?

— Да, аз го спасих.

— Добре — прекъсна го господин Рона. — Но къде бяхте преди този инцидент? Напускахте ли лодката?

— Само веднъж, за да отида в Салка.

— Можете ли да уточните датата на това ваше отсъствие?

— Защо не, само нека да си помисля.

— Аз ще Ви улесня. Това не се ли случи през нощта на двадесет и осми срещу двадесет и девети август?

— Може би.

— Мисля, че Салка се намира на левия бряг на Дунава? — попита господин Рона с добродушен вид.

— Така е.

— И мисля, че през тази нощ беше много тъмно?

— Много тъмно. Ужасно време.

— С това се обяснява, че сте се заблудили. Това е много естествено... и вие сте слезли на десния бряг, мислейки, че отивате на левия.

— На десния бряг?...

Господин Рона се изправи и като впи поглед в очите на обвиняемия, добави:

— Да, на десния бряг, точно срещу вилата на граф Хагенау!

Ладков се опита да си спомни подобно име, но не можа.

— Вие сте много упорит — заяви съдията, разколебан в усилията си да го смути. — Правите се, че за пръв път чувате името на граф Хагенау! Излиза, че ако вилата е била ограбена през нощта на 28 срещу 29 август и нейният пазач Кристиян Ноел е бил тежко ранен, то това е станало без ваше знание?... И, дявол да го вземе, къде ми е ума! Как ще знаете Вие за това престъпление, извършено от някой си Ладков? Но това, дявол да го вземе, не е вашето име!...

— Моето име е Илия Бруш — заяви лодкарят с по-малко уверен глас, отколкото първия път.

— Прекрасно!... Прекрасно!... Съгласен съм... Но ако не се казвате Ладков, защо тогава изчезнахте точно след извършването на това престъпление? Ако не сте Ладков — продължаваше съдията, —

какво търси в лодката ви този портрет, адресиран до вас от жена ви — Неша Ладкова?

Този път господин Рона се беше прицелил добре. Последният аргумент се оказа съкрушителен и едри капки пот потекоха по лицето му.

Но съдията продължи с още по-висок глас.

— Ако не сте Ладков, защо този портрет е изчезнал от деня, когато сте се почувствали заплашен? Намирал се е в един от вашите сандъци. Присъствието му Ви обвинява, а изчезването още повече. Какво ще отговорите на всичко това?

— Нищо — прошепна Ладков с глух глас, — аз не разбирам нищо от това, което ме сполетя!

— Прекрасно го разбирате, но продължавате да отричате! За момент ще прекъснем нашия интересен разговор, ще Ви върна в килията... Ще подпишете ли протокола?... Не?... Както желаете!... Стража, отведете подсъдимия!

За да се върне в затвора, Ладков трябваше отново да мине през тълпата и още веднъж да понесе враждебните й крясъци.

В първия ред на тази възбудена тълпа стоеше Иван Стригов. Той разкъсваше с поглед лицето, което заемаше тъй благосклонно мястото му. Лодкарят мина на около два метра от него, но той не можа да открие, че този голобрад чернокос мъж, чиито очи бяха скрити зад големи черни очила, бе Стефан Ладков.

Стригов се отдалечи замислен от тълпата. Той наистина не познаваше арестувания. Във всеки случай това не беше нито Драгош, нито Ладков.

На другата сутрин вестниците предадоха точно разпита, като го придружаваха с неблагоприятни за обвиняемия коментари. Изобщо, те се учудваха на упоритостта, с която последният твърдеше, че е един прост рибар на име Илия Бруш от малкото градче Салка. Какъв интерес имаше той да поддържа едно такова твърдение, чиято несъстоятелност бе тъй очевидна? Според тях следователят господин Рона вече беше изпратил в Гран съдебна комисия. Освен това в Салка щеше да бъде изпратен един съдия, за да произведе анкета, с която щяло да бъде опровергано твърдението на обвиняемия. Илия Бруш щеше да бъде търсен и намерен..., ако той съществуваше, което бе твърде съмнително. Тези съобщения във вестниците промениха плана

на Иван Стригов. Без да се бави повече, той напусна града. Но вместо да се върне на кораба, той го подмина. Една бърза кола го понесе към железницата, която щеше да го отведе до Будапеща и по на север... В това време Стефан Ладков седеше неподвижен в килията си и броеше тежките часове. От първата си среща със съдията той се върна изплашен поради сериозността на обвиненията, които тежаха над него. Разбира се, с течение на времето неговата невинност щеше неизбежно да възтържествува. Но трябваше да се въоръжи с търпение, защото фактите говореха против него.

С всеки изминат ден мислите на Ладков ставаха все по-тревожни. Салка не беше далече и нужните сведения щяха бързо да бъдат събрани. Едва на седмия ден от първия разпит, той отново беше въведен в кабинета на господин Рона.

Съдията стоеше пред бюрото си и изглеждаше много зает.

Той накара лодкаря да чака около десетина минути, като че ли не беше забелязал присъствието му.

— Вече имаме отговор от Салка — каза най-после той със спокоен глас, без да вдигне очи към затворника, когото наблюдаваше скрито изпод вежди.

— А! — възкликна Ладков с облекчение.

— Вие сте прав — продължи господин Рона, — там действително живее някой си Илия Бруш, който се радва на добро име.

— А! — извика повторно лодкарят, виждайки вече отворена вратата на своя затвор.

Съдията, сякаш не придаваше никакво значение на думите, подхвърли:

— Полицейският комисар в Гран, натоварен с анкетата, е успял да говори със самия него.

— Със самия него? — извика Ладков, напълно объркан.

— Да — повтори съдията.

На Ладков му се струваше, че сънува. Как можеше да има друг Илия Бруш в Салка?!

— Това не е възможно, господине — заекна той. — Навярно има някаква грешка!

— Съдете сами. Ето изложението на комисаря от Гран. От него става ясно, че в отговор на отправеното към него съдебно следствие, съдебен чиновник е заминал за Салка на 14 септември, където е

посетил една къща, разположена край пътя за Будапеща... Струва ми се, че това е същият адрес, който вие ни дадохте? — попита съдията.

— Да, господине — отвърна Ладков объркан.

— ... край пътя за Будапеща — продължи господин Рона. — Там е бил приет лично от въпросния Илия Бруш, който е заявил, че току-що се е върнал след дълго отсъствие. А комисарят е прибавил, че от сведенията, които е събрал за въпросния Илия Бруш, може да се заключи за неговата безупречна честност, и още, че никой друг в Салка не носи неговото име. Имате ли нещо да кажете? Не се стеснявайте, моля Ви се?

— Не, господине — промълви Ладков, който чувстваше, че ще откачи.

— Ето впрочем първата точка, която изяснихме — заключи самодоволно господин Рона, гледайки затворника както котката гледа мишка.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА МЕЖДУ НЕБЕТО И ЗЕМЯТА

След приключването на втория разпит, Стефан Ладков беше върнат в килията си, без да разбира нещо от това, което ставаше. Той имаше усещането, че е играчка в ръцете на една мощна и враждебна сила, която непреодолимо го влачеше като плячка към зъбчатите колела на чудовищната машина, наречена правосъдие.

Той имаше толкова съкрушен вид, че един от пазачите, които го придружаваха, изпита съжаление към него, въпреки че го считаше за най-опасния престъпник.

— Сигурно не върви, както на вас ви се ще? — каза му той с малко смекчен глас.

Затворникът не отговори. Той не чу какво му казаха.

— Хайде, хайде — подзе състрадателният пазач, — не се отчайвайте! Господин Рона не е чак толкова лош и може би всичко ще се нареди по-добре. Вземете сега това. Там се говори за вашата страна. Сигурно ще Ви развлече.

Но затворникът сякаш не го чу. Той не чу също, когато вратата се заключи отвън, нито обърна внимание на вестника, който пазачът остави върху масата.

Часовете изтичаха. Измина денят, след него нощта и отново настъпи ден. Отпуснат на своя стол, Ладков бе загубил чувството за време.

Но когато стана съвсем светло, той излезе от вцепенението си. Отвори очи и погледът му започна да блуждае из килията. Първото нещо, което забеляза, беше вестника.

Едно заглавие, напечатано с едри букви, привлече веднага вниманието му: „Кланетата в България“.

Той трепна и бързо грабна вестника. Колкото повече четеше, толкова повече очите му светваха. Събитията в България се коментираха от цяла Европа, а кланетата върху беззащитното население възбуждаха всеобщо негодувание.

Целият балкански край бе по това време в революционен кипеж. Още през лятото на 1875 година в Херцеговина бе избухнало въстание и изпратените срещу него отомански сили не бяха успели да го потушат. Когато през април 1876 година България въстана, Портата изпрати срещу нея огромна армия. Наред с тази редовна армия, башибозуци и черкези опустошаваха страната, всявайки ужас навсякъде по пътя. Вестниците съобщаваха за изпепелени села, за масови кланета, за изнасилени жени и деца, за стотици откарани на заточение мъже... Докато Стефан Ладков четеше, по лицето му течаха едри капки пот. Неша!... Какво беше станало с нея по време на тези ужасни събития?... Жива ли беше още? Ако беше мъртва, нейният труп подобно на хиляди други невинни жертви, не беше ли поруган, не беше ли смазан под копитата на башибозушките коне?

Ладков скочи и закрачи бързо из килията като ранен звяр. Той сякаш търсеше някакъв изход, за да отлети на помощ на Неша. Но този изблик на отчаяние бе кратък. Като дойде на себе си, той се овладя и обсъди трезво какво да направи, за да възвърне свободата си.

Да отиде при съдията, да му изповяда без заобикалки истината и ако стане нужда, да моли за милост?... Но каква беше вероятността да спечели доверието на един толкова предубеден човек! Може ли с една дума да разруши толкова лъжливи обвинения срещу него? Едва ли, защото щеше да се наложи може би анкета, която щеше да продължи седмици, а може би и месеци. Трябваше значи да избяга.

За първи път откакто бе затворен, Ладков разгледа килията. Тя представляваше четири стени и две отвърстия — вратата на едната стена и прозореца на другата. Зад трите стени се редяха други килии, а зад прозореца бяха просторът и свободата...

Съдейки по изминатите стълби, когато го водеха при господин Рона, Ладков заключи, че би трябвало да се намира на четвъртия етаж на затвора. Дванадесет или най-много четиринадесет метра го делиха от земята. Възможно ли беше да ги премине? Нетърпелив да узнае час по-скоро това, той се залови веднага за работа. Необходимо беше обаче най-напред да се снабди с някакъв инструмент. Дълго време Ладков търси напразно, докато случайно не напипа токата на колана си.

Той я откъсна и с нея започна да дълбае стената покрай железните пръчки на решетката, която запречваше прозореца. Работата беше бавна, мъчителна и се усложняваше още повече от

непрекъснатия надзор. Не минаваше час, без някой от пазачите да не надникне през отвора.

При работата си Стефан Ладков използваше и трохите от хляба, който му поднасяха всяка сутрин. Тези трохи той смесваше с част от изкъртената мазилка и с получената смес запълваше издълбаната с токата дупка. Останалата част от мазилката той скриваше под леглото си. След дванадесет часа усилен труд Ладков успя да издълбае около три сантиметра дълбочина под решетката. Но заострените краища на токата се бяха притъпили. Трябваше да намери някакъв друг инструмент. При първия обяд, който му сервираха, той се изхитри да задържи лъжицата. И тъй като кражбата не беше забелязана, на следния ден той я повтори. Така се снабди с два по-сериозни инструмента и работата започна да върви по-бързо. Бдителността на пазачите и честите разпити на господин Рона го караха да я прекъсва почти всеки момент. Резултатът от тези разпити беше винаги един и същ. Следствието тъпчеше на едно място. Впрочем Ладков не проявяваше някакъв особен интерес към тях, понасяше смирено въпросите и заплашванията на съдията.

След четири дни упорит труд, Ладков успя да оголи долната част на решетката. Оставаше да издълбае и горната част. Тук работата беше много по-трудна, защото трябваше с едната си ръка да се държи увиснал на решетката, а с другата да дълбае втвърдения цимент с твърде простия си инструмент. На двадесет и девети септември, след шест дни на героични усилия Ладков реши, че лесно ще може да прегъне железните пръчки. Време за губене нямаше. Трябваше да се бърза!

На другия ден, след като мина първата стража, която му осигуряваше приблизително един час спокойствие, той пристъпи веднага към действие. Всичко стана както беше предвидено. Желязната пръчка се прегъна лесно и през разширения отвор той мина от другата страна на решетката. Както предполагаше, от земята го отделяха около четиринадесет метра височина, от която можеше да се спусне само с помощта на въже. Но главната пречка не беше там. Около затвора се издигаше стена, висока около осем метра, която трябваше да бъде прехвърлена. Ако се съдеше по далечината на къщите, зад стената имаше улица. Излезеше ли веднъж на нея, той можеше да се счита за спасен.

Търсейки някакво друго средство, той се огледа внимателно. Внезапно забеляза нещо, което накара сърцето му да забие от вълнение. Той видя Дунава, осеян с кораби и лодки, между които сигурно се намираше и неговата. Ако успееше да се добере до нея, за по-малко от час щеше да мине сръбската граница... Отправяйки поглед надясно, той забеляза гръмоотводна жица, която се спускаше от покрива недалеч от неговия прозорец. По корниза можеше лесно да се стигне до нея. Но там долу се издигаше една непроходима стена. В килията или в двора, той беше затворник!

Като разгледа по-внимателно стената, Ладков забеляза, че по горната ѝ част на малко разстояние от върха се намираха някакви издатини. Той спря за дълго погледа си върху тези архитектурни украшения, после се спусна по прозореца, влезе в килията и побърза да премахне всяка подозрителна следа от своята работа.

Той вече беше взел решение. Средството да бъде свободен на всяка цена, бе намерено. Никаква опасност не можеше да го спре. По-добре смърт, отколкото този непрекъснат ужас!...

След като мина втората стража, той започна приготовленията. От покривката и постелката на леглото си, с помощта на остатъка от лъжицата, той направи петдесетина ивици, широки няколко сантиметра, от които изплете въже. На другия ден, 1 октомври, Ладков вече притежаваше въже, дълго около петнадесет метра, което скри под леглото. Всичко беше готово и той реши да извърши бягството си след девет часа вечерта на същия ден. Щом настъпи решителният момент, Стефан Ладков скочи от леглото. Той нагласи дюшека така върху него, че в мрака на килията се създаваше илюзията за присъствието на човек, унесен в дълбок сън. След това взе въжето и като по-рано се спусна през прозореца навън, стъпвайки върху корниза.

Както бе преценил през деня, скобата на гръмоотводната жица, която се спускаше от билото на покрива недалеч от прозореца, се намираше на около четири метра по-ниско от него. Той направи примка, като завърза въжето за решетката и много внимателно се плъзна по него, докато най-после кракът му опря върху издатината, на която беше закрепена скобата. След като здраво стъпи върху нея с гръб, опрян върху стената, той започна бавно да изтегля единия край на сгънатото въже, за да освободи примката. Когато другият край на въжето падна върху раменете му, той разбра, че първата трудност беше

преодоляна. Оставаше да преодолее и втората. Много внимателно Ладков се плъзна по гръмоотводната жица и спря на една от издатините на стената, върху която беше закрепена друга скоба. Той си отдъхна за малко, като отново прецени обстановката. Долу в тъмнината дворът не се виждаше, но той го отгатваше по глухите крачки на часовия, който обикаляше около затвора. Ладков изчисли, че отсъствието на часовоя траеше около пет-шест минути. За толкова време той трябваше да премине пространството, което го разделяше от външната стена на оградата, зад която беше свободата.

Стефан Ладков се плъзна малко по-ниско и се спря върху подолната скоба. Оттук билото на оградата се очертаваше по-ясно и той реши да действа.

След като изчака стъпките на часовоя да заглъхнат, той разви въжето, прекара го през скобата на гръмоотвода и свързвайки двата края, удвои здравината му. Края на въжето той сви като примка, за да го хвърли върху един от изпъкналите камъни на оградата. Поради дълбоката тъмнина Ладков разчиташе само на случайно попадение. След като бе хвърлено повече от двадесет пъти, въжето най-после се закачи за нещо твърдо. Примката беше попаднала върху една от външните издатини и над околоръстния двор се беше образувало нещо като мост. Един твърде несигурен мост! Дали нямаше да се скъса или да се изхлузи от издатината? Нито за момент Ладков не се поколеба пред опасността. Обтегнал здраво въжето, той се вслуша в стъпките на часовоя.

Последният се намираше точно под него. Когато стъпките се отдалечиха, Ладков започна преминаването по въздушния мост. Увиснал между небето и земята, той напредваше равномерно, без да се безпокои от огъването на въжето, чието увисване се засилваше едновременно с приближаването към средата му. Той желаше да премине. Той щеше да премине.

Той премина. За около една минута преодоля главозамайващата бездна и достигна до билото на стената.

Прекъсвайки работата си при всяко минаване на часовоя, Ладков трескаво развърза въжето, издърпа го към себе си, след което, удвоявайки го отново, завърза примката около един от камъните. След като се увери, че на улицата нямаше никой, той започна да слиза.

Стъпил благополучно на земята, той издърпа въжето и го прибра накуп. Всичко беше свършено. Той беше свободен и никаква следа не остана от неговото бягство.

Но когато се готвеше да тръгне към пристанището, за да търси лодката си, някой извика в тъмнината на десетина крачки от него.

— Дявол да го вземе, ако това не е господин Бруш!

Стефан Ладков трепна от задоволство. Съдбата действително беше благосклонна към него, щом му изпращаше на помощ приятел.

— Господин Йегер — извика той радостно, когато от тъмнината изскочи един мъж и се насочи към него.

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

БЛИЗО ДО ЦЕЛТА

На 10 октомври зората изгря за девети път, откакто лодката бе започнала отново да слиза по Дунава. По време на предишните осем дни бяха изминати около седемстотин километра. Вече приближаваха Русчук, където трябваше да пристигнат на свечеряване.

В лодката нищо не се бе променило. Тя отнасяше както по-рано същите двама пътници — Стефан Ладков и Карл Драгош, станали отново единият — рибарят Илия Бруш, другият — добродушният господин Йегер.

Наистина, начинът, по който първият играеше сега ролята си, правеше по-трудна ролята на другия. Погълнат изцяло от желанието си да пристигне по-скоро в Русчук, Ладков беше пренебрегнал всяка предпазливост. Той беше хвърлил очилата, черната му коса ставаше от ден на ден все по-светла, а русата му брада беше започнала вече да се оформя.

Естествено, тази промяна не можа да не учуди Карл Драгош, но той нищо не каза. Решил да следва докрай предназначения си план, той гледаше да прикрива мислите си.

От момента, когато се намери лице срещу лице със Стефан Ладков, неговите предишни предположения бяха силно разклатени и той вече не беше толкова силно уверен във виновността на рибаря Илия Бруш.

Той беше направил сам анкета между жителите на Салка и събраните сведения само усилиха неговите съмнения. Кое беше лицето, с което бе разговарял съдебният комисар от Гран в означеното от обвиняемия жилище? За това Драгош нямаше никакви сведения. Мистерията стана още по-голяма, когато научи от един кръчмар, че тридесет и шест часа преди посещенията на полицейския комисар един непознат го попитал за адреса на Илия Бруш. Въпросът се усложни още повече, когато от думите на кръчмаря стана ясно, че

непознатият имал същите черти, каквито притежаваше главатарят на дунавската банда.

Като се върна в Землин, следствието не беше направило нито крачка напред. Не беше открит нито един съучастник. Никой от свидетелите не можа да разпознае затворника. Против него говореха само два факта, които, изолирани, губеха своето значение: че си е прикривал лицето и че е притежавал един женски портрет, на който било написано името Ладков. Но кой знае дали в тях не се криеха някакви други причини... При това положение Драгош беше склонен да съчувства на Бруш. Ето защо бе толкова трогнат от неговото наивно доверие дори и когато му се налагаше да се пази и от най-близкия си приятел.

Но не противоречеше ли това чувство с професионалния му дълг, когато отново зае своето място в лодката? Ако Илия Бруш в действителност се казваше Ладков и ако този Ладков беше наистина разбойник, свързвайки се с него, Драгош можеше да открие съучастниците му. Напротив, ако беше невинен, той можеше все пак да го насочи към истинския виновник, който искаше да възбуди подозрения срещу него.

Полицейският нюх на Карл Драгош му подсказа, че следата, по която беше тръгнал, бе добра. Виновен или невинен, рибарят по някакъв начин бе замесен с дунавската банда. Самият факт, че след обира на вилата на граф Хагенау от бандитите нямаше никаква следа, беше доказателство, че те също са се спуснали по течението на реката.

И наистина Карл Драгош не се излъга. Иван Стригов действително се приближаваше към Черно море, изпреварил лодката с дванадесет дни. Но благодарение на яростните усилия на Стефан Ладков разстоянието помежду им бързо намаляваше.

Лодкарят имаше една цел — Русчук, и една мисъл — Неша. Когато преминаха сръбската граница, той предпочиташе да плава покрай сръбския бряг, тъй като смяташе, че така е по-безопасно. И действително, до Железни врата той не беше обезпокояван от полицията.

Чак в Оршова една лодка от речната полиция им даде знак да спрат. Стефан Ладков се подчини, питайки се как ще отговори на въпросите, които неминуемо щяха да му зададат.

Нямаше нито разпит, нито обиск. Само една дума на Карл Драгош бе достатъчна и полицаят почтително му козирува.

Лодкарят не се учудваше, че един виенски гражданин можеше да бъде толкова влиятелен. Той беше благодарен, че за втори път Драгош го спасяваше от нежелателни разпити, които само ненужно забавяха пътуването.

Съобразно нарежданията на господин Изар Рона, който беше вбесен от бягството на подсъдимия, надзорът по реката беше удвоен. На много места по реката, бяха направени баражи, където се проверяваха всички минаващи параходи, лодки и шлепове. Стесняването на реката на това място улесняваше много надзора и беше невъзможно да премине някакъв кораб, без да бъде грижливо проверен.

Разпитвайки своя подчинен, Карл Драгош с неудоволствие научи, че тези претърсвания не са дали никакъв резултат и че преди два дни отново е бил извършен грабеж, този път на румънска територия, точно срещу българското градче Оряхово.

Дунавската банда отново беше успяла да се измъкне от всички проверки и претърсвания на полицията. Карл Драгош беше смаян от това майсторско изплъзване, но трябваше да отстъпи пред фактите. Престъпниците вероятно бяха пред тях и той трябваше да ги настигне! От Оршова потеглиха без всякакво бавене и в първите часове на 11 октомври минаха българската граница. От този момент Стефан Ладков, който досега се държеше близко до десния бряг, започна да плава покрай левия, тъй като от Лом — Паланка започваха редица блата, които затрудняваха плаването. Още при влизането си в български води те забелязаха множество параходи и торпильори от турския военен флот, които браздяха нагоре-надолу реката. Предвиждайки войната с Русия, която действително избухна по-късно, Турция беше засилила своя надзор над Дунава. Нищо не се случи през последната част от пътуването и на 12 октомври към четири часа следобед лодката достигна най-после височините пред Русчук, които неясно се очертаваха върху отсрещния бряг. Лодкарят насочи лодката към средата на реката и за пръв път от толкова дни престана да гребе, спускайки до дъно котвата.

— Какво има? — попита Карл Драгош изненадан.

— Пристигнахме — каза кратко Стефан Ладков.

— Но Черно море е още далеч!...

— Аз ви излъгах, господин Йегер — заяви без заобикалки Стефан Ладков. — Никога не съм имал намерение да ходя до Черно море.

— Как! — извика детективът, чиито подозрения отново се събудиха.

— Да, господине, моята цел беше Русчук. Ние пристигнахме вече.

— Но къде е Русчук?

— Там — отговори лодкарят, показвайки къщите от отдалечения бряг.

— Но защо в такъв случай не отидем там!

— Защото трябва да дочакам, докато се стъмни. През деня рискувам да бъда арестуван още при първата крачка.

Ето че ставаше интересно. Не се ли оправдаваха първите подозрения на Карл Драгош?

— Като в Землин? — прошепна той.

— Като в Землин — потвърди Ладков спокойно, — но не поради същите причини. Аз съм почтен човек, господин Йегер.

— Не се съмнявам в това, господин Бруш, макар че един невинен човек рядко се страхува от арестуване.

— Моят случай е особен, господин Йегер — заяви студено Ладков. — Извинете, че не мога да Ви се открия. Аз съм се заклел да пазя тайната си и ще я запазя.

Карл Драгош изрази с жест безразличието си. Лодкарят подзе:

— Разбирам, господин Йегер, че Вие нямате никакво желание да се бъркате в моите работи. Ако желаете, аз ще Ви сваля на румънския бряг. Така Вие ще избегнете опасностите, на които ще бъда подложен.

— Колко време смятате да останете в Русчук? — попита Драгош, без да отговори на предложението.

— Не знам — каза Ладков, — ако работите вървят добре, ще се върна още през нощта, и в такъв случай няма да бъда сам. Ако не, не зная какво ще правя.

— Ще ви следвам докрай, господин Бруш — заяви без колебание Карл Драгош.

— Както желаете — заключи Ладков, без да прибави нито дума.

Когато настъпи нощта, той взе веслото и се приближи до българския бряг. Беше съвсем тъмно, когато лодката спря до последните къщи на града.

Сляп за всичко, което го заобикаляше, изпълнен само с мисълта си за Неша, Ладков не забеляза кога неговият спътник влезе в каютата. Той скочи на брега, привърза здраво лодката и бързо изчезна в тъмнината.

Драгош излезе преоблечен от кабината. Той не си беше губил времето напразно. Кой би познал полицаия с неговата енергична осанка в този тежко пристъпващ дебелак. На свой ред детективът слезе на брега и следвайки дирите на рибаря, тръгна отново на лов.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

ПУСТИЯТ ДОМ

За пет минутки Стефан Ладков и Карл Драгош достигнаха края на града. По това време Русчук не притежаваше никакво улично осветление, въпреки че беше голям търговски град. Придвижването през нощта по тъмните стихнали улици бе извънредно трудно, особено за този, който не познава града. Стефан Ладков вървеше с вторачен поглед напред, сякаш привлечен от някаква светла цел. Колкото до полицая, той следеше лодкаря с такова внимание, че не забеляза двамата мъже, които излязоха от една уличка в момента, когато той я пресичаше.

Щом последните излязоха на пътя, който отиваше към Дунава, те се разделиха, като размениха няколко думи на български. Когато чу гласа на единия от тях, Драгош трепна. Къде беше чувал този глас? За момент той се поколеба, после остави рибаря и свърна назад. Този глас, който беше чул през оная нощ в гората, където се криеха разбойниците, идваше сега да му посочи една по-сигурна следа.

— Добър вечер, Пенко! — каза на немски Драгош, доловил името на непознатия, който бе вече до него.

Последният изненадано се спря, опитвайки се да пробие тъмнината с поглед.

— Кой ме вика? — попита той тихо.

— Аз — отговори полицаят.

— Кой сте Вие?

— Макс Райнолд.

— Не познавам такъв човек.

— Но аз сигурно Ви познавам, щом Ви повиках по име.

— Вярно е — призна Пенко. — Вие навярно имате силни очи. Какво искате?

— Ами, да си поговоря — заяви Драгош — с Вас и с един друг човек. Затова съм дошъл в Русчук.

— Значи не сте тукашен?

— Не! Днес пристигнах.

— Хубав момент сте избрали — засмя се Пенко, правейки намек за бъркотиите в България.

Драгош направи жест на безразличие и добави.

— Аз съм дошъл от Гран.

Пенко мълчеше.

— Не помните ли Гран? — настоя Драгош.

— Не!

— Чудно! Когато бяхте тъй близко...

— Тъй близко! — повтори Пенко.

— Хайде, де! — засмя се Драгош. — Вилата на граф Хагенау...

Сега беше ред на Пенко да трепне.

— Граф Хагенау?... — заекна той. — Не познавам никаква вила, както не познавам и Вас.

— Наистина ли? — отговори иронично Драгош. — И поляната при Пилис ли не си спомняте?

— По-тихо! — каза той, не криейки вече своето вълнение. — Луд ли сте да викате така!

— Защо? Тук няма никой — забеляза Драгош.

— Човек никога не знае — възрази Пенко. — Кажете какво има?

— Искам да говоря с Ладков — отговори Драгош, без да понижава глас.

— Шт! — прошепна Пенко, като се озърна плахо. — Вие сякаш сте се зарекли да ни обесите. Има неща, които не трябва да се говорят на улицата.

— Не държа да Ви говоря на улицата — отвърна Драгош. — Да отидем някъде!

— Къде?

— Няма значение къде! Няма ли наблизо някоя кръчма.

— На две крачки оттук.

— Тогава да отидем!

— Добре — отстъпи Пенко. — Следвайте ме!

След петдесетина крачки те излязоха на малко площадче. Срещу тях блестеше слабата светлина на един прозорец.

— Тук е — каза Пенко.

През отворената врата те влязоха в почти празната кръчма и седнаха на една от масите.

Кръчмарят изтича пред неочакваните клиенти.

— Какво ще прием? Аз плащам — извика детективът, потупвайки се по джоба.

— По чашка ракия — предложи Пенко.

— Донеси половинка ракия!... А ментовка?

— Добре, и ментовка — одобри Пенко.

Докато кръчмарят изпълняваше поръчката, Драгош измери с поглед противника, с който предстоеше да се бори — широкоплещест, с врат на бик, с ниско чело и прошарени коси, това беше без съмнение отличен екземпляр на панаирджийски борец.

След като бутилките и чашите бяха сложени, Пенко подхвана прекъснатия на улицата разговор.

— Значи, казвате, че ме познавате?

— Съмнявате ли се?

— И сте в течение на работата?

— Разбира се, при Гран ние работихме заедно.

— Невъзможно!

— Как невъзможно?

— Нищо не разбирам — измърмори Пенко, като напрегнато се ровеше в спомените си. — Ние бяхме само осем...

— Извинете — прекъсна го Драгош, — бяхме девет души.

— И вие лично участвахте? — настоя Пенко, все още неубеден.

— Да, и във вилата, и в гората също. Аз бях този, който отведе каруцата.

— С Фогел?

— С Фогел.

Пенко се замисли за момент.

— Това не е вярно! — отговори той. — Кайзерлик беше с Фогел.

— Не, аз бях — отвърна Драгош, без да се смущава. — Кайзерлик беше останал с другите.

— Сигурен ли сте?

— Абсолютно! — потвърди Драгош.

Пенко изглеждаше разколебан. Бандитът не беше от най-схватливите. Без да забележи, че току-що разкри пред мнимия Макс Райнолд съществуването на Фогел и Кайзерлик, той прие като доказателство, че събеседникът му наистина го познава.

— Чаша ментовка? — предложи Драгош.

— Не отказвам — съгласи се Пенко.

След като изгълта на един дъх съдържанието на чашата, той промълви:

— Много чудно, за пръв път чужденец се забърква в нашите работи.

— Виж какво, Пенко, откакто бях приет в бандата, аз престанах да съм чужденец.

— Каква банда?

— Безполезно е да хитруваш. Ладков беше този, който ме прие.

— Мълчете! — прекъсна го Пенко. — Предупредих Ви, че не трябва да споменавате това име!

— На улицата — да, но тук?

— И тук както другаде. Навсякъде се чува.

— Защо? — попита Драгош, преследвайки плана си. Бандитът отново стана недоверчив.

— Ако някой Ви попита за него, ще кажете, че не го познавате. Вие знаете доста неща, но не знаете всичко. От стара лисица като мене не можете нищо да изтръгнете.

Пенко се лъжеше. Той не беше толкова обигран, за да се бори с един такъв играч като Драгош и старата лисица си намери майстора. Въздържаността не му бе присъща и детективът, който бе разбрал това, искаше да извлече полза от този му недостатък. Освен това алкохолът направи своето. Чашите с ракия бяха последвани от ментовка и обратно. Ефектът от това скоро пролича. Езикът на Пенко надебеля, очите му помътняха, а предпазливостта му съвсем изчезна. Колкото повече чаши изпразваше, толкова повече растеше жаждата му.

— Ние казахме, значи — подзе Пенко с преплетен език, — че така е уговорено с шефа?

— Уговорено — потвърди Драгош.

— Ти изглеждаш добър и верен другар... Само че!... Ти няма да можеш да го видиш... шефа!

— Защо няма да мога да го видя?

Преди да отговори, Пенко напълни догоре чашата си. След като я изгълта на един дъх, той отговори с пресипнал глас:

— Замина... шефът.

— Къде? — попита Драгош разочарован.

— Той продължава с кораба към морето.

— А кога ще се върне?

— След около две седмици.

Полицаят беше успял да събере достатъчно сведения. Той узна от колко души се състоеше дунавската банда, имената на четирима от тях, посоката, към която пътуваше главатарят им — морето, където навярно плячката щеше да бъде прехвърлена на някой параход, и базата на техните действия — Русчук. Когато Ладков се завърне след петнадесет дни, ще бъдат взети всички мерки за залавянето му, ако разбира се, не бъде заловен при самото устие на Дунава. Много неща още не бяха изяснени. Карл Драгош се надяваше да постигне това при състоянието, в което се намираще неговият събеседник.

— Защо преди малко — запита той с равнодушен тон — ти не искаше да се споменава името на Ладков?

Напълно пиян, Пенко отправи мътен поглед към детектива и в изблик на пиянска нежност го прегърна.

— Ще ти кажа — запелтечи той, — защото си истински приятел...

— Значи — продължи настойчиво детективът, — ти казваше, че не трябва да се произнася името на Ладков, защото...

— Хе! Много си любопитен, момчето ми... Защото Ладков тук се казва Стригов. Това е то...

— Стригов? — повтори Драгош, без нищо да разбира. — Защо Стригов?

— Защото... това му е името... така, както ти се казваш... Впрочем, как ти е името?...

— Райнолд.

— Точно така... Райнолд... ти се казваш Райнолд... той се казва Стригов... това е то.

— Но в Гран?... — настоя Драгош.

— О! — прекъсна го Пенко. — В Гран беше Ладков, тука е Стригов...

— Но все пак съществува и Ладков — извика нетърпеливо Драгош.

— Дявол да го вземе! — кипна бандитът. — Един мерзавец...

— Какво ти е направил?

— На мене?... Нищо... На Стригов...

— Какво е направил на Стригов?

— Той му грабна жената... хубавата Неша.

Неша!... Същото име, което беше изписано на портрета. Уверен, че е попаднал на следа, Драгош слушаше жадно.

— Оттогава станаха врагове... Затова Стригов му взе името... Голям дявол е той, Стригов де!

— Все пак не разбирам — забеляза Драгош, — защо не трябва да се произнася името Ладков?

— Защото е опасно — обясни Пенко. — В Гран и на други места, знаеш какво значи... А тук това е името на един лодкар, който се обявява против властта... Бунтува се глупакът!... А улиците са пълни с турци и шпиони!

— Какво е станало с него? — попита Драгош.

Пенко сви рамене.

— Изчезна — отговори той. — Стригов казва, че е умрял.

— Умрял!

— Това трябва да е вярно, след като жена му се намира при Стригов.

— Коя жена?

— Ами, хубавата Неша... След името и жената. Не се задоволява с малко гълъбчето! Стригов я пази добре на кораба.

Всичко започваше да се изяснява. Той беше прекарал толкова време на кораба не с някой престъпник, а с един патриот изгнаник. Колко голяма трябва да е била мъката на нещастника, когато след толкова мъки и усилия се връща в родното си място, за да намери къщата си празна! Той трябва колкото се може по-бързо да му се притече на помощ!... Що се отнася до бандитите, Драгош лесно щеше да се справи с тях.

След като платиха на кръчмаря, двамата се намериха отново на площадчето. Свежият въздух усили още повече замайването на Пенко. Драгош се уплаши да не е прекалил.

— Кажи ми — попита той, — там ли живее Ладков?

— Не, натам — посочи с ръка Пенко.

Детективът помъкна със себе си пияния бандит. След пет минути Пенко се спря задъхан.

— Какво ми разправяше Стригов — замънка той, — че Ладков бил умрял?

— Е, какво от това?

— Щом има някой у тях, сигурно е жив.

И Пенко показа един осветен прозорец. Двамата надникнаха през капациите му. Те видяха една малка, но добре подредена стая. Безредието и гъстият прах по мебелите даваха да се разбере, че преди много време тук е било извършено някакво насилие. В средата се намираше голяма маса, на която се беше подпрял с ръка един дълбоко замислен човек. Сгърчените пръсти, скрити в косата му, говореха красноречиво за душевното му състояние.

— Това е той!... — прошепна Пенко, опитвайки се да дойде на себе си.

— Кой?...

— Ладков!

Пенко прекара ръка по лицето си и успя да се окопоти малко.

— Не е умрял... мерзавецът — процеди той през зъби. — Но така е по-добре. Турците ще ми заплатят добре за кожата му... А и Стригов ще бъде доволен!... Ти стой тук — обърна се той към Драгош. — Ако се опита да излезе, убий го! Аз ще изтичам за полицията.

Без да дочака отговор, Пенко се отдалечи тичешком.

Щом остана сам, Драгош влезе в къщата. Стефан Ладков остана неподвижен. Едва когато детективът постави ръка на рамото му, той повдигна глава. Но мисълта му беше далече и замъгленият му поглед показваше, че не позна своя пътник. Последният произнесе една дума.

— Неша!

Стефан Ладков скочи изведнъж. Очите му, впити в Драгош, пламнаха.

— Последвайте ме — каза детективът — и да бързае!

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА ПО РЕКАТА

Лодката летеше по водата. Възбуден, обзет от ярост, Стефан Ладков гребеше по-трескаво от всякога.

Свидетел на неговите свръхчовешки усилия, Драгош се чудеше, че един човешки организъм може да издържи толкова.

За да не го смущава, той мълчеше и се стараяше да стои настрана. Всичко важно те си казаха при тръгването от Русчук. Щом лодката се понесе по течението, Карл Драгош му откри истината. Най-напред му разказа кой е той. След това му разкри защо бе предприел това пътуване. Лодкарят го изслуша разсеяно. Какво го засягаше всичко това? Той имаше само една мисъл, само една цел, само една надежда — Неша! Вниманието му се изостри в момента, когато Драгош заговори за младата жена. Щом чу името на разбойника, който я държеше в плен на своя кораб, Ладков извика яростно, стиснал още по-здраво веслото: „Стригов!“ Лодкарят сега имаше само една цел... По-скоро да достигне кораба. Той беше сигурен, че ще го открие още от пръв поглед. В него беше затворена Неша. Чак сега разбираше, защо толкова го развълнуваха гласовете, които смътно бе чул при бягството си от кораба. Това са били гласовете на Стригов и на Неша.

Сутринта на 14 октомври, четвъртия ден след тръгването им от Русчук, лодката достигна делтата на Дунава. Към обяд минаха през Измаил, последният по-голям град на Дунава. Пустият вид на реката отначало им вдъхна известно безпокойство. Но към четири часа следобед те забелязаха кораб, пуснал котва на около дванадесет километра от там. Ладков престана да гребе, взе бинокъла и внимателно разгледа кораба.

— Той е — каза той със сподавен глас.

— Сигурен ли сте?

— Напълно! — заяви Ладков. — Познах кормчията Якуб Огул, един от бандата на Стригов, който сигурно му води кораба.

— Какво ще правим? — попита Драгош.

Ладков не отговори веднага, той се замисли. Детективът подзе:
— Ще трябва да се върнем в Измаил и там да потърсим помощ.
Лодкарят поклати отрицателно глава.

— Да се връщаме назад срещу течението, значи да изгубим много време. Корабът може да тръгне, а в морето трудно ще го намерим. Ще останем тук и ще чакаме да се стъмни. Имам нещо предвид. Ако не успеем, ще следваме кораба и когато видим къде ще спре, ще отидем за помощ в Сулина.

Към осем часа, когато се стъмни, Ладков закара лодката на около двеста метра от кораба. После, без да каже нещо на Драгош, който го следеше учуден, той се съблече и скочи в реката.

Порейки водата с яките си ръце, той се насочи право към кораба, който едва се мержелееше в тъмнината. Когато се приближи, той се послуша. До ушите му стигна някаква песен. Над него някой тихо пееше. Ладков безшумно изпълзя до горната част на кораба и позна Якуб Огул.

На борда беше тихо. От каютата на Стригов не идваше никакъв шум. Няколко души от екипажа разговаряха на предната част на кораба. Само Якуб беше останал на задната част, облегнат върху дръжките на кормилото. Увлечен от вечерния покой, той тананикаше някаква любима песен.

Изведнъж песента прекъсна. Две железни ръце стиснаха шията на певеца.

След малко Ладков плуваше обратно срещу течението, тласкайки пред себе си тялото на Якуб. Последният не мърдаше и Ладков започна да се страхува, че го е стиснал твърде силно.

След тежко и дълго плуване, Стефан Ладков най-после се добра до лодката.

— Помогнете ми — каза той на Драгош, когато се улови за нея. С помощта на детектива, Якуб Огул беше прехвърлен на борда.

— Мъртъв ли е? — попита Ладков.

Драгош се наведе над пленника.

— Не — каза той. — Още диша.

Лодкарят въздъхна с облекчение и отново пое веслото.

— Тогава го завържете добре — каза той. — Ще ви оставя на брега, а аз ще се върна близо до кораба. Утре ще се опитам да се кача в него.

— През деня?

— Да, през деня. Бъдете спокоен. Поне за известно време ще внимавам да не се излагам на опасност. По-късно, когато стигнем до Черно море, аз вече ще разчитам на вашата помощ.

— Ще направя всичко възможно, вярвайте ми — каза сърдечно Карл Драгош.

— Не се съмнявам, но вие навярно ще срещнете доста затруднения. Не забравяйте, че кораба ще вдигне котва утре на обяд и ако нищо не го спре, той ще бъде в морето към четири часа.

— Защо не останете с мен? — попита Драгош, обезпокоен.

— Защото Вие можете да закъснеете, а това ще позволи на Стригов да ни изпревари и да изчезне. Той не трябва да достигне морето. И той няма да го достигне, дори ако вашата помощ закъснее.

Разбирайки, че нищо не може да промени решението на лодкаря, Карл Драгош не настоя. Лодката беше откарана на брега и там беше свален намиращият се все още в безсъзнание бандит. Веднага след това Стефан Ладков отпътува. Лодката изчезна в нощта.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА ДУНАВСКИЯТ КОРМЧИЯ

Когато Ладков се изгуби в мрака, Карл Драгош за момент се замисли какво да предприеме. Останал сам в нощта, някъде в делтата на Дунава, той се чувстваше затруднен от присъствието на пленника. Тъй като не можеше да очаква отникъде помощ, трябваше сам да я потърси. Времето летеше. Сега от всеки час, от всяка измината минута зависеше спасението на Ладков и залавянето на бандитите. Той остави здраво вързания Огул и бързо тръгна нагоре по брега. След като вървя половин час, най-после откри една къща край реката. Трябваше да изгуби доста време, докато успее да убеди стопаните да му отворят. Едва след два часа една каруца го върна обратно при пленника. Последният още лежеше в безсъзнание. Той не дойде на себе си и когато бе натоварен на каруцата. Минаваше полунощ, когато влезе в Килия. Градът спеше и никак не беше лесно по това време да се намери шефът на полицията. Най-после той успя да събуди последния и да го постави на свое разположение.

Якуб Огул, който бе започнал да отваря очи, беше оставен на сигурно място. Освободен от този товар, детективът вече можеше спокойно да се залови с арестуването на останалата част от бандата и със спасяването на Стефан Ладков, което най-много го вълнуваше.

Но още с първата стъпка, той се сблъска с непреодолими трудности. По това време в Килия нямаше никакъв кораб, а и шефът на полицията отказа да изпрати свои хора по Дунава, за да не предизвика подозрението на турците, настръхнали в навечерието на приближаващата се война между Русия и Турция. Той посъветва Драгош да отиде в Сулина и там да потърси помощ. Наближаваше пладне, когато Драгош пристигна в Сулина. Срокът, определен от Ладков изтичаше след няколко часа! Без да губи време, той побърза да влезе във връзка с местната полиция. Поради обтегнатите тогава отношения между високата Порта и Западните сили, Драгош не можеше да разчита на нейното благоволение, въпреки мисията от общ

интерес, с която бе натоварен, защото беше унгарец. От полицията му казаха, че не притежават подходяща лодка. Той можеше да разчита само на митничарското корабче, но то кръстосваше в момента някъде в морето. Оставаше да наеме рибарска лодка.

В един и половина вятърът изду платната на лодката. Драгош разполагаше само с два часа, за да достигне навреме при Ладков.

Докато Карл Драгош се бореше с препятствията, лодкарят продължаваше да изпълнява методично своя план.

Скрил лодката в крайбрежната тръстика, той наблюдаваше цялата сутрин кораба, докато се убеди, че последният не се готви да замине. Както беше предвидил, Стригов не смееше да предприеме без кормчия едно толкова опасно плаване, което подводните пясъчници правят невъзможно за онзи, който не му е посветил целия си живот.

Към 11 часа Стефан Ладков изкара лодката от тръстиката и се приближи до кораба.

Достигнал на достатъчно разстояние от него, за да бъде чул, той извика. На мостика се появи човек. Това беше Иван Стригов.

Каква ярост избликна в гърдите на Стефан Ладков, когато видя заклетия си враг — подлецът, който от толкова месеци държеше Неша под своя власт! Но той беше подготвен за тази среща и, потиснал яростта си, каза със спокоен глас:

— Нямате ли нужда от кормчия?

Вместо да отговори, Стригов засенчи с ръка очи и изгледа продължително питащия. Впрочем още от пръв поглед той позна новодошлия. Но неговото появяване бе толкова неочаквано и тъй необикновено, че той не повярва на очите си.

— Вие не сте ли Стефан Ладков от Русчук? — запита той на свой ред.

— Да, аз съм — отговори лодкарят.

— Не ме ли познавате?

— Не съм сляп — възрази Ладков, — много добре ви познавам, Иван Стригов.

— И Вие ми предлагате услугите си?

— Защо не? Аз съм кормчия и това ми е професията — заяви студено Ладков.

Стригов се поколеба за момент. Човекът, когото най-много мразеше, сам да попадне в ръцете му! Но дали в това не се криеше

някаква клопка... Но какво би могъл да направи сам човек срещу цял екипаж. Нека да заведе кораба до морето, щом има глупостта да го предлага сам. А веднъж стигнал до морето... после... лесно ще се справи!...

— Качвайте се! — предложи пиратът, изкривил устни в жестока насмешка, която Стефан Ладков ясно забеляза.

Последният не чака да му повторят. След като приближи лодката до кораба, той се изкатери на борда. Стригов го посрещна.

— Ще ми позволите ли — каза той — да изразя учудването си, че Ви виждам при устието на Дунава?

Лодкарят не отговори.

— Аз Ви мислех за умрял — подзе Стригов. — Къде се изгубихте?

— Не съм се отдалечавал от морето — отговори най-после Стефан Ладков.

— Толкова далече от Русчук! — възкликна Стригов.

Стефан Ладков се намръщи. Тези въпроси започнаха да го дразнят, но следвайки предначертания си план, той каза деловито:

— Когато има бъркотии, човек не може спокойно да върши работата си...

Стригов го изгледа подигравателно.

— А казваха, че сте патриот!

— Не се занимавам вече с политика — отговори сухо Ладков.

В този момент погледът на Стригов падна върху лодката, която течението беше откарало зад кораба. Това бе същата лодка, с която си бе служил той самият в продължение на осем дни и която намери закотвена в пристанището на Зеблин. Дали Стефан Ладков лъжеше, като казваше, че не е напускал делтата на Дунава?

— Никога ли не сте напускали тези места! — настоя Стригов, впивайки поглед в събеседника си.

— Не — отговори Ладков.

— Вие ме учудвате — каза Стригов.

— Защо? Да не Ви се струва, че сте ме срещали някъде!

— Вас не, но тази лодка... кълна се, че съм я виждал някъде по горното течение на реката.

— Твърде е възможно — отговори Ладков с подчертано безразличие. — Аз я купих преди три дни от някакъв човек, който

казваше, че идвал от Виена.

— Как изглеждаше той? — попита живо Стригов, чиито подозрения се насочиха към Карл Драгош.

— Мургав, с очила.

— А! — промълви Стригов замислен.

Отговорите на лодкаря явно го бяха смутили. Той не знаеше вече какво да мисли. Но в края на краищата, това беше без значение. Важното е, че Ладков сам попадна в ръцете му. Глупак, сам да се хвърли в устата на вълка!... Веднъж влязъл в кораба, той нямаше да излезе жив от там... Повече от шест месеца Стригов лъжеше Неша, че е вдовица. Щом стигнат до морето, лъжата му щеше да стане истина.

— Да тръгваме! — каза той, сякаш в отговор на своите мисли.

— На обед — отговори спокойно Ладков, като извади от торбата си храна и започна да закусва.

Бандитът направи нетърпелив жест. Стефан Ладков се престори, че не го е забелязал.

— Трябва да ви предупредя — каза Стригов, — че трябва да пристигнем до морето преди свечеряване.

— Ще стане — отговори Ладков, без да покаже, че е изменил своето решение.

Стригов се отдалечи. Една мисъл обаче продължаваше да се върти в главата му: Дали мъжът на Неша знаеше за изчезването ѝ?

— Не сте ли получавали известие от Русчук, след като го напуснахте? — попита той, като се върна към лодкаря, който продължаваше спокойно да се храни.

— Не — отговори последният.

— А не ви ли безпокои това мълчание?

— Защо ще ме безпокои? — попита Ладков, като вторачи поглед в питация.

Въпреки твърдостта си, разбойникът се почувства смутен от този поглед.

— Аз мислех — промълви той, — че Вие оставихте там жена си.

— А аз мисля — каза студено Ладков, — че ще бъде по-добре да говорим за нещо друго.

На обяд лодкарят заповяда да вдигнат котвата, след това сам взе в ръце кормилото. В този момент Стригов се приближи до него.

— Трябва да ви предупредя — каза той, — че корабът трябва да потъне на седем стъпки под водата.

— Седем! — извика лодкарят, за когото само тази единствена дума бе достатъчна.

Ето как дунавската банда бе успяла да се измъкне от всичките преследвания. По-важната част на кораба се намираше под водата, а заграбеното се укриваше там. Това скривалище лесно можеше да се превърне в затвор, нещо, което Ладков знаеше от личен опит.

Все още несигурен, Стригов следеше първите моменти на потеглянето им. Но държането на Ладков го успокои. Вдаден в работата си, той очевидно не криеше лоши намерения и напълно оправдаваше името си на добър кормчия. Под неговата ръка корабът напредваше леко между невидимите подводни скали.

Малко по малко, бандитът се освободи от последните си страхове. Плаването вървеше спокойно. Скоро щяха да достигнат морето.

Беше около четири часа, когато достигнаха до него. Небето и водата се сливаха на хоризонта.

Стригов повика лодкаря.

— Мисля, че пристигнахме — каза той. — Можете да оставите кормилото в ръцете на нашия кормчия.

— Още не — отговори Ладков. — Най-трудното тепърва предстои.

Бандитът непрекъснато гледаше към морето. Изведнъж той взе бинокъла и го насочи към един малък четири-пет тонен параход, който се появи на хоризонта, после заповяда да вдигнат знаме на мачтата. От парахода отговориха с подобен сигнал. Минавайки от дясната страна на кораба, той започна да се приближава към устието на реката.

В този момент Стефан Ладков обърна кормилото крайно вляво и корабът се насочи към югоизток.

Стригов учудено погледна лодкаря, но неговото равнодушие го успокои. Сигурно някоя подводна скала го беше накарала да направи тази маневра. Той не се излъга. Един пясъчник се издигаше на дъното на реката, но откъм морето, и корабът отиваше право към него. Изведнъж стана страшно сблъскване. Корабът спря неподвижен. Мачтата се пречупи, а платното падна и покри с широките си гънки

тези, които бяха на носа. На борда всички изпопадаха. Стригов се изправи, обезумял от гняв.

Погледът му се насочи светкавично към Ладков. Но лодкарят не изглеждаше развълнуван от станалото. Той беше оставил дръжката на кормилото и, пъхнал ръце в джобовете, следеше с внимателен поглед движенията на своя неприятел.

— Мръсник! — изрева Стригов, като изтича към задната част на кораба с револвер в ръка.

Като наближи на около три крачки, той стреля. Стефан Ладков се наведе мигновено. Куршумът изсвири над главата му, без да го засегне. Той веднага се изправи и с един скок се намери до своя враг. Острието на ножа потъна в сърцето на Стригов. Той се строполи като дърво. Всичко това стана толкова бързо, че петимата от екипажа не можаха изобщо да реагират. Оръжието им се намираще в каютите, докато срещу тях се беше изправил лодкарят с два револвера в ръцете.

— Само една думичка — подзе Ладков застрашително — и ще ви просна на палубата! В револверите имам единадесет куршума. Повече, отколкото е необходимо, за да ви очистя всички!

Бандитите се спогледаха нерешително. Стефан Ладков разбираше, че ако се хвърлеха всички наведнъж върху него, той щеше да убие един или двама, но останалите щяха да го убият.

— Внимавайте... ще броя до три — заяви той, за да не им остави време за размисъл. — Едно!

Разбойниците не мръднаха.

— Две! — произнесе лодкарят.

Групата се размърда. Трима от тях бяха готови да го нападнат, двама — да отстъпят.

— Три! — каза Ладков и натисна спусъка.

Един от бандитите падна пронизан, другите побързаха да избягат назад.

Без да напусне своето място, Ладков хвърли поглед към парахода, който се беше подчинил на сигнала на пиратите. Той сега се намираще на по-малко от една миля разстояние. Положението щеше да стане много по-лошо, когато двата кораба се доближат, защото нямаше съмнение, че другият кораб принадлежеше също на бандитите.

Двата кораба бързо се приближаваха. Но внезапно другият зави надясно и правейки голям кръг, се отдалечи към открито море. Какво

означаваше тази маневра? Дали не беше обезпокоен от нещо, което Ладков не бе забелязал?

Той чакаше с разтуптяно сърце. След няколко минути един друг параход се появи на хоризонта. Насочен към пиратския кораб, той плаваше с пълна пара. Скоро Ладков успя да разпознае на носа фигурата на господин Йегер. Той беше спасен!

Малко след това на мостика нахълтаха полицаите и пиратите се предадоха без никаква съпротива. Стефан Ладков се спусна към каютите. Само на една от тях вратата беше заключена. Той връхлетя върху вратата с цялото си тяло и се спря на прага обезумял.

Освободената Неша се хвърли в обятията му!

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА

ЕПИЛОГ

Процесът срещу дунавската банда мина незабелязано поради избухването на Руско-турската война, която донесе освобождението на многострадалния български народ. Бандитите си получиха най-последно заслуженото, бяха обесени за многобройните им престъпления.

Тъй като Ладков не можеше да се върне в България, младата двойка се установи временно в Гюргево. Когато през месец май 1877 година Русия официално обяви война на Турция, Стефан Ладков бе един от първите, които влязоха в редовете на руските войски, за да се бори заедно с тях за освобождението на родината си.

Още с превземането на Русчук, Неша се прибра в къщата на мъжа си. След освобождението на България двамата заживяха спокойно и щастливо. Ладков отново се залови с лодкарството, а тя — с къщата и с отглеждането на трите им рожби.

Карл Драгош остана най-добрият приятел на младото семейство. Когато слизаше по Дунава, той не пропускаше случай поне веднъж в годината да им гостува. Играеше си с децата и с важен вид раздаваше полезни съвети за тяхното възпитание.

Отличен познавач на Дунава, Стефан Ладков си извоюва добро име на кормчия сред дунавските речни дружества и стана водач на техните кораби и шлепове. Това му позволяваше да минава често през Будапеща, където се срещаше със своя добър приятел Карл Драгош.

Най-малкият син на Стефан Ладков завърши юридически факултет и зае висок пост в управлението на страната. Вторият син стана рибар, но не с въдицата както баща си, а с мрежи, модерни уреди и плавателни съдове. Той стана един от големите търговци на риба и с неуморим труд и постоянство успя да спечели голямо състояние. Третият — най-големият, наследи професията на баща си.

Макар и с различни професии, синовете на Ладков останаха завинаги привързани към родната къща. Те обожаваша родителите си и

като тях изпитваха голяма любов към родината си, към България, готови винаги на всякакви жертви за нея.

Издание:

Жул Верн. Дунавският лодкар

Редактор: Стоян Юрданов

Художник на корицата: Вяра Стефанова

Техническа редакция: ДФ „Полиграф“

ИК „Братя Матееви“, Бургас, 1991

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.